

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Instituce pro trávení volného času
dětí a mládeže v Čáslavi**

Bc. Michaela Hollegchová

© 2018 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Michaela Hollegchová

Podnikání a administrativa

Název práce

Instituce pro trávení volného času dětí a mládeže v Čáslavi

Název anglicky

Název anglicky: Institution for the leisure of children and youth in Čáslav

Cíle práce

Zjistit, zda si vybraná instituce plní své veřejné poslání po stránce volného času mládeže a zda má pro ten účel dostatek prostředků.

Metodika

Výzkum ve vybrané instituci s cílem zjistit, zda si plní své veřejné poslání po stránce volného času mládeže a zda má pro ten účel dostatek prostředků. Hypotéza (veřejné poslání je nebo není plněno) bude ověřována daty, získanými studiem dokumentů, účetních výkazů, výročních zpráv, zveřejňovaných údajů, rozhovory s personálem a klienty a pozorováním v terénu. Data budou analyzována metodou analýzy institucí Malinowského, kdy se na základě zhodnocení funkce (množiny aktivit pro volný čas mládeže) provádí kvalifikovaný odhad, že veřejné poslání je plněno. Současně se zjišťuje, zda organizace má pro ten účel dostatek prostředků (prostory, zařízení, finance, personál, pravidla. V případě zjištěných nedostatků budou navržena opatření k nápravě a možnosti financování z dotačních zdrojů, na které má instituce ze zákona právo.

Doporučený rozsah práce

65 s

Klíčová slova

volný čas, volnočasové instituce, mládež, životní styl, organizovaná volnočasová aktivita

---

Doporučené zdroje informací

- EGER, Ludvík a Dana EGEROVÁ, 2014. Základy metodologie výzkumu: pro studenty ekonomických oborů. V Plzni: ZČU. ISBN 978-80-261-0418-6.
- HÁJEK, B., HOFBAUER, B., PÁVKOVÁ, J. Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy. Praha: Portál, 2008, ISBN 978-80-262-0030-7
- HOFBAUER, B. Děti, mládež a volný čas. Praha: Portál, 2004, ISBN 80-7178-927-5
- HOLLEGCHOVÁ, Michaela. Analýza volnočasových aktivit dětí a mládeže v Čáslavi. Plzeň: Západočeská univerzita, Fakulta ekonomická, Katedra marketingu, obchodu a služeb, 2016. 80 s. Vedoucí bakalářské práce Ing. Hana Kunešová.
- JANIŠ, Kamil. Úvod do problematiky volného času. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik, Ústav pedagogických a psychologických věd, 2009. ISBN 978-80-7248-530-7.
- KNOTOVÁ, Dana. Pedagogické dimenze volného času. Brno: Paido, 2011. ISBN 978-80-7315-223-9.
- MALINOWSKI, B. Scientific Theory of Culture. London: Routledge, 2002, ISBN 04-152-6251-8
- MALINOWSKI, B. Vědecká teorie kultury. 1.vyd. Brno: Krajské kulturní středisko, 1968.
- MUSIL, Roman. Pedagogika pro střední pedagogické školy. Praha: Informatorium, 2014. ISBN 978-80-7333-107-8.
- PÁVKOVÁ, J., HÁJEK, B., HRDLIČKOVÁ, V., PAVLÍKOVÁ, A. Pedagogika volného času. Praha: Portál, 2002, ISBN 80-7178-711-6

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – PEF

Vedoucí práce

PhDr. Miroslav Polišenský, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 23. 1. 2018

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 29. 1. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 13. 03. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou diplomovou práci na téma "Instituce pro trávení volného času dětí a mládeže v Čáslavi" vypracovala samostatně s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů v závěrečné části práce.

V Praze dne 22.3.2018

Michaela Hollegchová

Poděkování

Děkuji vedoucímu diplomové práce PhDr. Miroslavu Polišenskému, CSc. za cenné rady, věcné připomínky a vstřícnost při konzultacích. Mé poděkování patří též Základní škole Čáslav, Masarykova ul., především panu řediteli Mgr. Jaroslavu Vostrovskému za poskytnutí dokumentů a ekonomce Janě Štěpánkové za spolupráci při získávání údajů pro praktickou část práce.

Instituce pro trávení volného času dětí a mládeže v Čáslavi

Abstrakt

Diplomová práce na téma Instituce pro trávení volné času dětí a mládeže v Čáslavi se zaměřuje na vybraný subjekt, kterým je Základní škola Čáslav, Masarykova 357, okres Kutná Hora. Tato příspěvková organizace je zkoumána na základě analýzy instituce podle Bronislawa Malinowského, což je hlavní náplní praktické části této práce. Výzkumná část vychází z teoretických poznatků získaných studiem publikací zaměřených na oblast volného času. Vymezení základních pojmů jako jsou volný čas, volnočasové aktivity, volnočasové instituce, aspekty ovlivňující volný čas, děti a mládež apod., jsou definovány v úvodní části této práce. Také nejsou opomenuty legislativní a ekonomické aspekty vztahující se k institucím poskytující volnočasové aktivity. Výzkumná část práce cílí na výše zmíněnou ZŠ. Představení města Čáslav, kde se škola nachází, výčet volnočasových institucí působících na území města a stručné představení školy předchází institucionální analýze, jejímž hlavním cílem je zjištění, zda škola plní své veřejné poslání. Závěrečná část práce je věnována doporučením, která by mohla vést ke zlepšení činnosti této příspěvkové organizace.

Klíčová slova: volný čas, volnočasové instituce, mládež, životní styl, základní škola, volnočasové aktivity, analýza instituce

Institution for the leisure of children and youth in Čáslav

Abstract

The diploma thesis „Institution for the leisure of children and youth in Čáslav“ is focused on the chosen subject, which is the elementary school in Čáslav, Masarykova street 357, district Kutná Hora. This contributory organization is investigated on the basis of an analysis of the institution made by Bronislaw Malinowski, which is the main content of the practical part of this thesis. The research part is based on the theoretical knowledge gained from studying publications focused on leisure time. The definition of basic concepts such as leisure time, leisure activities, leisure time institutions, children and youth, etc. are defined in the introductory part of this thesis. Obviously, the legislative and economic aspects relating to the institutions providing leisure time activities are not omitted. The research part of the thesis is aimed at the aforementioned elementary school. The introduction of the city Čáslav, where the school is located, the list of leisure time institutions operating on the territory of the city and the brief presentation of the school precedes the institutional analysis, whose main aim is to find out whether the school fulfills its public mission. The final part of the thesis is devoted to the conclusions and recommendations that could lead to improvement of the activity of this contributory organization.

Keywords: leisure time, leisure time institutions, youth, lifestyle, elementary school, leisure activities, institution analysis

Obsah

1 Úvod.....	15
2 Cíl práce a metodika	16
2.1 Cíl práce	16
2.2 Metodika	17
2.2.1 Volný čas	17
2.2.2 Věková kategorie	17
2.2.3 Základní škola Čáslav, Masarykova 357, okres Kutná Hora.....	17
2.2.4 Anketa.....	18
3 Teoretická část.....	19
Základní pojmy	19
3.1 Volný čas a jeho definice	19
3.1.1 Historie volného času.....	21
3.1.2 Hlediska volného času	22
3.1.3 Volný čas a jeho funkce.....	23
3.2 Děti a mládež.....	24
3.2.1 Aspekty ovlivňující volný čas dětí a mládeže	25
3.3 Výchova ve volném čase.....	25
3.3.1 Výchovné hlediska volného času.....	26
3.4 Pedagogika ve volném čase	27
3.4.1 Soustava pedagogických disciplín	28
3.4.2 Zvláštnosti pedagogické komunikace ve výchově mimo vyučování.....	30
3.5 Zájmová činnost	31
3.6 Subjekty pracující s dětmi a mládeží	33
3.7 Bezpečnost při volnočasových aktivitách	38
Legislativní aspekty	39
3.8 Legislativa	39
3.9 Neziskový sektor.....	41
3.9.1 Příspěvková organizace	42
3.9.2 Příspěvkové organizace územních samosprávních celků	43
Ekonomické aspekty	45
3.10 Financování veřejnoprávních institucí volnočasových aktivit.....	45
3.10.1 Financování škol a školských zařízení ze státního rozpočtu (§ 160 školského zákona)	45
3.10.2 Financování škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky (§ 161 školského zákona)	46

3.10.3	Další výdaje státního rozpočtu pro školy a školská zařízení zapsaná ve školském rejstříku (§ 163 školského zákona)	46
3.10.4	Další možnosti financování.....	47
3.10.5	Dotace a návratná finanční výpomoc.....	49
3.10.6	Novinka v oblasti financování regionálního školství.....	50
4	Praktická část	51
	Cíl a metodika výzkumu.....	51
4.1	Cíl praktické části.....	51
4.2	Metodika praktické části	51
4.2.1	Analýza instituce.....	52
4.2.2	Anketa a respondenti.....	52
Data		54
4.3	Prezentace města Čáslav	54
4.4	Volnočasové instituce ve městě Čáslavi	55
4.4.1	Veřejnoprávní subjekty volnočasových aktivit v Čáslavi.....	55
4.4.2	Soukromoprávní subjekty volnočasových aktivit v Čáslavi.....	56
4.5	Základní škola Čáslav, Masarykova ul.....	56
4.6	Analýza instituce podle Malinowského	58
4.6.1	Prostředky organizace	58
4.6.1.1	Prostory.....	58
4.6.1.2	Zařízení a vybavení.....	60
4.6.1.3	Finance.....	63
4.6.1.4	Personál.....	70
4.6.1.5	Pravidla.....	74
4.6.1.6	Žáci	76
4.6.2	Funkce organizace ve volném čase	76
4.6.2.1	Zájmové kroužky	76
4.6.2.2	Volitelné předměty	78
4.6.2.3	Pobytové akce a další akce	79
4.6.2.4	Soutěže a olympiády.....	80
4.6.2.5	Úspěchy žáků.....	81
4.7	Anketa	82
5	Diskuse a výsledky.....	87
6	Závěry a doporučení	92
	Závěr	95

7 Seznam použitých zdrojů	96
8 Přílohy	100

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 Detail projektu "Peníze EU školám"	69
Obrázek č. 2 Návržnost ankety	82
Obrázek č. 3 Návržnost ankety podle stupně základního vzdělání.....	82
Obrázek č. 4 Návržnost volnočasových institucí žáky ZŠ Čáslav, Masarykova ul.....	83
Obrázek č. 5 Účast na zájmových kroužcích ZŠ Čáslav, Masarykova ul.....	84
Obrázek č. 6 Důvody návřtvy volnočasových aktivit žáků ZŠ Čáslav, Masarykova ul. ...	85
Obrázek č. 7 Důvody návřtvy zájmových kroužků mimo ZŠ Čáslav, Masarykova ul.....	86

Seznam schémat

Schéma č. 1 Propojenost pojmů výchova a pedagogika	26
Schéma č. 2 Analýza instituce podle Bronislawa Malinowského	52

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Struktura počtu žáků ZŠ Čáslav, Masarykova ul. k 15.1.2018.....	53
Tabulka č. 2 Místo bydliště žáků ZŠ Čáslav, Masarykova ul. k 15.1.2018.....	53
Tabulka č. 3 Rozvrh tělocvičny ZŠ Čáslav, Masarykova ul., 2017/2018 (1.část).....	61
Tabulka č. 4 Rozvrh tělocvičny ZŠ Čáslav, Masarykova ul. 2017/2018 (2.část).....	61
Tabulka č. 5 Souhrn finančních toků směřujících do ZŠ Čáslav, Masarykova ul. v letech 2013 - 2016.....	66
Tabulka č. 6 Souhrn finančních toků směřujících ze ZŠ Čáslav, Masarykova ul. v letech 2013 - 2016	67
Tabulka č. 7 Výsledek hospodaření ZŠ Čáslav, Masarykova ul. v letech 2013 - 2016.....	67
Tabulka č. 8 Projekt "Peníze EU školám"	69
Tabulka č. 9 Struktura zaměstnanců podle pracovního zařazení pro školní rok 2016/2017 .	71
Tabulka č. 10 Náklady na vzdělávání zaměstnanců ZŠ Masarykova Čáslav	73
Tabulka č. 11 Účast žáků ZŠ Čáslav, Masarykova ul. v zájmových kroužcích poskytovaných školou.....	77
Tabulka č. 12 Volitelné předměty ZŠ Čáslav, Masarykova ul. pro školní rok 2016/2017.	79
Tabulka č. 13 Hodnocení prostředků ZŠ Čáslav, Masarykova ul.....	92

Seznam použitých zkratk

AC	atletický klub
D	dal
DDHM	drobný dlouhodobý hmotný majetek
DDM	dům dětí a mládeže
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
EU	Evropská unie
FK	fotbalový klub
FKSP	fond kulturních a sociálních potřeb
LVZ	lyžařský výcvikový zájezd
MD	má dáti
MěÚ	městský úřad
MŠMT	Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy
NIDV	Národní institut dalšího vzdělávání
NO	nezisková organizace
OPPP	ostatní platby za provedenou práci
OPS	obecně prospěšná společnost
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
PaM	práce a mzdy
PN	pracovní neschopnost

RF	rezervní fond
SP	sociální pojištění
SVČ	středisko volného času
ŠD	školní družina
ŠVP	škola v přírodě
ŠVP	školní vzdělávací program
TK	tenisový klub
VH	výsledek hospodaření
VISK	Vzdělávací institut Středočeského kraje
ZP	zdravotní pojištění
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola

1 Úvod

Diplomovou práci na téma „Instituce pro trávení volného času dětí a mládeže v Čáslavi“ jsem si zvolila, protože je mi problematika volného času velice blízká. Již více než 7 let jsem trenérkou tenisu dětí i dospělých a zároveň organizuji letní volnočasové aktivity v podobě příměstských táborů. Poskytování kvalitních služeb v oblasti organizace volnočasových aktivit souvisí jednak s odbornou kvalifikací, průběžným sebevzděláváním a zároveň se sledováním současných trendů v této oblasti. Mnou deklarovaný dlouhodobý zájem vyústil mimo jiné i ve zpracování bakalářské práce na Západočeské univerzitě v Plzni, ve které jsem se zabývala obdobným tématem, a proto se na ni v některých částech této práce odkazuji.

Hlavním cílem této uvedené závěrečné práce je zjistit, zda vybraná instituce plní své veřejné poslání a zda má pro tento účel dostatek prostředků.

Diplomová práce obsahuje teoretickou část, která tvoří základní východisko pro logickou návaznost praktické části. Soustředí se na definice volného času, členění, funkce a činitele ovlivňující volný čas. Dále specifikuje oblast volného času dětí a mládeže, instituce pro trávení volného času a jejich rozdělení, včetně legislativních a ekonomických aspektů.

Praktická část práce v úvodu představuje město Čáslav a instituce nabízející volnočasové aktivity. Stěžejní část je věnována vybranému subjektu, kterým je Základní škola Čáslav, Masarykova 357, okres Kutná Hora (dále jen „ZŠ Čáslav, Masarykova ul.“).

ZŠ Čáslav, Masarykova ul. je zkoumána z různých pohledů podle analýzy instituce Bronislawa Malinowského. Část věnovaná této instituci dále zahrnuje průzkum v podobě ankety v písemné formě týkající se analýzy nabídky a poptávky po volnočasových aktivitách ZŠ Čáslav, Masarykova ul.

Závěr diplomové práce je věnován doporučením, návrhům a opatřením k rozšíření či zkvalitnění procesu plnění veřejného poslání a výsledkům provedeného výzkumu v této příspěvkové organizaci.

2 Cíl práce a metodika

Práce se zabývá problematikou volného času - konkrétně institucemi, které nabízejí a poskytují volnočasové aktivity. Řada těchto institucí funguje na základě školského zákona a jsou zapsány v rejstříku škol a školských zařízení (domy dětí a mládeže, základní umělecké školy, základní školy apod.). Paralelně existují i zařízení, která se školským zákonem řídit nemusí, neboť fungují na základě jiné legislativy (spolky, osoby samostatně výdělečně činné či obchodní společnosti).

2.1 Cíl práce

Cíl diplomové práce je dosažen prostřednictvím teoretických poznatků týkajících se definic volného času, volnočasové pedagogiky a výchovy ve volném čase, vycházejících z odborných publikací uvedených v seznamu zdrojů a dále prostudováním současné platné legislativy.

V úvodu výzkumné části je představeno město Čáslav, včetně výčtu všech poskytovatelů volnočasových aktivit působících ve městě. Na základě teoretických poznatků je následně aplikována analýza instituce Bronislawa Malinowského na jeden vybraný subjekt, a to na Základní školu Čáslav, Masarykova 357, okres Kutná Hora. Tato příspěvková organizace je zkoumána z pohledu veřejného poslání, resp. z pohledu charty (okolností stojících v záhlaví instituce - prostory, zařízení, finance, personál, pravidla, atd.). Na analýzu instituce pak navazuje výzkum v podobě písemné ankety, který se zabývá poptávkou a nabídkou volnočasových aktivit ZŠ Čáslav, Masarykova ul. Tento výzkum je použit jako doplňkový materiál k analýze instituce a zároveň je realizován na základě podnětu od vedení školy. Podrobná metodika ankety je součástí praktické části diplomové práce.

2.2 Metodika

V kapitole Metodika uvádím postupy, které používám při tvorbě diplomové práce. Teorie na danou problematiku je součástí třetí kapitoly Teoretická východiska. Hlavní část práce, tedy výzkumná, je obsahem čtvrté kapitoly nesoucí název Praktická část.

2.2.1 Volný čas

Diplomová práce se soustřeďuje na problematiku organizovaného volného času nabízeného volnočasovými institucemi pro děti a mládež. Organizovaným volným časem je míněna pravidelná, cyklicky se opakující aktivita navštěvovaná ve skupinové či individuální formě.

2.2.2 Věková kategorie

Pro účely této práce se zabývám volným časem dětí a mládeže, a to zejména po ukončení každodenních povinností, tj. školní výuky. Vzhledem k volbě institutu základní školy je monitorována věková kategorie dětí školního věku od 6 do 15 let, tj. 1. – 9. třída ZŠ.

2.2.3 Základní škola Čáslav, Masarykova 357, okres Kutná Hora

Základní škola, Čáslav, Masarykova 357, okres Kutná Hora je jednou ze čtyř základních škol nacházejících se na území města Čáslavi. ZŠ Čáslav, Masarykova ul. byla vybrána z důvodu pestré nabídky volnočasových aktivit, která je realizována pro žáky školy zcela bezplatně, což je velmi ojedinělý jev, a právě toto se stalo mou motivací pro analýzu zmiňované organizace. Analýza má mimo jiné poskytnout i odpověď na otázku, proč je v této škole možné zajistit organizovaný volný čas dětí v rámci finančních prostředků školy bez přispění rodičů.

Ve spolupráci s vedením školy, zejména s ředitelem školy Mgr. Jaroslavem Vostrovským a ekonomkou Janou Štěpánkovou byly prostudovány výroční zprávy o činnosti školy za školní rok, zpracované podle § 10 odst. 3) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a to za čtyři předcházející roky. Dále mi vedení školy umožnilo nahlédnout do účetního a mzdového softwaru, včetně struktury mzdových listů a dalších dokumentů týkajících se například realizovaných projektů apod.

2.2.4 Anketa

Mezi výzkumné metody patří dotazování, pozorování a experiment. Jednotlivé metody výzkumu jsou vhodné pro sběr dat různého charakteru. (Eger, Egerová, 2014)

Jako nejvhodnější formu výzkumu pro účely své diplomové práce jsem zvolila anketu v písemné formě, kterou můžeme zařadit do výzkumných metod dotazování. Podrobné informace k provedené anketě jsou součástí praktické části práce. Anketa slouží jako doplňkový materiál při realizaci analýzy vybrané instituce podle Bronislawa Malinowského. Výsledky písemné ankety využije také ZŠ Čáslav, Masarykova ul. pro vlastní účely. Podrobná metodika k této problematice je součástí metodiky výzkumné části.

3 Teoretická část

Teoretická část diplomové práce se zaměřuje na definice základních termínů z oblasti volného času, dále na hlediska dělení volného času a jeho funkce a specifikuje oblast volného času dětí a mládeže.

Volný čas a volnočasové aktivity stále více zapadají do struktury dnešní moderní doby a stylu života lidí. Ovlivňují jejich náladu, pocity a chuť do života. V uspěchané době plné stresu se stávají volnočasové aktivity občanů formou odreagování a odbourávání nepříjemných pocitů vyvolaných nejen pracovním vytížením, ale například i osobními problémy nebo jinou psychickou zátěží organismu.

Základní pojmy

3.1 Volný čas a jeho definice

V odborné literatuře a jiných dostupných zdrojích je možno nalézt řadu definic volného času, které se určitým způsobem shodují, ale i mírně liší.

„Čas, se kterým člověk může nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů. Volný čas je doba, která zůstane z 24 hodin běžného dne po odečtení času věnovaného práci, péči o rodinu a domácnost, péči o vlastní fyzické potřeby (včetně spánku).“ (Průcha a spol., 2001, s. 274)

„Volný čas je čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, jež vyplývají z jeho sociálních rolí, zvláště dělby práce a nutnosti zachovat a rozvíjet svůj život. Někdy se vymezuje jako čas, který zbývá po splnění pracovních i nepracovních povinností.“ (Hofbauer, 2004, s. 13)

„Volný čas je časový prostor, který člověku umožňuje svobodnou volbu činností, kdy si člověk vybírá činnosti nezávisle na společenských povinnostech, vykonává je tedy dobrovolně a tato činnost mu poskytuje uspokojení a příjemné zážitky.“ (Malach, 2004, s. 98)

„Volný čas je doba, kdy si své činnosti můžeme svobodně vybrat, děláme je dobrovolně a rádi, přinášejí nám pocit uspokojení a uvolnění.“ (Pávková a kol, 2002, s. 13)

„Volný čas lze definovat jako dobu, časový prostor, v němž jedinec nemá žádné povinnosti vůči sobě ani druhým lidem a v němž se pouze na základě svého vlastního svobodného rozhodnutí věnuje vybraným činnostem. Tyto činnosti ho baví, přinášejí mu radost a uspokojení, nikdy obavy či pocity úzkosti.“ (Slepičková, 2000, s. 12)

„Volný čas patří k hodnotám, které lidé nejvíce oceňují – spolu s rodinou, partnerstvím, zdravím, zaměstnáním nebo přátelstvím a jako takovým se jím zabývají různé společenské vědy.“ (Šerák, 2009, s. 26)

Definice volného času od autorů Pávkové, Slepičkové, Průchy, Malacha a Hofbauera se shodují v časovém hledisku a dále v pocitech prožívaných v průběhu vykonávání volnočasové aktivity. Naopak definice od Šeráka vysvětluje volný čas jako hodnotu, kterou se zabývají společenské vědy.

„Podíváme-li se na různá pojetí volného času, pak je můžeme přehledně utřídit do tří velkých skupin:

- pojetí, která ve volném čase spatřují smysl a cíl života, můžeme označit jako optimistická,
- pojetí zdůrazňující rizika negativní stránky volného času, lze nazvat jako skeptická (případně kritická),
- pojetí vycházející z možnosti vytváření hodnot ve volném čase v reálných společenských kontextech, interpretujeme je jako realistická.“ (Knotová, 2011, s. 25)

Podle Musila (2014) zahrnuje volný čas:

- čas pro sebe,
- dobu, kdy nemusíme plnit své povinnosti,
- čas, kdy se můžeme věnovat čemukoliv, co nás baví, naplňuje a co dělat chceme.

Volný čas lze i vypočítat pomocí jednoduchého vzorečku:

„ $VČ = CC - (PČ + MPC)$, kdy

VČ.....volný čas

CC.....celkový čas (24 hodin)

PČ.....pracovní čas

MPC.....mimopracovní čas (čas pro hygienu, jídlo, nákupy apod.).“
(Musil, 2014, s. 29)

3.1.1 Historie volného času

V každém historickém období společnost disponovala volným časem, jenž se lišil svým rozsahem, významem, který se přizpůsoboval změnám materiálním, sociálním a kulturním. Rozsah volného času byl ovlivňován především změnami podmínek v průběhu vývoje lidské společnosti. Základem rytmu života každé společnosti je střídání práce a odpočinku. Poměr těchto aktivit se v historii také měnil.

V předprůmyslové tradiční společnosti většina lidí pracovala v zemědělství, a tak těmto lidem určovala život hlavně jejich práce a volný čas jim skoro vůbec nezbyval. Naopak privilegované společnosti využívaly svého volného času hojně, a to zábavou, odpočinkem, podporou sociálních kontaktů, věnování se kulturním aktivitám a vzdělání.

Průmyslová revoluce byla pro oblast volného času zásadním obdobím. Hlavními znaky byla právě proměna hodnoty práce a hodnoty volného času. Součástí modernizace neboli procesu utváření moderní společnosti jsou industrializace, sekularizace, urbanizace a také růst významu vzdělanosti. Industrializace přinesla především proměnu role času. Mechanizace práce přináší do života lidí nový rytmus, který narušuje rytmus biologický. Stále opěvovaný průmysl narůstal svých rozměrů a bylo proto nutné nabírat stále více pracovních sil. V této chvíli nastává masový přesun práce ze zemědělské výroby pro potřeby výroby průmyslové. Lidé tráví v zaměstnání většinu týdne. Například v letech 1830 - 1860 uvádí německý sociolog volného času, že pracující lidé strávili v práci až 90 hodin týdně. V následujících letech počet hodin strávených prací klesal. Od roku 1900 byla

pracovní doba zkrácena na 10 až 12 hodin denně. Lidé usilovali o stále se zlepšující podmínky. Kromě zkracování doby strávené v práci prošla schválením v zákonech i pracovní dovolená a starobní důchody. Dalším významným procesem ovlivňujícím moderní společnost je sekularizace, která redukuje význam náboženství a snaží se tak minimalizovat energii lidí věnovanou právě nadpřirozeným věcem a náboženskému chování. Také urbanizace přispěla k posunu vývoje moderní společnosti. Český antropolog Josef Wolf (nar. 1929) uvádí, že se v době, kdy se venkovská společnost mění na městskou, byla vytvořena technická a sociální infrastruktura a postupně vznikla veřejná doprava, což kladně ovlivnilo život ve městech. Také vznikají nové osídlené oblasti spojené s průmyslovou zónou. Lidé osídlují místa v blízkosti továren, hlavně kvůli snadné dostupnosti. Zvyšuje se produkce, dochází k podpoře distribuce a konzumování, což samozřejmě zasáhlo i sféru volného času a realizaci životních způsobů. S těmito zvyšujícími se efekty souvisí vyšší nárok na kvalifikaci zaměstnanců a na jejich celkové vzdělání. Koncem 90. let 20. století dochází k novému uspořádání společnosti, které je spojeno s přesunem pracovních sil z průmyslového odvětví do odvětví služeb a nastává tak převaha terciárního sektoru. Začaly se vytvářet různé koncepty vzdělanosti, znalostní normy a nároky na kvalifikaci.

20. století díky ekonomickému rozvoji i vyspělým technologiím přispělo ke zvýšení životního standardu ve vyspělých i rozvojových zemích. Tyto změny přinesly nové rysy do životních způsobů. Velkou vážnost v nich zaujala nejen práce, ale především volný čas. (Knotová, 2011)

3.1.2 Hlediska volného času

Protože nás volný čas doprovází v průběhu celého života a pouze my ovlivníme, jak s ním vynaložíme, je proto tedy možné na něj nahlížet z různých hledisek.

Tyto aspekty volného času uvádí ve své publikaci Pávková a kol. (2002) a rozděluje je na hledisko ekonomické, sociologické a sociálně-psychologické, politické, zdravotně-hygienické, pedagogické a psychologické.

„Z ekonomického hlediska je zřejmé, že z oblasti volného času se stalo odvětví služeb. Záleží pak jen na zřizovateli volnočasové organizace, zda se bude ubírat směrem výchovně-vzdělávacím, či komerčním. Odvětví volného času zprostředkovává nejen

volnočasové aktivity dětem a mládeži, ale také v daném regionu podporuje zaměstnanost, generuje finanční prostředky, které umožňují další rozvoj této oblasti.

Hledisko sociologické a sociálně-psychologické sleduje především rozvoj jedince v oblasti utváření mezilidských vztahů a komunikace. Uvedené hledisko je z velké části ovlivňováno rodinou a dále je rozvíjeno pedagogickými pracovníky. Činitele, které ovlivňují volný čas, jsou uvedeny v další části této práce.

Politické hledisko řeší, v jak velkém rozsahu bude stát zasahovat do volného času obyvatelstva. Stát věnuje pozornost především zakládání subjektů pro volný čas včetně jejich (spolu)financování, pomáhá vytvářet podmínky pro uspokojování potřeb dětí a mládeže týkajících se volného času a také se snaží vytvářet kladný postoj dospělých k volnočasovým aktivitám dětí a mládeže.

Zdravotně hygienický pohled se zabývá uspořádáním celodenního režimu. Zdravotníci se opírají především o křivku výkonnosti, která uvádí, že člověk podává největší výkon dopoledne mezi 9. a 11. hodinou, odpoledne (především po obědě) výkonnost klesá a opět narůstá mezi 15. – 16. hodinou. Proto je potřeba přizpůsobit režim dne schopnostem daného člověka. Důležitou součástí zdravotně hygienického pohledu je dodržování hygienických návyků.

Pedagogická a psychologická hlediska se snaží především o podporu dětí a mládeže v zájmových a volnočasových aktivitách. V potaz je brána individualita každého jedince a různorodost jeho zájmů. Uspokojování potřeb prostřednictvím volnočasových aktivit přispívá k seberealizaci a pozitivnímu projevu v celkovém zdravotním stavu člověka.“ (Hollegchová, 2016, s. 10)

3.1.3 Volný čas a jeho funkce

V publikaci autora Hofbauera (2004) jsou uvedené funkce volného času, které vymezil francouzský sociolog Roger Sue:

- „*Psychologicko-sociologická* funkce představuje zábavu, rozvoj a uvolnění.
- *Sociální* funkce volného času řeší začlenění jedince do společnosti, sdružování lidí nebo také sociální uznání.

- *Terapeutická funkce* zahrnuje hledisko zdravotní, duševní pohodu a zdravý životní styl.
- *Ekonomická funkce* má oproti názorům z počátku 20. století, kdy byl volný čas brán jako promarněný a neproduktivní, důležitou roli, neboť volný čas dnes doceneňuje hospodářský význam.“ (Holleghová, 2016, s. 9)

3.2 Děti a mládež

V dostupných publikacích se pojmy jako děti a mládež v různých pojetích liší, a to dle vědního oboru, který se jimi zabývá, tj. například sociologie, psychologie, kriminologie.

Dítětem se rozumí každá lidská bytost mladší 18 let, pokud podle právního řádu, jenž se na dítě vztahuje, není zletilosti dosaženo dříve. (Úmluva o právech dítěte, 1989)

„Mládeží se rozumí věková skupina 18 – 26 let – toto věkové určení vychází z předpokládané ekonomické soběstačnosti, ale např. v Bílé knize o mládeži vydané Komisí Evropských společenství v roce 2001 je mládeží označena věková skupina 15 – 25 let.“ (Hájek a kol., 2011, s. 203)

„Věk od 15 do 26 let se podle běžného chápání i současných mezinárodních organizací označuje mládež. Dle školského zákona jsou jedinci před vstupem do školy nazýváni dětmi, v základním a středním vzdělání jsou žáky a frekventanti vyšších odborných škol a vysokých škol jsou studenti“ (Hájek a spol., 2010, s. 22)

Volný čas dětí a mládeže je specifický svou rozmanitostí. Mládež má nespočet možností, jak svůj volný čas využít. Výhodou jsou i časové možnosti dětí předškolního a mladšího školního věku. S rostoucím věkem se povinnosti a školní docházka prodlužuje a prostor pro volný čas zkracuje. Přidanou hodnotou volného času dětí a mládeže stráveného v organizované činnosti je prohloubení socializace, vytváření dalších mezilidských vztahů, získávání nových kontaktů a ochrana před sociálně patologickými jevy. Nevýhodou této oblasti pro děti a mládež je mnohdy její finanční náročnost pro rodiče dětí, kteří volnočasové aktivity financují.

3.2.1 Aspekty ovlivňující volný čas dětí a mládeže

V životě nás ovlivňuje mnoho aspektů, na základě kterých provádíme svá rozhodnutí. Naše názory se v průběhu života mění, a to také podle pohledu, z jakého na věci nahlížíme (náladu, pocity, doporučení, věk apod.) Stejně tak se mění i preference v oblasti volného času.

Podle Pávkové a kol. (2002) můžeme rozdělit činitele ovlivňující volný čas následovně:

Rodina a domácí prostředí, ve kterém se děti pohybují, podstatně formuje jejich rozvoj, neboť právě se svými blízkými tráví děti nejvíce času a jsou s nimi neustále v bezprostředním kontaktu. Rozhodnutí o způsobu trávení volného času neplyne pouze ze strany dítěte, rad a doporučení rodičů, ale velkou roli hraje také sociální prostředí, ve kterém se rodina vyskytuje.

Pedagogové ve školách a dalších výchovných institucích taktéž ovlivňují volný čas dětí a mládeže. Stejně jako rodina plní pedagogové výchovnou funkci, ale pouze v omezené míře, protože jejich působení na dítě je časově omezeno. Vzhledem k tomu, že škola plní nejen vzdělávací, ale současně i výchovné poslání, mohou pedagogové svým kvalifikovaným vedením i kompenzovat chybějící výchovné aspekty nefunkční rodiny.

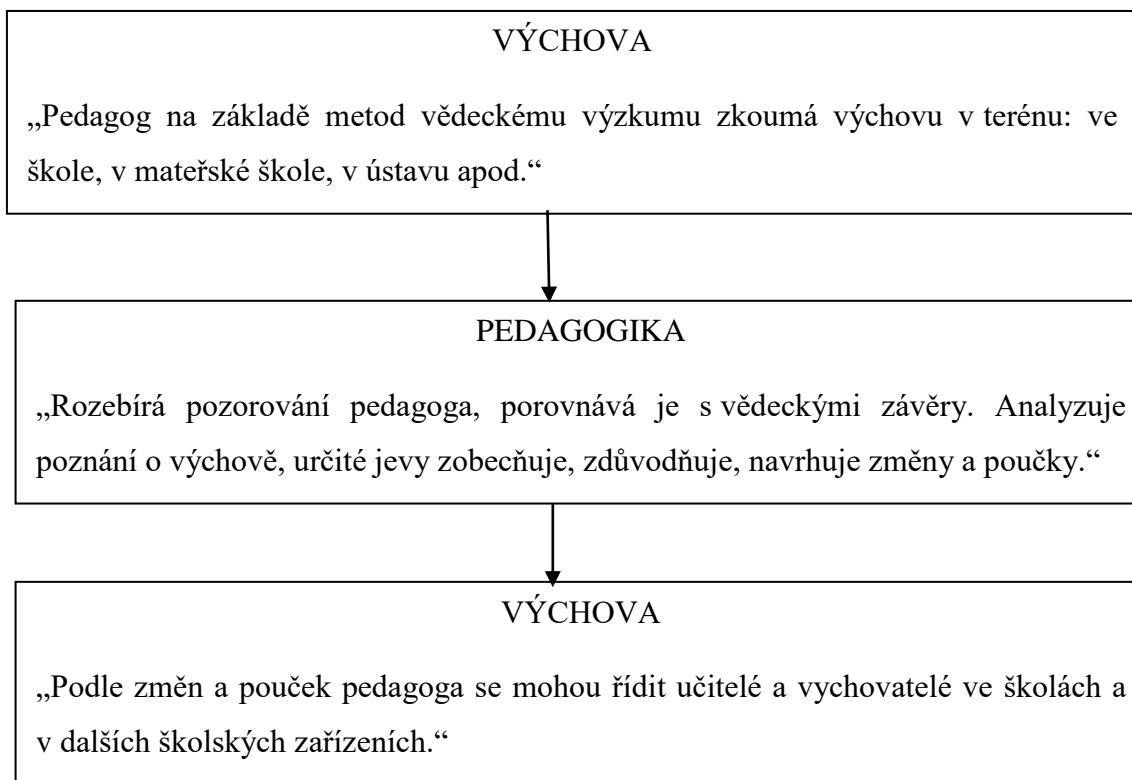
Vliv *vrstevnické skupiny* na jedince s rostoucím věkem dítěte stoupá. Vrstevnické skupiny vnímáme jako menší neformální seskupení lidí, které sdružují své členy prostřednictvím názorů, společných zájmů, postojů a cílů. Tato seskupení vznikají v okolí bydliště, kde děti společně tráví volný čas, ale také ve školách, zájmových institucích apod. Hlavním a důležitým významem vrstevnické skupiny pro děti a mládež je pocit nezávislosti na dospělých (rodičích).

3.3 Výchova ve volném čase

Výchova a pedagogika ve volném čase spolu úzce souvisí. „Smyslem výchovy je předávání vědomostí a dovedností, kultur a zvyků dalším generacím za účelem socializace. Říkáme tedy o ní, že je společenským jevem.“ (Musil, 2014, s. 13)

Níže uvedené schéma přibližuje blízkost pojmů výchova a pedagogika.

Schéma č. 1 Propojenost pojmů výchova a pedagogika

Zdroj: vlastní zpracování dle Musil, 2014, s. 15

3.3.1 Výchovné hlediska volného času

„Jak uvádí Bedřich Hájek a kol. (2008) souvislost mezi pojmy volný čas a výchova můžeme chápat hned několikrát:

Výchova ve volném čase bere v potaz výchovné působení v období lidského života, kdy se člověk může svobodně rozhodovat.

Výchova volným časem je označení pro konkrétní volnočasové aktivity, volnočasové instituce a prostředky výchovy.

Výchova k volnému času se zaměřuje na utváření a rozvíjení schopností či dovedností jedince, který spatřuje ve volnočasové aktivitě hodnotu.“ (Hollegchová, 2016, s. 13)

3.4 Pedagogika ve volném čase

„Pedagogika je společenská věda neboli vědní obor, snaží se vysvětlovat svět kolem sebe a rozvíjet vědění minulých generací. Je to věda o výchově.“ (Musil, 2014, s. 11)

Pedagogika volného času je jednou z aplikovaných pedagogických disciplín, které jsou v kapitole 3.4.1 podrobněji rozebrány. Hlavní náplní této mladé disciplíny, jež vznikla v druhé polovině 20. století, je smysluplně využívat volný čas a vést děti a mládež k hodnotnému životu a životnímu stylu.

„Předmětem zkoumání pedagogiky volného času je využívání volného času“
(Musil, 2014, s. 28)

Povolání pedagoga volného času, jinak řečeno vychovatele, je determinováno požadavky, kterými jsou způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost, zdravotní způsobilost a odborná kvalifikace. Odborná kvalifikace je stanovena zákonem, a proto osoba, která chce působit v této oblasti ve školských zařízeních zapsaných do registru škol a školských zařízení, musí splňovat podmínky vzdělání. (Hájek a kol., 2010)

Pedagog volného času se zabývá hned několika oblastmi. Zkoumá, jak společnost tráví svůj volný čas, zabývá se možnostmi trávení volného času a také činnostmi institucí, které poskytují aktivity konané ve volném čase. (Musil, 2014)

Po druhé světové válce se v oblasti pedagogiky vytvořila koncepce dvou úrovní. Jednalo se o termíny vycházející z tehdejší sovětské pedagogiky, konkrétně „výchova mimotřídní“ a „výchova mimoškolní“. Významem mimotřídní pedagogiky je využívání volného času dětí a mládeže mimo vyučování, avšak v prostorách školy. Výchova mimoškolní pak probíhala mimo školu, tj. v organizacích poskytujících volnočasové aktivity. Uvedené rozdělení se zabývalo spíše institucionálním směrem, ale nepřispívalo k jasnému rozlišení. Proto bylo toto vymezení v 60. letech nahrazeno pojmem „výchova mimo vyučování“. 90. léta jsou v tomto ohledu zásadní. Volný čas nabýval své důležitosti ve společnosti, stával se formou pozitivního rozvoje duševní pohody jedince, přispíval k socializaci a působil jako prevence sociálně patologických jevů, proto se stal předmětem zájmu sektoru služeb. (Hájek a kol., 2010).

Obsah výchovy mimo vyučování je dle Janiše (2009) rozdělen do tří kategorií:

- odpočinková činnost
- rekreační činnost
- zájmová činnost

V rámci odpočinkové činnosti by mělo docházet k odbourávání únavy, která je definována podle Musila (2014) jako fyziologický stav, kterým se brání organismus přetížení. Únava může mít dvě formy, a to psychickou či fyzickou. V rámci psychické únavy se může jednat o projevy, jako jsou například zhoršení krátkodobé paměti, vzdorovitost, zhoršení pozornosti, zhoršení kvality činnosti, zpomalení tempa, stav neklidu apod. Naopak fyzická únava může zahrnovat poruchy spánku, bolesti hlavy, koktavost, mimovolné pohyby – tiky, nechutenství nebo naopak přejídání se.

Hlavním smyslem rekreační činnosti je odreagování. Cílíme tak konkrétně především na činnosti tělovýchovného a sportovního charakteru, poněvadž právě ty přispívají k rozvoji zdravého duševního a tělesného vývoje.

Nejdůležitější součástí výchovy mimo vyučování jsou zájmové činnosti, které vedou k uspokojování a rozvíjení zájmů, schopností a utváření životního stylu jedince. Problematika zájmové činnosti je obsahem kapitoly 3.5.

3.4.1 Soustava pedagogických disciplín

Pedagogiku lze jako vědní obor rozdělit do několika disciplín:

- základní pedagogické disciplíny
- hraniční pedagogické disciplíny
- aplikované pedagogické disciplíny
- další pedagogické disciplíny

Každá z těchto výše uvedených disciplín má svou charakteristiku a zahrnuje další různé podkategorie.

Obsahem základních pedagogických disciplín jsou základní pojmosloví a terminologie, jedná se především o oblast teoretickou, jejíž součástí jsou:

- Obecná pedagogika
- Dějiny pedagogiky
- Komparativní pedagogika
- Didaktika
- Metodologie pedagogiky
- Teorie výchovy

Oblast, ve které se pedagogika dostává do propojení s jinými vědními obory, definujeme jako hraniční pedagogické disciplíny:

- Pedagogická psychologie
- Sociální pedagogika
- Sociologie výchovy
- Školská statistika apod.

Aplikované pedagogické disciplíny se využívají v praxi, tj. ve školách a jiných vzdělávacích institucích, mají složitější členění, které je níže strukturováno:

- Školská pedagogika
  - Předškolní pedagogika
  - Pedagogika ZŠ
  - Pedagogika SŠ
  - Pedagogika VŠ
  - Speciální pedagogika
- Mimoškolní pedagogika
  - Pedagogika rodinné výchovy
  - Pedagogika volného času
  - Vojenská pedagogika apod.
- Další odvětví
  - Andragogika
  - Gerontopedagogika apod. (Musil, 2014)

3.4.2 Zvláštnosti pedagogické komunikace ve výchově mimo vyučování

Pedagogická komunikace je jedním ze způsobů sociální komunikace. Hlavní roli zde hrají pedagogové a vychovávaní jedinci, kterými jsou nejčastěji děti a mládež. Zvláštnosti pedagogické komunikaci v oblasti výchovy mimo vyučování jsou podle Hájka (2011) determinovány základními principy:

- princip dobrovolnosti
- princip rekreačního a zájmového zaměření
- princip pestrosti a přitažlivosti činností
- princip citlivosti
- princip aktivity a iniciativy

Ve výchově mimo vyučování klade vychovatel důraz na vlastní iniciativu a samostatnost dětí, měl by je nechat se svobodně projevovat a zároveň vhodně a nenásilně děti usměrňovat. Jednou z důležitých charakteristik komunikace je dodržení úrovně očí pedagoga na podobné výši jako mají děti, neboť to přispívá k lepší důvěře a pocitu rovnoprávnosti dítěte. Z verbálního hlediska by u pedagoga volnočasových aktivit rozhodně neměl převažovat monolog, měl by nechat děti a mládež projevit se v co největší míře a přenechat tak iniciativu dialogů z větší části právě na nich samotných. Pedagog by pak už měl jen korigovat a usměrňovat průběh celé konverzace, téma a problematiku. (Hájek a kol., 2011)

Základem úspěšné komunikace mezi vychovatelem a vychovávaným je pozitivní vztah, který není narušován žádnými vedlejšími problémy či jinými negativy. Specifikem tohoto vztahu je nižší míra formálnosti než například u vyučování, což je v určitém hledisku pro vychovatele výhodou i nevýhodou, neboť najít rovnováhu mezi přirozenou autoritou vychovatele a přátelským vztahem není snadné. Odpovědnost za úspěšnou komunikaci nese zejména pedagog volnočasové aktivity díky svým kompetencím, kvalifikaci, ale také díky předpokládané empatii. (Hájek a kol., 2010)

„Za účinné způsoby jednání vychovatele se považují takové, kdy vychovatel klade na děti přiměřené požadavky v přiměřené míře, ale zároveň bere v úvahu jejich názory, hovoří s dětmi, poskytuje prostor pro jejich nápady a přání.“ (Hájek a kol., 2010, s. 86)

3.5 Zájmová činnost

Zájmové vzdělávání je definováno školským zákonem, tedy zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, a to zejména § 111 a § 118 týkající se zájmového vzdělávání a školských zařízení pro zájmové vzdělávání. Podle § 111 školského zákona zájmové vzdělávání poskytuje účastníkům naplnění volného času *zájmovou činností* se zaměřením na různé oblasti. (Hollegchová, 2016)

Podle Janiše (2009) se zájmová činnost dělí na základě různých hledisek.

- podle prostředí
- podle míry zájmu jedince
- podle míry organizovanosti
- podle obsahu zájmových činností

Prostředím se rozumí venkovní či vnitřní prostory využívané k provozování zájmové činnosti. Příkladem venkovních prostor může být travnatá plocha, workoutové hřiště, tenisový kurt, beachvolejbalové hřiště, fotbalové hřiště apod. Naopak vnitřními prostory rozumíme postavené haly na hřištích, které byly v době příznivého počasí využívány ve venkovních prostorách - fotbalová hala, volejbalová hala, tenisová hala. Mezi vnitřní prostory řadíme též tělocvičny, klubovny, třídy, fitness centra, posilovny apod.

Také rozlišujeme míru zájmu o danou činnost a ta může být povrchní či hlubková. V případě povrchního zájmu jedinec neprovádí činnost příliš s velkým zájmem, nejde mu o to, dostat se do detailů činnosti, ale spíše se seznámit se základními charakteristikami dané činnosti a využít vhodně volný čas. To jedinec s hlubokým zájmem o činnost provozuje aktivitu z pohledu frekvence častěji a věnuje se jí na základě svého dobrovolného rozhodnutí intenzivně, s větším nadšením než u jedince s povrchním zájmem. Snaží se proniknout do hloubky a poznat všechny detaily týkající se činnosti, což vede k rozšiřování znalostí a dovedností rychleji a na vyšší úrovni.

Na zájmovou činnost lze nahlížet i z pohledu organizovanosti. Jedná se o spontánní zájmovou činnost, tzn. právě mě napadlo, že si půjdu zaběhat a aktivitu vykonám. Dále sem zařazujeme příležitostné zájmové činnosti. Příklad: Kamarádi mi napíší, že si jdou zahrát fotbálek, jestli bych se nepřidala, a tak využívám této příležitosti a jdu si s nimi zahrát. V neposlední řadě existují pravidelné zájmové aktivity, které jedinec koná v pravidelných intervalech a v daném termínu, například každé pondělí od 17,00 do 18,00 hodin cvičí na TRX.

Nejsložitějším členěním zájmových činností je právě členění podle obsahu, neboť nabídka volnočasových aktivit je v dnešní době velmi rozmanitá.

- Společensko-vědní činnosti

Hlavním cílem těchto činností je vytvořit pozitivní vztah k získávání nových informací a dovedností. Rozšiřuje jedinci obzory z různých tematických okruhů, přispívá k pěstování kladného vztahu k národním tradicím, vlasti, jazyku apod. Mezi tyto zájmy lze zařadit sběratelství, společenskou výchovu, čtení autobiografií, seznamování se s náboženskými směry atd.

- Pracovně technické činnosti

Tyto činnosti rozvíjejí především kreativitu a tvořivost nebo také schopnost analytického myšlení, což jsou potřebné dovednosti pro činnosti, jako jsou aktivní uživatel PC, modelářství, sestavování stavebnic a práce podle návodu, montážní činnosti atd.

- Tělovýchovné a sportovní činnosti

Tělovýchovné a sportovní činnosti přispívají k fyzické a tělesné zdatnosti, potřebné zvláště v dnešní době, kdy děti a mládež převážnou většinou svého dne prosedí ve školách a následně i doma u moderní techniky. Z hlediska fyzického zdraví i psychické pohody by tělovýchovné a sportovní činnosti měly patřit do rozvrhu každého jedince, samozřejmě s ohledem na jeho tělesný stav. Mezi tyto aktivity patří tenis, fotbal, turistika, basketbal, aerobik, navštěvování fitness center, kruhové tréninky, jóga, běh, atletika atd.

- Esteticko-výchovné činnosti

Dalšími činnostmi jsou esteticko-výchovné, které se zaměřují na hudbu, literární tvorbu, dramatické umění, hudebně pohybový projev. Příkladem těchto aktivit jsou hra na hudební nástroje, malování různých forem, různé taneční formy apod.

- Přírodovědné činnosti

Pěstitelské a chovatelské kroužky, problematika ochrany přírody, zájem o přírodu přispívají k vážnosti chápání přírody jako celku včetně fauny a flóry.

3.6 Subjekty pracující s dětmi a mládeží

Nejčastější členění institucí pro volnočasové aktivity je realizováno podle zřizovatele.

V knize od autorky Knotové (2011) jsou instituce v rámci České republiky rozděleny následovně:

- Státní instituce – především resort školství, kultury, zdravotnictví a sociálních věcí
- Organizace nekomerčního sektoru – neziskové organizace
- Círky a náboženské společnosti
- Privátní komerční sféra – sportovní aktivity, společenské zábavy, kurzy atd.

Další autor Musil (2014) člení instituce pro trávení volného času do pěti oblastí:

- Školská zařízení pro zájmové vzdělávání
- Školská výchovná a ubytovací zařízení
- Instituce a sdružení zájmového vzdělávání
- Komerční organizace nabízející volnočasové aktivity
- Instituce pro preventivně výchovnou péči, ústavní a ochrannou výchovu

Školská zařízení pro zájmové vzdělávání

Zájmové vzdělávání se může uskutečňovat v následujících školských zařízeních:

- Středisko volného času (SVČ)

Středisko je určeno dětem předškolního i školního věku včetně mládeže. SVČ má dva základní typy organizací – „stanice zájmových činností“ a „domy dětí a mládeže“. Stanice

zájmových činností se zabývají pouze jednou zájmovou činností, na rozdíl od domu dětí a mládeže, který má širokou základnu aktivit a poskytuje především pravidelnou zájmovou činnost, příležitostnou zájmovou činnost a spontánní aktivity (vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání)

V rámci pravidelné zájmové aktivity rozlišujeme čtyři typy útvarů, v kterých zájmová činnost probíhá. Prvním z nich je menší útvar - „kroužek“, v jehož názvu bývá zahrnuta i jeho specializace (například kroužek pletení, kroužek keramiky). Umělecké skupiny zaměřené na hudbu či tanec vystupující veřejně můžeme nazvat jako „soubor“. Útvary beroucí v potaz vnímání členů, nemající za hlavní účel zajišťovat trávení volného času, jsou „kluby“ (např. filmový, divadelní, čtenářský). Poslední formou sdružování lidí je „kurz“, který se vyznačuje omezenou délkou trvání a jehož výsledkem by měla být osvojená činnost či dovednost, což vede k získání certifikátu. (Janiš, 2009) Autor Musil (2014) ještě přidává útvar „oddíl“, který charakterizuje jako zájmový útvar zaměřující se tělovýchovným či turistickým směrem, který je součástí větší struktury (např. svazu).

- Školní družina

Školní družinu je možné charakterizovat jako základní formu výchovy mimo vyučování dětí a mládeže zaměstnaných rodičů v průběhu školního roku. Školní družina je zpravidla zahrnuta v rámci základních škol a určena žákům 1. stupně, tedy 1. – 5. ročníku ZŠ. Ojedinele však mohou existovat školní družiny jako samostatná školská zařízení a na základě souhlasu zřizovatele, mohou být provozovány i v průběhu školních prázdnin. Legislativní rámec pro fungování školních družin je dán vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. (Janiš, 2009)

„Hlavním posláním školní družiny je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků.“ (Malach, 2007, s. 75)

Školní družiny mohou navštěvovat i děti, které nejsou účastníky přihlášenými k pravidelné denní docházce. Provoz družiny bývá zpravidla od 6.30 do 8.00 hod. než začíná školní výuka a v odpoledních hodinách po vyučování od 12.00 do 17.00 hod. (Knotová, 2011)

- Školní klub

Školní kluby přísluší žákům 6. – 9. třídy, odpovídá 2. stupni ZŠ. Zaměření i legislativa školního klubu je obdobná, jako je tomu v případě školní družiny, avšak program je modifikován podle věku účastníků. Proto je tedy dán důraz na větší samostatnost, volnost a aktivní podílení se žáků na činnostech zařízení. (Pávková a kol., 1999)

Školská výchovná a ubytovací zařízení

Z hlediska věcného zaměření činnosti školského výchovného a ubytovacího zařízení se vymezují tři okruhy činností:

- vzdělávání, sportovní a zájmové činnosti v době mimo vyučování,
- celodenní výchova, ubytování a stravování,
- zotavovací pobyty dětí a žáků ve zdravotně příznivém prostředí bez přerušení vzdělávání.

Jak uvádí Hájek a kol. (2008), školská výchovná a ubytovací zařízení poskytují svým žákům či studentům vzdělání, sportovní aktivity, zájmovou činnost, ubytování, popřípadě stravování.

Vyhláška č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, vymezuje v § 1 jednotlivé typy školských výchovných a ubytovacích zařízení lišících se věcným i osobním zaměřením své činnosti, a to:

- Domov mládeže

Domovy mládeže jsou určeny pro studenty středních, vyšších odborných škol a učilišť, kteří vzhledem k vzdálenosti školy od místa bydliště nemohou denně do školy dojíždět. Mezi služby, které domov mládeže poskytuje, můžeme zařadit ubytování, stravování a kvalifikované výchovné působení i v oblasti volného času. Základní jednotkou výchovně vzdělávací činnosti v domově je výchovná skupina. Každou skupinu vede jeden vychovatel. Nejnižší počet žáků a studentů ve skupině je 20 a nejvyšší počet žáků a studentů ve skupině je 30. V odůvodněných případech může ředitel domova zvýšit nejvyšší počet žáků a studentů ve skupině až o 3. Ve skupině složené pouze ze studentů je nejnižší

počet studentů 40 a nejvyšší počet studentů 50. Žáci domova mládeže vykonávají přípravu na vyučování v denním režimu, která se označuje jako doba studijního klidu, a ta většinou probíhá v prostorách učeben, popřípadě společných klubovných. Žáci se samozřejmě věnují i samostudiu na pokojích, rozdělených dle pohlaví či věku, kde přespávají. Domovy mládeže nabízejí také zájmové činnosti v době volného času studentů.

- Internát

„Jde o výchovně vzdělávací ubytovací zařízení (včetně stravování) při samostatně zřízené škole pro žáky se zdravotním postižením, ve kterém výchovné činnosti navazují na speciální výchovně vzdělávací činnosti školy.“ (Musil, 2014, s. 70).

Toto školské zařízení poskytuje své činnosti v souladu s § 6 vyhlášky č. 108/2005 Sb., pouze dětem a žákům škol samostatně zřízených pro děti a žáky se zdravotním postižením a dětem přípravného stupně základní školy speciální (tedy nikoliv studentům vyšších odborných škol, byť by byly samostatně zřízeny pro studenty se zdravotním postižením), přičemž věcné vymezení činnosti internátu je shodné s domovem mládeže, a lze tedy odkázat na výše uvedené.

- Škola v přírodě

Škola v přírodě poskytuje činnosti uvedené v § 117 odst. 1 písm. c) školského zákona, a to v souladu s § 10 vyhlášky č. 108/2005 Sb., pouze dětem mateřských škol a žákům plnicím povinnou školní docházkou.

Pobyty ve škole v přírodě jsou akce nabízené, organizované a realizované prostřednictvím škol na dobrovolné bázi. Na pobyt školy v přírodě se mohou přihlásit děti a žáci příslušné školy a za poplatek se ho tak účastnit. Zpravidla se škola v přírodě koná od pondělí do pátku, stejně tak jako žáci v běžných dnech navštěvují školu, s rozdílem, že se žáci/děti vyskytují mimo pobyt svého trvalého bydliště. V dopoledních hodinách probíhá klasické vyučování, odpoledne pak děti tráví společně čas většinou sportovními aktivitami, jako je například lyžování, turistika, plavání, míčové hry apod. Pedagogové také mohou využít názorných ukázek v přírodě. Nejedná se pouze o ozdravný pobyt, ale také vede k socializaci dětí, učení se samostatnosti a zodpovědnosti.

Instituce sdružení a zájmového charakteru

Oblast institucí pro sdružení a zájmové vzdělávání je velice rozšířenou. Musil (2014) mezi tato zařízení řadí:

- Základní umělecké školy

V souladu s § 1 školského zákona je předmětem úpravy tohoto zákona základní umělecké vzdělávání. Základní umělecké vzdělávání upravené školským zákonem a jeho prováděcími právními předpisy se poskytuje pouze v základních uměleckých školách jako druhu školy podle § 7 odst. 3 školského zákona. To znamená, že žádná jiná vzdělávací instituce, která nemá postavení základní umělecké školy zapsané ve školském rejstříku, nemůže poskytovat základní umělecké vzdělávání podle školského zákona. To samozřejmě neznamená, že by obsahově či rozsahově obdobné vzdělávání (tanečního, hudebního či výtvarného charakteru) nemohly poskytovat i jiné subjekty (například na základě živnostenského oprávnění, na neziskovém základě apod.), nebude se však jednat o základní umělecké vzdělávání ve smyslu školského zákona, ale o aktivity, které nejsou předmětem právní úpravy školských právních předpisů. Základní umělecké vzdělávání poskytuje základy vzdělání v jednotlivých uměleckých oborech. ZUŠ poskytuje svým žákům zájmové vzdělávání v oblastech hudby, tance, výtvarné činnosti a literárně dramatické činnosti. Dále připravuje své žáky na studium středních či vyšších odborných škol s uměleckým zaměřením. Žáky ZUŠ nemusí být pouze děti a mládež, ale můžeme mezi ně řadit i dospělé. Zřizovatel školy stanovuje za poskytované činnosti roční poplatky, které si žáci hradí sami.

- Jazykové školy

Jazykové školy jsou definovány jednak podle školského zákona a dále vyhlášky č. 33/2005 Sb., o jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky a státních jazykových zkouškách, ale zároveň mohou fungovat i na čistě komerční bázi.

Organizace vzdělávání v jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky lze členit na oddělení jednotlivých jazyků nebo oddělení příbuzných jazyků. Organizační formou výuky v jazykové škole je kurz. Kurz lze členit na skupiny. Nejvyšší počet žáků ve skupině je 18.

- Sdružení dětí a mládeže

O volný čas dětí a mládeže pečují řada organizací, institucí, zařízení apod. Mezi další tyto subjekty můžeme zařadit různé spolky, kluby, které se vyhraňují svým zaměřením. Za největší subjekty lze považovat: Junák, Pionýr, Sokol, Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, Červený kříž, Organizace církví a náboženských společností, hnutí Duha apod.

Komerční organizace

Jedná se o subjekty, na jejichž činnost stát nepřispívá a zájemci o služby těchto institucí musí náklady s nimi spojené hradit v plné výši. Za komerční organizace považujeme OSVČ nabízející služby v oblasti volnočasových aktivit, soukromé organizace nabízející volnočasové aktivity, cestovní kanceláře, zábavné parky, počítačové kavárny apod.

3.7 Bezpečnost při volnočasových aktivitách

Bezpečnosti volnočasových aktivit se věnuje ve své publikaci autor Janiš (2009), který zde zdůrazňuje rizika spojená s poskytováním těchto aktivit. Povinností každého pedagoga, vedoucího, trenéra či jiného poskytovatele aktivity je eliminovat rizika úrazu nebo nehody.

Základem všeho je, aby vychovatel poskytoval aktivity, ke kterým má oprávnění a kvalifikaci, a všechny účastníky seznámil s riziky a bezpečností práce při realizovaných činnostech. Každý jedinec má jiné fyzické, psychické a osobnostní předpoklady, které by se neměly přeceňovat, ale naopak je brát v potaz. Vhodnost a správnost prostorů, výzbroje a potřeb pro danou aktivitu může také předejít nepříjemnostem. Vychovatel by měl disponovat základní znalostí první pomoci, všechny, byť malé odřeniny či naraženiny ihned ošetřit a neprodleně informovat zákonné zástupce dětí a mládeže. „Lepší desetkrát dorazit zbytečně do nemocnice na pohotovost než jednou pozdě.“ (Janiš, 2009, s. 45)

Příklad z praxe: Vycházím z vlastních zkušeností trenérky tenisu, kdy během jednoho týdne odtrénuji 40 – 50 svěřenců. Držme se struktury v odstavci výše. Vlastním tenisovou trenérskou kvalifikaci II. třídy a jsem zapsána jako OSVČ. Dále jsem prošla kurzem první pomoci a s sebou na sportoviště si vždy беру lékárníčku se základní výbavou. O svých svěřencích si vedu záznamy a zároveň si i svěřenci s mou pomocí tvoří tréninkové deníky. Před nástupem na trénink zmapuji psychické a fyzické rozpoložení svěřence a zkontroluji

správnost oděvu, vybavení. Ohled beru i na počasí, a tak se snažím v případě horkého letního počasí vést k dodržování pitného režimu, a naopak v zimě k udržování tělesné teploty a zahřátí organismu před fyzickou zátěží. Se svěřenci konzultuji náplň tréninku a pozoruji jejich reakce týkající se spokojenosti/nespokojenosti.

Zhodnocení příkladu: Kvalifikaci k poskytování služby trenéra tenisu vlastním, taktéž i oprávnění prostřednictvím OSVČ je v pořádku. Základní znalosti první pomoci pro případ úrazu jsem absolvovala a vybavena jsem i materiálně - lékárníčkou. O svěřence se zajímám a snažím se je vést k zdravému životnímu stylu plného sportovních zážitků. V úvahu beru i jejich aktuální fyzické a psychické rozpoložení včetně jejich předpokladů, neopomenu ani vliv počasí, a tak předcházím riziku úrazu. Výše uvedenou strukturu plně splňuji.

Legislativní aspekty

Volnočasové aktivity, které instituce nabízejí a vyplňují tak volný čas dětí a mládeže, musí dodržovat legislativní normy v této oblasti, a to bez ohledu na zřizovatele.

3.8 Legislativa

Každé práci, jakožto i práci s dětmi a mládeží, přísluší znalost právních předpisů. Pedagogové, kteří pracují s dětmi a mládeží, za ně přebírají odpovědnost, a proto je znalost předpisů a všech rizik zcela žádoucí. Společnost jako taková se řídí soustavou právních norem, které nám ustanovují, jak se máme chovat prostřednictvím příkazů, zákazů a dovolení. „Základními znaky právní normy jsou závaznost, obecnost, formální účinnost a vynutitelnost.“ (Hájek a kol., 2011, s. 201). Mezi normy seřazené podle právní síly patří ústava a ústavní zákony, zákony, nařízení vlády, vyhlášky ministerstev, vyhlášky krajů, vyhlášky obcí. Pokud se zaměříme na děti, jejich základní práva jsou obsažena v Úmluvě o právech dítěte.

Základní legislativní úpravou vztahující se ke školám a školským zařízením je zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Mezi školská zařízení poskytující naplnění volného času zájmovou činností patří školní klub, školní družina a středisko volného času dětí a mládeže. Tato zařízení mají své vlastní označení – zařízení pro zájmové vzdělávání.

Všechna zařízení, která se řídí školským zákonem, jsou také zapsána v rejstříku škol a školských zařízení. Tímto zápisem vzniká škole či školskému zařízení právo poskytovat vzdělávání, školské služby a vydávat doklady (např. vysvědčení). Zápis do rejstříku škol je podmínkou pro získávání financí ze státního rozpočtu. Rejstřík škol a školských zařízení vede Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) a krajský úřad příslušného kraje. Školský rejstřík je veřejný seznam, který obsahuje rejstřík škol a školských zařízení a dále rejstřík školských právnických osob. Žádost o zařazení do rejstříku podává zřizovatel (kraj, obce, ale i škola). Žádost obsahuje mimo jiné i zřizovací listinu, což je základní dokument školy, pokud byla zřízena jako právní subjekt. „Pokud školské zařízení tvoří celek s jiným subjektem (např. školní družina a základní škola), samostatná zřizovací listina se pro ně nevystavuje, jeho existence je zakotvena ve zřizovací listině organizace, s níž tvoří celek.“ (Hájek a kol., 2011, s. 204)

Lidé se nemusí sdružovat pouze v prostorách školských zařízení, volnočasové aktivity se uskutečňují například v rámci různých organizací, sdružení či spolků. Jednotlivé formy sdružování se řídí zejména zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Církevní právnické osoby, které se řídí zákonem č. 3/2002, Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů, nadační fondy zákonem č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech, ve znění pozdějších předpisů.

I pedagogičtí pracovníci mají pro své úkony přímé pedagogické práce právní předpisy. Mezi pedagogické pracovníky řadíme učitele, ředitele, vychovatele, speciální pedagogy, pedagogy volného času, asistenty pedagogů, trenéry, vedoucí a jejich činnost upravuje zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů. Tento zákon se však vztahuje pouze na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány v rejstříku škol a školských zařízení. Rozsah hodin pro kteréhokoliv zaměstnance pracujícího na plný úvazek je 40 hodin týdně. Avšak v případě pedagogických pracovníků existuje zvláštní předpis upravující pracovní dobu vydaný vládou. Konkrétně se jedná o nařízení vlády č. 75/ 2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků. Povinnost průběžného vzdělávání a zvyšování kvalifikace zaměstnanců škol a školských zařízení je stanovena školským

zákonem – § 24. odst. 1 zákona č. 563/2004 Sb. Další formy vzdělávání a doškolování pak probíhá na vysokých školách či jiných školách, kterým udělí MŠMT akreditaci.

Legislativa v institucích, soukromých zřizovatelů či vlastníků se řídí jinými právními předpisy. Tyto subjekty organizují na komerční bázi pro pedagogy různé kurzy, aby si prohloubili vědomosti, osvojili nové trendy ve vzdělávání, či rozšířili kompetence v oblastech, které potřebují pro výkon své pedagogické činnosti. Pro získání grantové dotace na dané činnosti musí být školení akreditováno MŠMT. (Hájek a kol., 2011)

3.9 Neziskový sektor

„Neziskový sektor je část národního hospodářství, ve které subjekty v ní fungující a produkující statky získávají prostředky pro svoji činnost cestou tak zvaných přerozdělovacích procesů, jejichž principy jsou podrobně popsány a zkoumány prostřednictvím veřejných financí. Cílovou funkcí neziskového sektoru není zisk ve finančním vyjádření, ale přímé dosažení užitku, který má zpravidla podobu veřejné služby“. (Rektořík a kol, 2010, s. 14)

Neziskové organizace jsou podle jiného autora „založeny za účelem provozování činnosti ve prospěch toho, kdo měl zájem na jejich zřízení“. (Merlíčková, Růžičková, 2011, s. 9)

V České republice existují tyto typy NO:

- spolky
- církve
- nadace
- nadační fondy
- obecně prospěšné společnosti
- veřejné vysoké školy
- územní samosprávné celky (obce, kraje)
- organizační složky státu
- příspěvkové organizace obcí a krajů
- státní fondy apod.

Neziskový sektor má dvě formy, a to soukromý neziskový sektor a státní neziskový sektor.

Soukromý neziskový sektor představuje organizaci soukromé povahy, jejímž hlavním účelem podnikání není generace zisku. Pokud tato soukromá nezisková organizace hospodaří ziskově, investuje tyto finanční prostředky zpět pro potřeby organizace. Tento podnik má vlastní samosprávu, vnitřní pravidla, veřejně prospěšné poslání a jeho

fungování je zcela na dobrovolné bázi. Jednou ze základních svobod demokratického státu je svoboda sdružování. Společnost této svobody využívá prostřednictvím zakládání různých typů soukromých neziskových organizací, mezi které můžeme například zařadit nadace a nadační fondy, obecné prospěšné společnosti, spolky, církve apod.

Státní neziskové organizace zabezpečují převážně realizaci výkonu veřejné správy. Mezi právní formy státních neziskových organizací v České republice řadíme příspěvkové organizace, organizační složky státu, kraje či obce.

3.9.1 Příspěvková organizace

Příspěvkové organizace jsou součástí takzvaného státního neziskového sektoru. Příspěvkové organizace mají také své členění, jehož základním rozlišením je zřizovatel dané organizace. Tyto organizace mohou být založeny třemi zřizovateli, konkrétně státem, krajem a obcí. Podle toho, o jaký typ příspěvkové organizace se jedná, tj. podle zřizovatele, je taktéž rozdílně upravená legislativa, kterou se příspěvková organizace řídí. Škála činností příspěvkových organizací je široká, může se jednat například o vzdělání (např. školy, muzea), sociální služby (např. pečovatelské domy), poskytovatele volnočasových aktivit (např. dům dětí a mládeže).

Typy příspěvkových organizací:

- příspěvková organizace zřizovaná územní samosprávním celkem (tj. krajem nebo obcí)
- příspěvková organizace zřizovaná státem

Výše uvedené typy příspěvkových organizací se drobně liší v zákonech, které je upravují. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 128/2000 o obcích, ve znění pozdějších předpisů, upravují příspěvkové organizace zřizované územními samosprávnými celky, tj. krajem či obcí.

Naopak zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích se vztahují k příspěvkovým organizacím zřizovaných státem.

3.9.2 Příspěvkové organizace územních samosprávních celků

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávních celků a stanovuje pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávních celků, upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávních celků. Zřizování, změny a rušení příspěvkových organizací je definováno §27 zákona č. 250/2000 Sb., v platném znění, §28 upravuje legislativní mantinely pro hospodaření příspěvkových organizací.

Hospodaření příspěvkových organizací

Příspěvková organizace hospodářá těmito prostředky:

- vlastní činnost
- peněžní prostředky z rozpočtu svého zřizovatele
- peněžní prostředky svých fondů
- peněžité dary od FO a PO
- peněžité prostředky z Národních fondů a ze zahraničí
- prostředky s dotací na úhradu provozních výdajů – Evropská unie
- prostředky s dotací na úhradu provozních výdajů podle mezinárodních smluv

Peněžní fondy příspěvkových organizací

§29 zákona č. 250/2000 Sb., uvádí přehled peněžních fondů, které příspěvková organizace vytváří a dále ukládá povinnost zůstatky peněžních fondů ke konci roku převádět do následujícího roku.

Mezi peněžní fondy řadíme:

- Rezervní fond

Tento fond využívá příspěvková organizace k ukládání finančních prostředků ze zlepšeného výsledku hospodaření, popřípadě peněžních darů. Zlepšený výsledek hospodaření je vytvořen tehdy, když skutečné výnosy jsou spolu s přijatým provozním příspěvkem větší než provozní náklady organizace. Rozdělení VH do rezervního fondu včetně fondu odměn schvaluje zřizovatel subjektu.

- Fond investic

Investiční fond tvoří příspěvková organizace za účelem financování investičních potřeb. Mezi zdroje fondu investic můžeme zařadit investiční příspěvek z rozpočtu zřizovatele, investiční dotace ze státních fondů a jiných veřejných rozpočtů, peněžní dary a příspěvky od jiných subjektů určených či použitelných k investičním účelům, převody z rezervního fondu ve výši povolené zřizovatelem a další.

- Fond odměn

Převod peněžních prostředků do fondu odměn schvaluje zřizovatel (§32, odst. 2, zákona č. 250/2000 Sb.) Fond odměn se využívá k úhradě odměn zaměstnancům a přednostně se z něj hradí případné překročení stanoveného objemu prostředků na platy. Zdroj finančních prostředků je zlepšený výsledek hospodaření nejvýše do jeho 80% a nejvýše však do 80% objemu prostředků na platy.

- Fond kulturních a sociálních potřeb

FKSP je naplňován zálohově z roční plánované výše v souladu s jeho schváleným rozpočtem. Fond kulturních a sociálních potřeb je tvořen k zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb zaměstnanců v pracovním poměru k příspěvkové organizaci, popřípadě jejich rodinným příslušníkům.

Ekonomické aspekty

3.10 Financování veřejnoprávních institucí volnočasových aktivit

„Veřejnoprávní instituce je subjekt, který je založený nebo zřízený za zvláštním účelem uspokojování potřeb obecného zájmu, jenž nemá průmyslovou nebo obchodní povahu a současně má právní subjektivitu a je financován převážně státem, regionálními nebo místními orgány nebo jinými veřejnoprávními subjekty; nebo je těmito orgány řízen; nebo je v jeho správním, řídicím nebo dozorčím orgánu více než polovina členů jmenována státem, regionálními nebo místními orgány nebo jinými veřejnoprávními subjekty.“
(www..opzp2007-2013.cz)

Veřejnoprávní subjekty mohou být financovány ze dvou hlavních finančních zdrojů bez ohledu na zřizovatele daného subjektu. Mezi tyto dva hlavní zdroje patří státní rozpočet a rozpočet zřizovatele či zakladatele. Vzhledem k tomu, že zvoleným subjektem je školské zařízení, podrobnější popis možností financování se bude vztahovat již k němu.

3.10.1 Financování škol a školských zařízení ze státního rozpočtu (§ 160 školského zákona)

„Ze státního rozpočtu jsou finanční prostředky (na tzv. přímé výdaje) poskytovány podle školského zákona na platy, náhrady platů, nebo mzdy a náhrady mezd, na odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, na výdaje na úhradu odvodu z úhrnu mezd na veřejná pojištění, na přiděly do fondu kulturních a sociálních potřeb a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených, výdaje na učební pomůcky, výdaje na školní potřeby a na učebnice, pokud jsou podle tohoto zákona poskytovány bezplatně, a rovněž na výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků a na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání. (Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání)“ (Hollegchová, 2016, s. 36)

„Podle § 160 odst. 5 školského zákona jsou finanční prostředky ze státního rozpočtu poskytovány podle skutečného počtu žáků uvedeného ve školních matrikách pro příslušný školní rok, nejvýše však do výše povoleného počtu dětí uvedeného ve školském rejstříku.“
(Hollegchová, 2016, s. 37)

3.10.2 Financování škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky (§ 161 školského zákona)

„Dále je možnost financovat školské zařízení z rozpočtu zřizovatele/zakladatele - dále jen provozní, nepřímé výdaje. Tyto výdaje jsou spojené s provozem školy či školského zařízení, tzn. platby energií, údržba budov, modernizace školy apod. a nelze je financovat ze státního rozpočtu. (Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání)“ (Hollegchová, 2016, s. 37)

Republikové normativy stanoví ministerstvo jako výši výdajů podle § 160 připadajících na vzdělávání a školské služby pro jedno dítě, žáka nebo studenta příslušné věkové kategorie v oblasti předškolního vzdělávání, základního vzdělávání, středního vzdělávání a vyššího odborného vzdělávání na kalendářní rok a zveřejňuje je ve Věstníku. (Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání)

Krajské normativy stanoví krajský úřad jako výši výdajů podle § 160 připadajících na jednotku výkonu na kalendářní rok za podmínek stanovených prováděcím právním předpisem a zveřejní je. Jednotkou výkonu je jedno dítě, žák, student, ubytovaný, stravovaný apod. (Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání)

Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem členění krajských normativů, ukazatele rozhodné pro jejich stanovení, jednotky výkonu pro jednotlivé krajské normativy, vztah mezi ukazateli a jednotkami výkonu, ukazatele pro výpočet minimální úrovně krajských normativů a zásady pro jejich zvýšení a jejich zveřejnění. (Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání)

3.10.3 Další výdaje státního rozpočtu pro školy a školská zařízení zapsaná ve školském rejstříku (§ 163 školského zákona)

Ze státního rozpočtu lze dále poskytovat finanční prostředky na pokusná ověřování a na rozvojové programy škol a školských zařízení všech zřizovatelů. Ze státního rozpočtu se dále poskytují finanční prostředky na úhradu nezbytných prokazatelných nákladů spojených s konáním závěrečných zkoušek, maturitních zkoušek a absolutorii v konzervatoři. (Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání)

3.10.4 Další možnosti financování

Další možností, jak získat ať už finanční, hmotnou či nehmotnou podporu, jsou vymezeny v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích dále v zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích. Podpora také může přicházet z řad fyzických osob, státu a EU.

Organizace může také kromě darů či dotací finančních přijímat i dary nefinanční, hmotného i nehmotného charakteru při dodržení platné legislativy a zřizovací listiny.

Pravomoci zastupitelstva obce jsou vymezeny v § 84 a § 85 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), patří sem mimo jiné:

- Poskytování věcných darů v hodnotě nad 20 000 Kč a peněžitých darů ve výši nad 20 000 Kč fyzické nebo právnické osobě v jednom kalendářním roce.
- Poskytování dotací a návratných finančních výpomocí nad 50 000 Kč v jednotlivém případě fyzickým nebo právnickým osobám a uzavření veřejnoprávních smluv o jejich poskytnutí.
- Zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny.

O darech a financování v nižší hodnotě rozhoduje rada obce – je-li zřízena, nebo starosta obce.

Pravomoci zastupitelstva kraje jsou legislativně vymezeny § 36 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), kdy mezi pravomoci zastupitelstva kraje patří:

- Poskytování věcných a peněžitých darů podle zvláštního zákona v hodnotě nad 100 000 Kč jedné fyzické nebo právnické osobě v kalendářním roce.
- Poskytování dotací a návratných finančních výpomocí nad 200 000 Kč v jednotlivém případě fyzickým nebo právnickým osobám v kalendářním roce a uzavření veřejnoprávních smluv o jejich poskytnutí, nejedná-li se o účelové dotace z prostředků státního rozpočtu
- Zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky kraje; k tomu schvalovat jejich zřizovací listiny.

O darech a dotacích v nižší hodnotě rozhoduje rada kraje.

„V oblasti financování ze státního rozpočtu jsou odborem pro mládež Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR vyhlášovány každoročně programy pro oblast práce s dětmi a mládeží. Jedná se např. o program pro zastřešující organizace, program pro nestátní neziskové organizace bez pobočných spolků, dotační program Podpora činnosti informačních center pro mládež, dotační program Naplňování Koncepce podpory mládeže na krajské úrovni a dotační program Podpora soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání.“ (Hollegchová, 2016, s. 39)

V neposlední řadě je důležité se zmínit také o dotacích z řad Evropské unie, která může rovněž přispívat do oblasti školství, vzdělávání a volného času. Evropská unie podporuje systémy počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání. Všechny subjekty poskytující jakoukoliv formu vzdělávání mají příležitost zažádat o finanční podporu na širokou škálu svých činností. Jedná se o neinvestiční aktivity, podporující zvyšování kvality ve vzdělávání a rovných příležitostí žáků, vzdělávání pracovníků škol apod. Dále lze získat finanční prostředky na investiční projekty, týkající se oblasti materiálního vybavení, technického vybavení či budování školských objektů, nebo snížení energetické náročnosti. (www.dotacni.info., 2017)

Na serveru www.dotacni.info můžeme aktuálně nalézt řadu dotací, které nabízí EU:

- Operační program Výzkum, vývoj a vzdělání

Tento program v gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR se zaměřuje na rozvoj vzdělávání, především na zlepšení klíčových kompetencí absolventů. Tento klade důraz na transformaci českého vzdělávání a zajištění rovných příležitostí a v neposlední řadě se v něm také věnuje vzdělávání dětí se specifickými potřebami. Školská zařízení mohou dotaci rovněž využít na výzkumná vybavení či budování učeben.

- Operační program Zaměstnanost

Hlavní náplní tohoto programu je zvýšení počtu mateřských škol, zlepšení lidského kapitálu obyvatel ČR a zvýšení zaměstnanosti absolventů vysokých škol.

- Integrovaný regionální operační program

Pro vyváženost udržitelného rozvoje obcí a regionů je tento program jako stvořený. Zabývá se problémy v oblasti infrastruktury, veřejných služeb, podporuje cestovní ruch a další. Hlavním cílem je dosažení konkurenceschopnosti a udržitelnosti obcí a regionů. Toho může být dosaženo, pokud bude mít stát kvalifikovanou pracovní sílu a vzdělané obyvatelstvo. Školy mohou žádat o dotaci, kterou získají např. na materiálně-technické vybavení a dále se dotace zabývá zkvalitněním oborů nebo vzděláváním pedagogů.

- Operační program Životní prostředí

Jak už název napovídá, program se zaměřuje především na ochranu životního prostředí, konkrétně na udržitelné využívání zdrojů, ochranu klimatu a zlepšení kvality ovzduší. Školy se snaží v programu využít možnost získat finance na snížení energetické náročnosti budov nebo zlepšení tepelně technických vlastností konstrukcí budov.

- Příhraniční spolupráce prostřednictvím euroregionů

Všeřikající výstižný název programu klade důraz na zlepšení mezinárodní spolupráce především příhraničních regionů v oblasti přímé komunikace a kooperace mezi obyvateli. Školská zařízení mohou získat spoluprací se zahraničními subjekty v různých aktivitách, mezi které patří sportovní soutěže, společné pobyty, výlety, semináře a mnoho dalších.

- Horizont 2020

V tomto dotačním programu školy mohou využít podpory pro projekty vývoje nových ambiciózních technologií a mobilitu vynikajících výzkumných pracovníků.

3.10.5 Dotace a návratná finanční výpomoc

Pojmem dotace se peněžitý dar nebo daru podobná peněžitá úhrada ze strany státu, nebo územněsprávního celku nějakému subjektu, jehož poskytování je ve „veřejném zájmu“. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v § 10a definuje termíny dotace a návratná finanční výpomoc.

Poskytovatelem dotace může být územní samosprávný celek, městská část hlavního města Prahy, svazek obcí nebo Regionální rada regionu soudržnosti. Peněžní prostředky poskytnuté dotací mají vždy svůj stanovený účel. V případě návratné finanční výpomoci se jedná o situaci, kdy poskytovatel bezúročně ze svého rozpočtu právnické nebo fyzické osobě poskytne finance na stanovený účel a příjemce je povinen vrátit prostředky poskytovateli ve stanové lhůtě. O dotaci i návratné finanční výpomoci se zpracovává přehled, který obsahuje použití poskytnutých peněžených prostředků včetně nepoužitých prostředků vrácených do rozpočtu poskytovatele. Každá dotace i návratná finanční výpomoc má svůj program, což je souhrn věcných, časových a finančních podmínek podpory. Dotace a návratná finanční výpomoc se dá poskytnout na základě žádosti obsahující základní náležitosti. Ty jsou obsaženy v § 10a v odstavci 3. Žadatelé nemusí být vždy vyhověno, o čemž sděluje poskytovatel žádosti s odůvodněním nevyhovění.

3.10.6 Novinka v oblasti financování regionálního školství

„Od 1. 1. 2019 nastane změna ve financování regionálního školství. V současnosti jsou školám a školním družinám zřizovaným obcemi a kraji rozdělovány peníze normativním způsobem ze státního rozpočtu. Tento systém však nepostihuje specifika jednotlivých regionů a mezi kraji jsou velké rozdíly ve výši finanční podpory na vzdělávání ve stejném typu škol. Nejzásadnější změnou je změna financování pedagogické práce mateřských škol, základních škol, středních škol, konzervatoří a školních družin, u nichž bude stanoven prováděcími předpisy maximální rozsah přímé pedagogické činnosti hrazený ze státního rozpočtu. Stanovené maximum bude vyjadřovat stav umožňující poskytování vzdělávání v potřebné kvalitě a bude jasně a jednoznačně odvozeno u mateřských škol a školních družin od počtu jejich tříd, respektive oddělení a u základních a středních škol od počtů žáků ve třídě. Rozpis rozpočtu bude tedy nově pro výše uvedené školy a školní družiny provádět přímo MŠMT, nikoliv krajské úřady prostřednictvím krajských normativů. Stávající systém financování prostřednictvím normativů na žáka zůstane zachován pro financování soukromých a církevních škol.“ (www.msmt.cz)

4 Praktická část

Cíl a metodika výzkumu

4.1 Cíl praktické části

Výzkumná část diplomové práce se skládá ze dvou částí. První část se zabývá analýzou vybrané instituce podle Bronislawa Malinowského. Cílem je na základě podrobné analýzy instituce zjistit prostředky, kterými Základní škola Čáslav, Masarykova ul. disponuje, a zda má na tyto prostředky dostatek financí, čímž se dostáváme k základní otázce, zda škola plní své veřejné poslání, tedy ke kvalifikovanému ekonomickému odhadu. Druhá část zahrnuje anketu, která byla realizována po předchozí domluvě s vedením školy, jejíž výsledky šetření použije k vlastním účelům a své prosperitě. Výsledky výše zmíněné ankety použiji jako doplňkový materiál k analýze instituce, neboť právě názory žáků školy mohou přispět k lepšímu a snadnějšímu rozvoji školy.

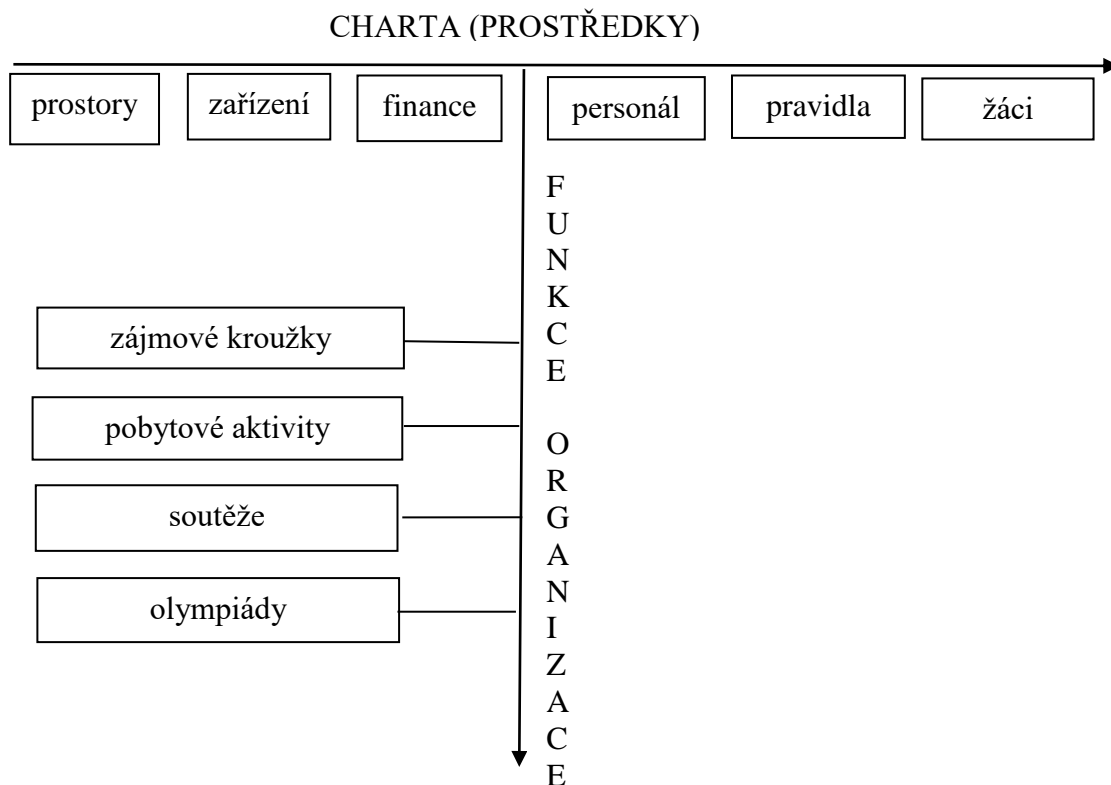
4.2 Metodika praktické části

Pro zanalyzování výzkumné části jsou použity materiály školy, informace získané z konzultací s paní ekonomkou či vedením školy, vlastní znalosti a zkušenosti z dob studia na ZŠ a v neposlední řadě také informace dosažené zrealizovanou anketou v písemné formě. Charakteristika města Čáslavi vychází z internetových zdrojů a znalostí o rodném městě. Zhodnocení nabízených volnočasových aktivit v městě Čáslavi čerpám ze své bakalářské práce, jejíž náplní byla analýza volnočasových aktivit dětí a mládeže v Čáslavi.

4.2.1 Analýza instituce

Metodiku analýzy instituce podle Bronislawa Malinowského vysvětlují na níže uvedeném schématu.

Schéma č. 2 Analýza instituce podle Bronislawa Malinowského

Zdroj: vlastní zpracování, Plzeň, 2018

Z jednoduchého schématu zobrazujícího analýzu instituce podle Bronislawa Malinowského jsou zřejmé dvě roviny. První se zabývá prostředky subjektu, jejichž výčet je součástí schématu. Druhá rovina (funkce organizace) představuje aktivity ve volném čase, které jsou zároveň kritériem úspěšnosti. Z těchto dvou rovin je následně vyhodnocována základní hypotéza, neboli kvalifikovaný ekonomický odhad, zda je veřejné poslání instituce splněné, či nikoli. Výčet použitých zdrojů pro realizaci analýzy instituce je součástí předchozí kapitoly.

4.2.2 Anketa a respondenti

Krátká anketa obsahuje 10 otázek jak uzavřených, tak otevřených. Úvodní otázky jsou identifikační, zjišťují informace o pohlaví, věku dítěte, navštěvované třídy a bydliště.

Anketa je dále směřována k otázkám, zda respondenti navštěvují volnočasové aktivity přímo na školní půdě či nikoliv a důvody, které je k tomu vedou. Výzkum poskytne informace i o jiných navštěvovaných institucích pro volnočasové aktivity. Zhodnotí nabídku volnočasových aktivit ZŠ a zároveň i poptávku, která je zjištěna prostřednictvím ankety.

Výzkum považuji za úspěšný, pokud získám alespoň 80% vyplněných anket. Výhodou výzkumu je skutečnost, že se jedná o jeden prostor a omezený počet respondentů, jimiž je kapacita žáků ZŠ. Taktéž očekávám i zodpovědný přístup dětí, neboť podle mého názoru mládež na základních školách uznává autoritu v době dospívání ve větší míře než například středoškoláci v období puberty.

Anketa v písemné formě je směřovaná žákům ZŠ Čáslav, Masarykova ul., tj. věková kategorie 6 – 15 let. Podrobná struktura o počtech žáků na škole je uvedena níže v tabulce č. 1. Uvedenou instituci nenavštěvují pouze děti žijící přímo v Čáslavi, ale také v okolních obcích. V tabulce č. 2 naleznete informace o místě bydliště žáků školy.

Tabulka č. 1 Struktura počtu žáků ZŠ Čáslav, Masarykova ul. k 15.1.2018

Celkový počet žáků:	472
Počet dívek:	243
Počet chlapců:	229
Počet žáků na 1.stupni	262
Počet žáků na 2.stupni:	210

Zdroj: vlastní zpracování, dle dostupných zdrojů ZŠ Čáslav, Masarykova ul., Plzeň, 2018

Tabulka č. 2 Místo bydliště žáků ZŠ Čáslav, Masarykova ul. k 15.1.2018

Místo bydliště	Počet žáků
Čáslav	352
Obce do vzdálenosti 5 km od Čáslavi	42
Obce do vzdálenosti 6 – 10 km od Čáslavi	55
Obce do vzdálenosti více než 10 km od Čáslavi	23

Zdroj: vlastní zpracování, dle dostupných zdrojů ZŠ Čáslav, Masarykova ul., Plzeň, 2018

Věková škála žáků ZŠ je velice široká, proto jsem zvolila dva způsoby oslovení respondentů, a to podle stupně základního vzdělání, které žáci navštěvují. Vzhledem k nízkému věku žáků prvního stupně je zajištěno vyplňování písemné ankety za přítomnosti jejich rodičů. Naopak v případě stupně druhého vyplňují žáci anketu každý sám za sebe. Anketa je součástí přílohy této diplomové práce.

Data

4.3 Prezentace města Čáslav

Čáslav je menším městem, nacházejícím se ve středních Čechách v okrese Kutná Hora, které se pyšní 10 000 žijících obyvatel (10 419 obyvatel k 31. 12. 2015, z toho 1983 obyvatel ve věku 0 – 18 let). (Čáslavské noviny, 2016)

S pojmem volného času je s Čáslaví spojena řada významných osobností. Po známém hudebním skladateli a klavíristovi Janu Ladislavu Dusíkovi bylo pojmenováno místní divadlo a jeho jméno nese i ZUŠ. Další kulturní oblastí, o kterou obyvatelé projevují zájem v době svého volného času, je kinematografie. V městě Čáslav trávil své dětství režisér a držitel dvou Oskarů Miloš Forman.

Na to, že je Čáslav tak malým městem, s úspěšnými hvězdami stále nekončíme. Z oblasti sportovní je třeba zmínit držitelku dosud nepřekonaného světového rekordu v běhu na 800 m Jarmilu Kratochvílovou a její bývalou svěřenkyni Ludmilu Formanovou, která má za sebou též významné sportovní úspěchy na mezinárodní scéně a předává své zkušenosti na místním gymnáziu.

Co se týče výchovně vzdělávacích institucí, obyvatelé mají na výběr z široké nabídky škol. Na území města se nachází několik mateřských škol, tři základní školy, střední školy s různými studijními obory (průmyslová škola strojního zaměření, obchodní akademie, zemědělská škola, ekonomické lyceum, pedagogické lyceum, gymnázium, pedagogická střední škola), včetně vyššího odborného vzdělání a dvě odborná učiliště.

Vedení města usiluje o rozvoj obyvatel ve volném čase, a tak neustále modernizuje a rekonstruuje svá sportoviště a veřejná prostranství. Aktuálně v roce 2017 nechalo město postavit nejmodernější a největší workoutové hřiště ve Středočeském kraji, do kterého investovalo více než 1 milion korun.

V roce 2016 město postavilo vlastní zimní stadion. Provoz byl slavnostně zahájen 1. prosince 2016 na zkušební dobu. Jednalo se o bruslení pod širým nebem. Také poskytlo útočiště nově vzniklému hokejovému družstvu. Toto sportoviště využívají místní základní školy při hodinách tělesné výchovy. Přes letní měsíce se ledová plocha zastřešila a dnes už se může Čáslav pyšnit krytým zimním stadionem včetně zázemí.

Ve volném čase mohou obyvatelé využívat sportovní areál Vodranty, který patří mezi oblíbené destinace čáslavských atletů, ale i amatérských běžců. V areálu se nacházejí tři fotbalová hřiště, z toho jedno s umělou trávou, atletický stadion, městské lázně, posilovna, hřiště na pétanque, tenisové kurty, venkovní koupaliště, výše zmíněná ledová plocha a své zázemí zde naleznou i místní rybáři.

Dalšími možnostmi, jak trávit volný čas, je návštěva institucí jako jsou Sokol, Základní umělecká škola či Dům dětí a mládeže nebo se mládež může stát členy mnohých zájmových spolků, organizací a sportovních klubů. V Čáslavi je také řada soukromých subjektů, jejichž nabídka zájmových aktivit je široká a rozmanitá.

4.4 Volnočasové instituce ve městě Čáslavi

V kapitole 4.3 byly ve stručnosti představeny možnosti trávení volného času v Čáslavi. Tato kapitola však obsahuje výčet všech subjektů nabízejících volnočasové aktivity, které jsou členěny na veřejnoprávní a soukromoprávní subjekty.

4.4.1 Veřejnoprávní subjekty volnočasových aktivit v Čáslavi

Souhrn všech veřejnoprávních subjektů volnočasových aktivit v Čáslavi je následující:

- Základní umělecká škola Jana Ladislava Dusíka (ZUŠ) – příspěvková organizace
- Dům dětí a mládeže – příspěvková organizace
- Městské muzeum a knihovna Čáslav – příspěvková organizace
- Muzeum zemědělské techniky Čáslav – příspěvková organizace
- zájmová činnost v základních školách – příspěvkové organizace

Všechny příspěvkové organizace kromě Muzea zemědělské techniky spadají pod Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Muzeum zemědělské techniky je příspěvková organizace zřizovaná Ministerstvem zemědělství.

4.4.2 Soukromoprávní subjekty volnočasových aktivit v Čáslavi

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník uložil mimo jiné občanským sdružením povinnost, aby se do 1. ledna 2016 transformovaly na spolky. Všechna bývalá čáslavská sdružení již tak učinila. Níže uvádím výčet všech soukromoprávních poskytovatelů volnočasových aktivit v Čáslavi.

- Fotbalový klub Čáslav – akciová společnost
- Junák – spolek
- Pionýrská skupina Čáslav – spolek
- Český rybářský svaz, z. s., místní organizace Čáslav
- V-team – soukromá tenisová škola
- Tenisový klub Čáslav – spolek
- Plavecký klub PANDORA Čáslav – spolek
- Atletický klub Čáslav – spolek
- TJ Sokol Čáslav – spolek
- Oddíl JUDO ZŠ Sadová Čáslav – spolek
- T. B. D art school – fyzická osoba (OSVČ)
- „Cvičíme s Luckou“ – fyzická osoba (OSVČ)
- Výtvarný obor – fyzická osoba (OSVČ)
- Doučovací centrum SOVA – fyzická osoba (OSVČ)
- 4 jazykové školy – fyzické osoby (OSVČ)

4.5 Základní škola Čáslav, Masarykova ul.

Základní informace:

Název školy: Základní škola Čáslav, Masarykova ul.

Sídlo školy: Masarykova 357, Čáslav 286 01

Právní forma: příspěvková organizace

Zřizovatel: město Čáslav

Ředitel školy: Mgr. Jaroslav Vostrovský

Historie školy se datuje již od roku 1892, kdy byl vypsán konkurz na zhotovení plánu na výstavbu dívčí školy. Nejvhodnější návrh vytvořil pražský architekt V. Kaura a stavbou byl pověřen F. Skřivánek. Stavba v té době vyšla na 60 408 zlatých krejcarů, budova škola dostala číslo „357“, jak je tomu dodnes. První školní rok byl uskutečněn v letech 1895/1896 s celkovým počtem 648 žáků. V roce 1897 se stal ředitelem školy známý pedagog Kliment Čermák, jehož činnost nespádala pouze do školství, ale také byl významným historikem a archeologem, čemuž nasvědčuje i řada významných archeologických výzkumů v Čáslavi a širokém okolí. V době první i druhé světové války byla škola využívána pro armádní účely a také jako nemocnice pro zraněné. Žákyně školy proto byly přesunuty do chlapecké školy. Po skončení válek se škola postupně probouzela, zjišťovala a vyčíslila napáchané škody, které byly postupně opravovány. Další školní rok začal v letech 1945/1946. Pád komunismu v listopadu 1989 byl spojen s velkými změnami, které se především dotkly nejen celé společnosti, ale také systému školství. Školy dostaly větší volnost ve své činnosti a zároveň i větší odpovědnost za odvedenou práci vůči svým žákům. Ve školním roce 1992/1993 nastoupila do vedení školy první žena, ředitelka Mgr. Eva Srnská. Toto období bylo spojeno s velkými stavebními úpravami v podobě rekonstrukce elektrického vedení a stavby tělocvičny, jejíž náklady vyšly na 14 000 000 Kč. V roce 2000 škola investovala do ekologického vytápění budovy školy, čímž zjednodušila pracovní náplň školníka, který dříve zatápěl uhlím. Investice směřovala také do výpočetní techniky, modernizace učeben, a to vše bylo spojeno i s novým internetovým připojením. V neposlední řadě byla provedena výměna střechy a zateplení budovy, včetně nové fasády. Ve školním roce 2003/2004 se stal ředitelem Mgr. Jaroslav Vostrovský, který je jím dodnes. (www.1zcaslav.cz, 2018)

V Čáslavi se nacházejí celkem čtyři základní školy. Škola se může pyšnit kapacitou 480 žáků, nabízí žákům možnost rozšířené výuky matematiky a přírodovědných předmětů od 6. do 9. třídy a řídí se školním vzdělávacím programem pro základní vzdělání „Škola základ života“ čj.: 260/16. Podrobná analýza této instituce je součástí kapitoly 4.6.

4.6 Analýza instituce podle Malinowského

V metodice praktické části v kapitole 4.2.1 je uvedeno schéma analýzy instituce podle Bronislawa Malinowského. Z tohoto schématu při realizaci analýzy instituce vycházím.

Kapitola 4.6.1 se soustředí právě na prostředky, kterými škola disponuje:

- prostory
- zařízení a vybavení
- finance
- personál
- pravidla
- žáci

Následující kapitola 4.6.2 pak charakterizuje konkrétní volnočasové aktivity, které představují funkce instituce a jsou zároveň kritériem úspěšnosti:

- zájmové kroužky
- pobytové akce
- soutěže
- olympiády

4.6.1 Prostředky organizace

4.6.1.1 Prostory

Základní škola disponuje dvoupodlažní budovu ve vlastnictví jejího zřizovatele, tj. města Čáslavi, která poskytuje zázemí nejen žákům a personálu školy, ale také široké veřejnosti, neboť i ta prostory ZŠ využívá k vlastním či komerčním účelům.

Sklepení školy zahrnuje technické vybavení, ke kterému žáci nemají přístup, a zároveň se v něm skladuje nepoužívaný inventář.

V přízemí ZŠ se nalézají šatny pro celou žakovskou základnu a jsou rozděleny dle tříd. Dále přízemí nabízí pouze třídy prvního stupně, zázemí vedení školy (ředitelna, kanceláře, sborovna a byt správce tělocvičny). V neposlední řadě stojí za zmínku školní tělocvična, která nedávno prošla rekonstrukcí, a je taktéž součástí přízemí školy. Tělocvična není využívána pouze jako prostor pro výuku tělesné výchovy, ale také k účelům shromáždění žáků na různé kulturní akce školy (představení, vystoupení, workshopy apod.), ke konání školních či meziškolních sportovních soutěží a utkání, využívají ji také mateřské školy a veřejnost. Je třeba uvést, že tělocvična o rozloze 544 m² má své technické zázemí v podobě nářadovny, vlastní šatny a sociálního zařízení.

V prvním patře budovy jsou umístěny třídy prvního a druhého stupně a také některé specializované učebny. Jedná se o dvě učebny výpočetní techniky, učebnu přírodopisu a chemie, učebnu hudební výchovy, učebnu zeměpisu a jazykovou učebnu. V bývalých prostorách školního bufetu, nacházejícího se v prvním patře, se připravuje zázemí pro výchovného poradce a metodika prevence, které bude využito pro účely schůzek s rodiči, jednání a mimo jiné pro kancelářskou činnost výchovného poradce a metodika prevence.

Druhé patro ZŠ je již zcela zaměřeno na druhý stupeň základního vzdělání. Zahrnuje také specializované prostory pro výuku předmětů fyzika, výtvarná výchova, hudební výchova a matematika. Zbylé učebny se využívají k účelům předmětů méně náročných na potřebné pomůcky. Každé podlaží školy nabízí svým žákům i učitelům sociální zařízení.

ZŠ Čáslav, Masarykova ul. má celkem 20 kmenových tříd, které navštěvuje celkem 480 žáků. Vzhledem k téměř naplněné kapacitě školy, která vypovídá o její oblíbenosti, jsou i některé specializované učebny využívány jako kmenové třídy. Škola svým žákům nabízí výuku v prostorách těchto odborných učeben:

- 2 počítačové učebny
- učebna hudební výchovy
- učebna výtvarné výchovy
- učebna fyziky využívaná také jako multimediální
- jazyková třída
- třída pro výuku přírodopisu a chemie
- učebna zeměpisu

ZŠ Čáslav, Masarykova ul. má dále školní družinu, která se nachází v jiné budově vzdálené cca 5 min. chůze od školy. Školní družina je součástí ZŠ Masarykova ul. a spadá pod její ředitelství. Vlastníkem budovy, ve které se ŠD nachází, je krajský úřad, který ji zřizovateli pronajímá po dobu 20 let a zároveň se jedná o její odprodeji do vlastnictví města. Budova ŠD nedávno prošla rekonstrukcí, a tak se stala oblíbeným, moderně vybaveným zařízením, které žáci rádi navštěvují. Ve zrekonstruované budově se nenachází pouze školní družina, která využívá druhé patro, ale také mateřská škola působící v patře prvním. Z dlouhodobého hlediska škola využívá i jiné prostory, mezi které můžeme zařadit například sportovní areál Vodranty, kde si škola pronajímá atletický stadion, víceúčelové

hřiště a zimní stadion, lesopark Vodranty a dětské hřiště v ulici 28. října pak využívá bezplatně. Usnesením Městské rady byla k 1. 10. 2003 z kapacitních důvodů zrušena školní jídelna. Žáci a zaměstnanci školy se stravují ve Školní jídelně ZŠ Čáslav, náměstí.

4.6.1.2 Zařízení a vybavení

Všechny učebny nabízejí pro potřeby výuky základní vybavení, jako jsou lavice a židle pro nutnou kapacitu žáků, tabuli, stůl pro učitele, nástěnky a dále zpětný dataprojektor, učitelův počítač, 2 – 3 PC pro žáky a připojení na internet pro učitele i žáky. Učitelův počítač se vyskytuje ve všech třídách, přesto se zde najdou výjimky v počtu žákovských počítačů, neboť někteří třídní učitelé odmítli další odpovědnost za vybavení třídy. Odborné učebny pak disponují speciálním vybavením vztahujícím se k danému předmětu, jedná se například o zkumavky, sklíčka, mikroskopy, elektrické obvody, klavír, atlasy, mapy včetně závěsných zařízení, tabulky, vzorečky, periodické soustavy prvků, jednomístné stolky s naklápací deskou a sušáky na výkresy, rolety pro možnost zatemnění při promítání apod.

I tělocvična školy má své potřebné vybavení a zařízení, jež se pravidelně obnovují. O vybavení týkající se tělocvičny školy se stará tělocvikář Milan Valtr. Tělocvična o rozloze 544 m² je plně vytížena, což dokládá i níže doložený rozvrh. Součástí tělocvičny ZŠ Čáslav, Masarykova ul. je i pódium, jež se využívá k různým proslovům a také k předcvičování žákům při tělesné výchově a jiných pohybových aktivitách. Tělocvična umožňuje pro účely sportů využívajících síť zabudovat i kůly, mezi které se napne síť podle potřebné výšky (tenisová, nohejbalová, volejbalová), dále disponuje 8 basketbalovými koši, 4 stoly na stolní tenis, 3 kozami na přeskok, 2 trampolínami, 3 švédskými bednami, několika žíněnkami, desítkami basketbalových, volejbalových, florbalových, fotbalových a házenkářských míčů, nespočtem florbalových holí, řadou rozlišovacích dresů, podložkami, švihadly, 2 florbalovými branami, 6 tyčemi na šplh, lany na šplh, kladinou, kruhy, hrazdou atd.

Tabulka č. 3 Rozvrh tělocvičny ZŠ Čáslav, Masarykova ul., 2017/2018 (1.část)

Den	1.hodina	2.hodina	3.hodina	4.hodina	5.hodina	6.hodina	7.hodina	8.hodina
Po	TV (3.A)		školky	TV (4.B)		SV (9.A/B)	TV (8.A/B)	
Út	TV (8.C)		školky	TV (4.A)		Zájemový kroužek ZŠ sportovní hry	TV (6.A/B)	
St	TV (2.A/B)			TV (7.A/B)				Zájemový kroužek ZŠ volejbal
Čt	SV (6.A/B)	SV (8.A/B/C)	TV (3.B)		TV (5.A)		TV (9.A/B)	
Pá	TV (1.A/B + 2.C)	TV (1.A/B + 2.C)		TV (5.B)		SV (7.A/B)		Cvičení pro učitele

Zdroj: vlastní zpracování dle dostupných zdrojů ZŠ Čáslav, Masarykova ul., Plzeň, 2018

Tabulka č. 4 Rozvrh tělocvičny ZŠ Čáslav, Masarykova ul. 2017/2018 (2.část)

Den	9.hodina	10.hodina	11.hodina	12.hodina	13.hodina	14. hodina
Po	Zájemový kroužek ZŠ basketbal	Zájemový kroužek ZŠ florbal a stolní tenis	Volejbal učitelský sbor	Volejbal veřejnost	Volejbal veřejnost	Florbal veřejnost
Út	Zájemový kroužek ZŠ volejbal	DDM Atletika	DDM Atletika	MěÚ	MěÚ	
St	DDM Florbal	DDM Florbal	DDM Florbal		Cvičení pro veřejnost	
Čt		DDM Atletika	Tenis veřejnost	Tenis veřejnost	Cvičení pro veřejnost	Florbal veřejnost
Pá				MěÚ		

Zdroj: vlastní zpracování dle dostupných zdrojů ZŠ Čáslav, Masarykova ul., Plzeň, 2018

Do zázemí personálu můžeme zařadit sborovnu, kde má každý pedagog své vlastní místo v podobě stolu a židle, aby se mohl připravovat na vyučování. Ředitel a zástupkyně ředitele pracují každý ve své vlastní kanceláři s technickým vybavením. Ekonomka školy a mzdová účetní pak sdílí třetí kancelář. Také technická místnost vybavená potřebnými čistícími a hygienickými prostředky má své opodstatnění. V meziprostoru kanceláří a sborovny se nachází výkonná tiskárna s řadou funkcí, kterou může personál školy využívat.

Po chodbách školy jsou umístěné nástěnky, prostřednictvím kterých ZŠ Čáslav, Masarykova ul. komunikuje s okolím a žáky. Vystavuje na nich povedené práce žáků, využívá je k informativním účelům o chodu a programu školy, úspěších žáků, jejich prostřednictvím sděluje také potřebné záležitosti rodičům dětí. Mezi další formu komunikace školy s veřejností patří její webové stránky (www.lzscaslav.cz), které se jeví poněkud zastarale z pohledu designu a moderní doby, avšak jejich aktuálnost je zcela v pořádku. Internetové stránky školy poskytují základní informace o škole, o jejím aktuálním dění, informace zde naleznou také zájemci, kteří by se chtěli stát žáky školy. Přestože webové stránky nepatří k těm, kterými by se mohla škola chlubit, rozhodně je třeba zmínit, že přes stránky školy se mohou žáci přihlásit do školního vyučovacího systému, kde jsou pro ně připraveny a zveřejněny školní materiály a učivo. Lze tedy říci, že v tomto a dalších ohledech jde škola rozhodně s dobou. Možným důvodem současného vzhledu webových stránek školy může být fakt, že se jedná o sponzorský dar, tudíž lze předpokládat, že jejich tvorbě nemusela být věnována náležitá péče.

Jak již bylo zmíněno výše, škola poskytuje svým žákům i učitelům internetové připojení. V době výuky využívá učitel internetového připojení nejčastěji prostřednictvím počítačové techniky umístěné ve třídě. V době přestávek mezi vyučovacími hodinami mohou žáci využívat počítačovou techniku umístěnou ve třídách. Zpravidla se jedná o 1 – 2 kusy počítačů určených pro vyhledávání studijních materiálů. Poskytovatelem internetového připojení ZŠ Čáslav, Masarykova ul. je firma Tlapnet.

Ekonomka a mzdová účetní školy mají k dispozici dva softwary. Jedná se o účetní software Helios Fenix pro podvojně účetnictví přímo určený pro příspěvkové organizace, jehož dodavatelem je Aseco solutions Praha a software na mzdové účetnictví nesoucí název Vema dodávaný firmou Vema Brno. S oběma softwary jsem byla seznámena.

Nejčastěji účtované účetní případy, jež tato příspěvková organizace v softwaru provádí, jsou součástí přílohy diplomové práce, včetně struktury výplatního lístku z programu Vema. Mezi další tiskové sestavy kromě výplatního lístku, který podává přehled měsíční výplaty a předává se zaměstnancům spolu s výplatou, je také mzdový list vztahující se k ročnímu přehledu všech výplat zaměstnanců, tištěný jednou do roka k archivaci. Účetní školy kromě syntetických účtů využívá k rozlišení účetních případů také účty analytické. Nejčastější využití analytických účtů se týká nákladů, kdy je zapotřebí rozlišit čeho se náklady týkají (kancelářské prostředky, čisticí prostředky, učebnice, knihy apod.). Nákladové a výnosové účty analyticky rozlišuje účetní i podle střediska, kterého se týkají, tj. základní škola nebo školní družina. V neposlední řadě využívá tzv. účelového znaku (UZ), kterým rozlišuje finanční prostředky, které přicházejí do školy z kraje a které z města. V případě, že během roku škola získá od kraje účelově určené finanční prostředky, je UZ dán krajem, neboť tyto prostředky mívají UZ zpravidla vlastní. Příklad využití analytiky na konkrétním účetním případě: „cestovné hrazené z finančních prostředků krajského úřadu“

MD 261 Pokladna / D 512 01 33353 1000 Cestovné **vzdělávání krajský úřad ZŠ**.

4.6.1.3 Finance

Hospodaření příspěvkové organizace je specifické tím, že jejím hlavním cílem není tvorba zisku, ale financování jejího chodu z příspěvků od zřizovatele, kraje a z menší části zároveň i ze své činnosti.

Do příjmové složky ZŠ Čáslav, Masarykova ul. můžeme zahrnout:

- Příspěvek z krajského rozpočtu
- Příspěvek od zřizovatele (město Čáslav)
- Příspěvek z projektů EU
- Vlastní činnost školy
- Dary (věcné, finanční)
- Poplatky od rodičů na školní družinu
- Poplatky od rodičů na výlety, exkurze, kulturní akce, LVZ a ŠVP
- Ostatní příjmy

Výdajová část hospodaření školy obsahuje:

- Náklady na platy zaměstnanců
- Odvody zákonného sociální a zdravotního pojištění
- Výdaje na učebnice a jiné učební pomůcky
- Ostatní zákonné pojištění
- Tvorba FKSP
- Náklady na LVZ, ŠVP, exkurze, výlety a kulturní akce
- Nákup DDHM
- Ostatní provozní náklady

Finanční prostředky z krajského rozpočtu škola využívá na mzdy a veškeré odvody, ostatní neinvestiční prostředky (zákonné pojištění u Kooperativy), dále zprostředkovává koupi učebnic, platbu cestovného, školení pedagogů a atd.

Příspěvek od zřizovatele instituce se promítne ve vyúčtování veškerých nákladů na provoz školy (plyn, elektřina, voda), dalším účelným využitím těchto prostředků jsou opravy a udržování objektu, nákup spotřebního materiálu a veškeré služby.

Vlastní činnost ZŠ Čáslav, Masarykova ul. je velice rozmanitá a zpravidla jsou do ní zapojeni i žáci školy. Jedná se o sběr druhotných surovin, sběr víček od plastových lahví a sběr citronové a pomerančové kůry.

ZŠ Čáslav, Masarykova ul. získává pro své potřeby a potřeby žáky finance prostřednictvím sběru papíru, který žáci vozí do sběrného dvora, přičemž se při odevzdání určitého množství této suroviny hlásí k příslušné ZŠ. Finance získané za roční sběr obdrží ZŠ Čáslav, Masarykova ul., která prostředky využije na věcné dary pro nejlepší sběrače, nákup potřebných sportovních pomůcek do tělocvičny školy a zbytek využije zpravidla na provoz.

Za předcházející čtyři školní období probíhal sběr papíru následovně:

- Školní rok 2013/2014 získáno sběrem 59 212 Kč
- Školní rok 2014/2015 získáno sběrem 60 186 Kč
- Školní rok 2015/2016 získáno sběrem 81 102 Kč
  - Využití financí: věcné ceny v hodnotě cca 10 000 Kč, sportovní vybavení v hodnotě cca 26 000 Kč, zbytek financí použit na provoz
- Školní rok 2016/2017 získáno sběrem 89 582 Kč
  - Využití financí: věcné ceny pro nejlepší sběrače a třídní kolektivy v hodnotě cca 15 000 Kč, sportovní vybavení v hodnotě cca 31 000 Kč, zbytek použit na provoz a zakoupení nových skříní do tříd

Škola organizuje také sběr pomerančové a citronové kůry pro vybranou firmu, jež si kůru po určitém období sbírání odváží. Peníze za sběr kůry obdrží Rada rodičů, která s nimi hospodaří. Poskytuje žákům příspěvek na dopravu na LVZ, ŠVP a adaptační kurz žáků 6. tříd, dále na konci školního roku odměňuje žáky, kteří se umístili na předních místech v krajských soutěžích a olympiádách, nebo finance přemění ve věcné dary – např. PC, papír, výtvarné potřeby apod.

V menším měřítku žáci sbírají i víčka od plastových lahví, jež přebírá známá firma AVE Čáslav. Za sběr víček firma zasílá škole finance. Nejedná se však zdaleka o částky, které figurují ve sběru papíru či pomerančové kůry. V roce 2016 získala škola za sběr víček 750 Kč a v roce 2017 300 Kč.

Analyzovaná instituce může také přijímat a hospodařit s peněžními a věcnými dary. Ty získává od různých institucí, Rady rodičů a dále se účetně evidují jako dary finance získané z využívání prostor tělocvičny veřejností, neboť zřizovatel ZŠ vedlejší hospodářskou činnost do zřizovací listiny neuvedl. Poplatky promítající se do příjmů ZŠ se vztahují k uhrazeným částkám rodiči za využívání služeb školní družiny jejich dětmi a také poplatky, které rodiče uhradí za výlety, exkurze, návštěvy divadel a kin, lyžařský výcvikový zájezd nebo školu v přírodě a adaptační kurz. Ačkoli se výše zmíněné poplatky hrazené rodiči evidují jako příjmy, škola je samozřejmě použije k vybraným účelům, tudíž z těchto financí neinkasuje žádný reálný příjem.

Pro přehlednost a porovnání jednotlivých let hospodaření příspěvkové organizace ZŠ Čáslav, Masarykova ul. uvádím v níže doložených tabulkách souhrny finančních toků směřujících do a ze ZŠ Čáslav, Masarykova ul.

Tabulka č. 5 Souhrn finančních toků směřujících do ZŠ Čáslav, Masarykova ul. v letech 2013 - 2016

Název položky	rok 2013	rok 2014	rok 2015	rok 2016
Příspěvky a dotace od zřizovatele	1 953 000 Kč	2 252 500 Kč	2 596 850 Kč	2 643 000 Kč
Příspěvek krajského úřadu	15 561 420 Kč	16 072 941 Kč	16 597 218 Kč	17 964 532 Kč
Poplatky od rodičů na ŠD	30 400 Kč	30 925 Kč	34 290 Kč	35 040 Kč
Poplatky od rodičů na LVZ, ŠVP, exkurze, výlety atd.	382 642 Kč	738 705 Kč	365 142 Kč	408 992 Kč
Finanční dary	60 000 Kč	151 400 Kč	133 300 Kč	132 065 Kč
Věcné dary	-	34 449 Kč	53 411 Kč	57 167 Kč
Čerpání RF		-	-	199 982,59 Kč
Finanční příspěvek projektu EU peníze školám	934 545 Kč	84 494,70 Kč	692 150 Kč	-
Ostatní příjmy	316 967,42 Kč	153 732,36 Kč	161 914,82 Kč	203 422,36 Kč
Celkem:	19 235 974,42	19 819 147,06	20 634 275,82	21 644 200,95
	Kč	Kč	Kč	Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle dostupných výročních zpráv, Plzeň, 2018

Tabulka č. 6 Souhrn finančních toků směřujících ze ZŠ Čáslav, Masarykova ul. v letech 2013 - 2016

Název položky	rok 2013	rok 2014	rok 2015	rok 2016
Náklady na platy zaměstnanců	11 266 673 Kč	11 583 475 Kč	12 013 283 Kč	12 944 076 Kč
Náklady na OPPP	170 250 Kč	94 900 Kč	76 470 Kč	7 980 Kč
Náhrady za PN	-	29 301 Kč	16 319 Kč	23 488 Kč
Zákonné odvody SP a ZP	3 829 743 Kč	3 936 002 Kč	4 102 825 Kč	4 400 975 Kč
Tvorba FKSP	113 233,42 Kč	116 125 Kč	120 296 Kč	381 914,20 Kč
Ostatní zákonné pojištění	45 711,70 Kč	47 958 Kč	51 055,50 Kč	51 683 Kč
Výdaje na učebnice a učební pomůcky	164 095,58 Kč	193 259,60 Kč	221 932,80 Kč	197 485 Kč
Nákup DDHM	859 454,28 Kč	234 597,10 Kč	357 486,58 Kč	88 815 Kč
Náklady na LVZ, ŠVP, výlety, exkurze atd.	408 517,80 Kč	781 825 Kč	945 283,20 Kč	437 089,08 Kč
Opravy	-	-	-	828 334,47 Kč
Ostatní provozní náklady	2 377 753,10 Kč	2 700 176,27 Kč	2 601 551,02 Kč	2 282 361,20 Kč
Celkem:	19 235 431,88 Kč	19 717 621,97 Kč	20 506 502,10 Kč	20 644 200,95 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle dostupných výročních zpráv, Plzeň, 2018

Tabulka č. 7 Výsledek hospodaření ZŠ Čáslav, Masarykova ul. v letech 2013 - 2016

ROK	Náklady celkem	Výnosy celkem	Výsledek hospodaření
2013	19 235 974,42 Kč	19 235 431,88 Kč	542,54 Kč
2014	19 819 147,06 Kč	19 717 621,97 Kč	101 525,09 Kč
2015	20 634 275,82 Kč	20 506 502,10 Kč	123 773,72 Kč
2016	21 644 200,95 Kč	20 644 200,95 Kč	0 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle dostupných výročních zpráv, Plzeň, 2018

ZŠ Čáslav, Masarykova ul. je již několik let zapojena do projektu Mléko, ovoce a zelenina do škol. Každý žák má nárok jednou týdně na balíček ovoce nebo zeleniny a neochucené mléko, dále si pak může zakoupit částečně dotované výrobky (za nižší cenu, než je obvyklé), např. ochucené mléko za 6 Kč. Firma, jež produkty dodává, má sepsanou smlouvu se zaměstnancem školy, konkrétně pí. uklízečkou, která tyto produkty distribuuje mezi žáky a hradí faktury za částečně dotované mléko, ovoce a zeleninu, tudíž tyto finance se do účetnictví školy vůbec nepromítnou. Mléko škole dováží firma Laktea a ovoce se zeleninou firma Jiří Bareš – GIRA. Projekt Ovoce a zelenina do škol financuje jednak Evropská unie (73%) a dále Česká republika (27%). Projekt spadá pod Ministerstvo zemědělství a Státní zemědělský intervenční fond, avšak na jeho přípravě se podílelo i Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo financí a Ministerstvo zdravotnictví.

Základní škola Čáslav, Masarykova ul. byla v letech 2011 – 2014 součástí projektu „EU peníze školám“, který byl zařazen do Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, a který je v gesci MŠMT, v jehož rámci šlo do konce roku 2015 čerpat finanční prostředky z Evropského sociálního fondu, jakožto jednoho ze strukturálních fondů EU. Realizace projektu začala 1. 9. 2011 a celkově škola čerpala dotaci ve výši 2 105 290 Kč. Podrobný výčet použitých finančních prostředků je součástí tabulky č. 4.

Databáze výstupů projektů Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost poskytla detailní informace o realizovaném projektu „EU peníze školám“, který je dostupný na webových stránkách www.databaze.op-vk.cz.

Obrázek č. 1 Detail projektu "Peníze EU školám"

Detail projektu

O projektech	Seznam projektů	Vyhledávání projektů	Detail projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.2760
Název projektu:	Cesta ke kompetencím		
Registrační číslo:	CZ.1.07/1.4.00/21.2760		
Typ projektu:	individuální projekt ostatní (IPo)		
Prioritní osa:	Prioritní osa č. 1: Počáteční vzdělávání		
Oblast podpory:	Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách		
Geografické vymezení:	Středočeský kraj		
Doba realizace:	od 1. září 2011 do 28. února 2014		
Celková alokovaná částka:	2 105 290,00 Kč		
Popis:	<p>Cílem projektu bylo prostřednictvím aktivizujících prostředků zkvalitnit vyučovací proces, a tím rozvíjet kompetence žáků i pedagogů. Cíl projektu byl plně v souladu se školním vzdělávacím programem a se strategickými cíli školy. Vyučující vytvořili celkem 1500 inovativních výukových materiálů a zúčastnili se souvisejících vzdělávacích akcí. U vyučujících se zlepšily díky projektu kompetence v oblasti využívání inovativních metod a forem práce a v oblasti práce s technikou. U žáků byly rozvíjeny kompetence v informační, čtenářské, matematické a přírodovědné gramotnosti žáků a v oblasti cizích jazyků. Zkvalitnění a zefektivnění výuky bylo vyhodnocováno při pozorováních, rozhovorech a hospitační činnosti. Vyučující pracují s vytvořenými a sdílenými materiály, zakoupené výukové prostředky využívají efektivně ve výuce. Vzdělávací akce vedly k prohloubení pracovních kompetencí učitelů. Vyučující navrhli požadavky na zkvalitnění materiálního vybavení školy, které bylo zakoupeno z projektu (dataprojektory, interaktivní tabule, počítače, slovníky, učebnice...) a využito při tvorbě a pilotáži výukových materiálů. Zapojením všech pedagogů do projektu jsme dosáhli maximálního čerpání finančních prostředků určených pro naši školu z tohoto projektu.</p>		

Informace o příjemci

Název příjemce:	Základní škola Čáslav, Masarykova 357, okr. Kutná Hora
IČO subjektu:	75034824
Webová adresa:	http://www.1zscaslav.cz

Zdroj: <https://databaze.op-vk.cz/Project/Detail/5827>, 2018

Tabulka č. 8 Projekt "Peníze EU školám"

hmotný majetek	1 069 068,00	
spotřební materiál	23 102,20	
učební pomůcky, učebnice	103 671,80	
cestovné	22 245,00	
DVPP	78 913,00	
služby	2 432,00	
software	131 256,00	
odměny PP	18 003,00	
odměny NP	57 797,00	
dohody PP	572 250,00	
zdravot. a soc. pojištění	25 792,00	
příspěvek do FKSP	760,00	
Celkem	2 105 290,00	

Zdroj: materiály ZŠ Čáslav, Masarykova ul., 2018

Peníze z projektu byly použity na nákup hmotného majetku (počítače 13x, interaktivní tabule 6x, LCD projektory 13x, notebook 7x), softwaru, učebnic a učebních pomůcek pro žáky, dále bylo hrazeno další vzdělávání pedagogických pracovníků a mzdové náklady (i se zákonnými odvody) na tvorbu šablon, administrativní práce a účetní evidenci tohoto projektu. Aktuálně škola žádné dotace z EU nevyužívá.

4.6.1.4 Personál

Základní škola Čáslav, Masarykova ul. má širokou personální základnu, která se stará o chod školy, ať už z pohledu administrativy, údržby, úklidu nebo výuky.

Ve vedení školy figurují tyto osoby:

- ředitel školy: Mgr. Jaroslav Vostrovský
- zástupce ředitele školy: Ing. Mgr. Jana Vítková
- ekonomka: Jana Štěpánková
- účetní: Eva Viltová
- školní metodik prevence: Mgr. Magdalena Hollegchová
- výchovný poradce: Mgr. Vlasta Martinovská

Ředitel i zástupce ředitele jsou zároveň vyučujícími pedagogy, byť v menším měřítku než ostatní pedagogové. Celkově má škola k dispozici několik desítek pedagogů s různou aprobační, vychovatele a asistenty pedagogů. O technický chod a údržbu se stará školník a tělocvičnu udržuje správce tělocvičny, který žije ve školním bytě. Kromě ekonomky a účetní škola dále zaměstnává i několik zaměstnanců za účelem úklidu prostor ZŠ a ŠD. Struktura zaměstnanců podle pracovního zařazení je čerpána z dostupné výroční zprávy za školní rok 2016/2017 a je obsahem tabulky č. 5.

Tabulka č. 9 Struktura zaměstnanců podle pracovního zařazení pro školní rok 2016/2017

Pracovní zařazení	Počet
ředitel školy	1
zástupce ředitele	1
učitel/učitelka I. stupně	11
učitel/učitelka II. stupně	14
vychovatel/vychovatelka ŠD	2
asistent/asistentka pedagoga	4
ekonom/účetní	1
referent PaM	1
uklízečka ZŠ	3
uklízečka ŠD	1
Školník	1
Personální obsazení celkem.	40

Zdroj: vlastní zpracování dle dostupných zdrojů ZŠ, Plzeň, 2018

Celkem škola poskytuje 40 pracovních míst, z toho 2 jsou zaměstnaní na částečný úvazek (referentka PaM a uklízečka ŠD). Podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících v platném znění splňuje odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka 86% pedagogů. (Výroční zpráva 2016/2017)

Pedagogický sbor školy pouze žáky vyučuje dle určených osnov, ale také se v určité míře stará o poskytování volnočasových aktivit, neboť právě podle rozmanitost kvalifikace učitelů může škola nabízet různorodé zájmové kroužky. K poskytování služeb v oblasti zájmových kroužků pedagogovi dostačuje jeho vzdělání a aprobace, nepožaduje se po něm žádná další zvláštní kvalifikace či specializace. Zpravidla kroužky vyučují pedagogové, kteří mají na danou oblast aprobaci. Podrobný výčet aprobace všech učitelů je součástí přílohy.

Podle § 22a zákona č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících pedagogové vykonávají v pracovní době následující činnosti:

- přímou pedagogickou činnost
- práce související s přímou pedagogickou činností (nepřímá pedagogická činnost)

Pedagogický pracovník je povinen být v místě výkonu svého povolání v době sjednané rozvrhem, v době dohledu nad dětmi a žáky, v době zastupování jiného pedagoga a v dalších případech, které stanoví zaměstnavatel, a jsou v souladu se zákoníkem práce. Pokud se jedná o jiný druh práce než výše uvedený, vykonává pedagogický pracovník sjednanou práci, kterou si sám rozvrhuje, a na místě, které si sám určí. Toto se týká například přípravy na další vyučování, popřípadě jiné administrativní práce, které může zaměstnanec školy vykonávat mimo své pracoviště a nazýváme je nepřímou pedagogickou činností.

§ 23 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, definuje rozsah přímé pedagogické činnosti, jejíž týdenní rozsah stanoví ředitel školy na období školního vyučování (pololetí nebo školní rok) a případně, že se jedná o školu zřizovanou ministerstvem, krajem, obcí či svazem obcí stanovuje se týdenní rozsah hodin přímé pedagogické činnosti podle prováděcího předpisu. Oficiální pracovní doba pedagoga v ZŠ Čáslav, Masarykova ul. je od 7,30 do 16,00, přesto spoustu volnočasových aktivit, které probíhají ve škole, učitelé poskytují svým žákům mimo pracovní dobu, tedy v době své nepřímé pedagogické činnosti. Vedení školy si tuto skutečnost uvědomuje a své zaměstnance odměňuje ve formě mimořádných odměn, zpravidla 2x ročně.

Pedagogičtí pracovníci mají povinnost dalšího vzdělávání, kterým doplňují, obnovují, udržují a rozšiřují svou dosavadní kvalifikaci, což je ukotveno v § 24 zákona č. 563/2004 Sb. O organizaci vzdělávání pedagogů se stará ředitel školy na základě vzdělávacího plánu, který stanoví po předchozím projednání s příslušným odborovým orgánem. Dle dostupných informací z výročních zpráv má ZŠ Čáslav, Masarykova ul. stanoven Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na období 2015 – 2018. Pro školní rok 2016/2017 byly ředitelem školy stanoveny priority v oblasti vzdělávání pedagogických pracovníků: průběžné vzdělávání, studium v oblasti pedagogických věd a studium k rozšíření odborné kvalifikace. Celkem se pedagogičtí pracovníci včetně vychovatelů a asistentů pedagogů školy účastnili 14 akreditovaných akcí, mezi které patřila například tato

témata: Bezpečné zacházení s chemickými látkami a s přípravky ve školách, Rozvoj nadaného žáka v běžné škole, Škola a emoce, Jak nevyhořet aneb relaxace jako základ duševní hygieny a spousty dalších. Školení absolvovali nejen pedagogové, ale také zaměstnanci z řad vedení školy. Ti se zaměřovali na vzdělávání v oblastech legislativy, účetnictví a administrace. Školení se týkala těchto problematik: Aktuální změny školské legislativy, Roční zúčtování daně z příjmů, Aktuality v účetnictví v roce 2017, Konec roku v účetnictví PO apod.

V předchozích letech byl Plán pro další vzdělávání pedagogických pracovníků pro roky 2013 – 2015. Zaměřoval se obdobně průběžným vzděláváním, avšak soustředil se i na problematiku logopedické péče a vzdělávání asistentů pedagoga.

Tabulka č. 10 Náklady na vzdělávání zaměstnanců ZŠ Masarykova Čáslav

NÁKLADY		rok 2013	rok 2014	rok 2015	rok 2016
Náklady školy	Kurzovné	18 432 Kč	14 380 Kč	19 444 Kč	16 580 Kč
	Cestovné	7 180 Kč	8 667 Kč	7 053 Kč	8 785 Kč
Náklady hrazené zřizovatelem	Kurzovné	5 150 Kč	1 400 Kč	3 700 Kč	8 800 Kč
	Cestovné	390 Kč	463 Kč	804 Kč	2 647 Kč
Celkové náklady		31 152 Kč	24 910 Kč	31 001 Kč	36 812 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv ZŠ Čáslav, Masarykova ul., Plzeň, 2018

Náklady vztahující se k ZŠ se týkají vzdělávání pedagogických pracovníků, finanční prostředky hrazené zřizovatelem instituce podporují vzdělání ekonomky a účetní. Za zmínku stojí fakt, že v roce 2013 byla část financí, které měla hradit škola, financována z projektu „EU peníze školám“. V roce 2013 byly vyčerpány finanční prostředky z projektu „EU peníze školám“ ve výši 931 545,00 Kč.

Mezi školicí instituce můžeme zařadit následující:

- VISK (Vzdělávací institut Středočeského kraje)
- NIDV (Národní institut dalšího vzdělávání)
- Vzdělávací agentura DESCARTES Agency, v.o.s.
- Akademie Jana Amose Komenského
- Centrum služeb pro silniční dopravu
- Oxford University Press
- Akreditovaná vzdělávací instituce Mgr. J. Jokešová
- Vysočina Education Jihlava atd.

4.6.1.5 Pravidla

ZŠ Čáslav, Masarykova ul. má povinnost řídit se řadou pravidel, ať už vnitřního či vnějšího charakteru. Za nejdůležitější interní pravidla školy můžeme považovat školní řád, kterým se mají povinnost řídit všechny osoby zapojené do chodu této školské instituce, tj. především žáci, následně pedagogové a vedení, které se na tvorbě školního řádu podílelo. Školní řád je součástí Směrnice ředitele školy č. 2 a jeho struktura se zabývá následujícími tématy:

- Práva a povinnosti žáků
- Pravidla chování žáků ve škole a na akcích pořádaných školou a vzájemných vztahů s pedagogy a ostatními pracovníky školy
- Práva a povinnosti zákonných zástupců, podrobnosti k docházce do školy a školského zařízení
- Zacházení se školním majetkem
- Provoz a vnitřní režim školy
- Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace a nepřátelství nebo násilí
- Povinnosti pracovníků

V přílohách školního řádu jsou dále zakomponované tyto záležitosti:

- Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků
- Vnitřní řád školní družiny
- Směrnice ředitele školy k zajištění bezpečnosti a ochrany žáků ve škole a školském zařízení

Také zaměstnanci mají svůj řád vztahující se k výkonu jejich práce, jedná se o Pracovní řád školy, jehož existenci ukládá vyhláška č. 263 /2007. Pracovní řád musí být v souladu se Zákoníkem práce.

Co se týče účetní evidence, i ta se řídí danými předpisy. Z interního hlediska se vychází z Vnitřní účetní směrnice, která se vztahuje k pravidlům účtování a používání různých účetních metod podniku. Z pohledu externího je to Zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb. a České účetní standardy.

Vedení ZŠ Čáslav, Masarykova ul. musí vést administrativu také v souladu se Zřizovací listinou školy, ve které není uvedena vedlejší hospodářská činnost, tudíž škola nesmí své prostory pronajímat na základě nájemních smluv a poskytovat jiné zpoplatněné služby mimo svou působnost.

Na instituci jako takovou se vztahuje řada zákonů:

- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
- Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů atd.

Výčet všech směrnic ředitele školy a účetních směrnic je součástí přílohy č. 6 a 7.

4.6.1.6 Žáci

Podrobné informace o struktuře a počtech žáků navštěvujících ZŠ Čáslav, Masarykova ul. jsou uvedeny v metodice výzkumné části práce. Žákem se rozumí jinými slovy klient školy, neboť právě bez žáků by instituce školy nemohla fungovat. Doposud je regionální školství financováno na základě počtu žáků školy. ZŠ Čáslav, Masarykova ul. rozhodně nepatří mezi školy s nedostatkem žáků, ba naopak je téměř kapacitně naplněna.

Školský zákon ukládá povinnost každé škole, aby přijala do 1. tříd všechny děti ze svého školského obvodu. V případě, že rodiče nebo dítě chce z jakéhokoliv důvodu nastoupit do jiné školy, než do které spádově patří, je to možné až potom, co daná škola umístí do svých tříd děti ze svého školského obvodu. Pokud po této skutečnosti zůstanou ve škole ještě volná místa, přijímá potom další žáky dle pravidel stanovených zřizovatelem ve spolupráci s ředitelem školy.

4.6.2 Funkce organizace ve volném čase

4.6.2.1 Zájmové kroužky

Jak již bylo zmíněno, ZŠ Čáslav, Masarykova ul. poskytuje zájmové kroužky svým žákům zcela bezplatně. To může být výhodou nejen pro žáky ze slabších sociálních poměrů. Avšak níže uvedené zájmové aktivity nejsou nabízeny žákům všech ročníků, ale jsou určeny dané věkové kategorii. Logopedie, angličtina a hra na flétnu je nabízena pro 1. a 2. ročníky. Zpívání s kytarou mohou navštěvovat žáci 3. a 4. ročníků. Sportovní kroužek je určený pro 5. ročník a ostatní kroužky pro 2. stupeň. Zájmové kroužky, které ZŠ Čáslav, Masarykova ul. poskytuje svým žákům jsou vedeny pedagogy této organizace. Jedná se o následující aktivity:

- košíková
- florbal
- volejbal
- hra na flétnu
- informatika
- sportovní hry
- počítačová grafika
- angličtina
- logopedie
- výtvarný kroužek
- tvorba školního časopisu
- PEER aktivity
- doučovací aktivity
- francouzština
- hra na kytaru
- stolní tenis

Tabulka č. 11 Účast žáků ZŠ Čáslav, Masarykova ul. v zájmových kroužcích poskytovaných školou

Název kroužku	Počet zařazených žáků (školní rok 2016/2017)	Počet zařazených žáků (školní rok 2015/2016)	Počet zařazených žáků (školní rok 2014/2015)	Počet zařazených žáků (školní rok 2013/2014)
francouzština	6	8	-	-
košíková	25	22	21	19
PEER kroužek	24	25	25	28
sportovní hry	26	29	38	37
PC grafika	-	13	14	10
Zpívání s kytarou	14	14	-	-
hra na flétnu	10	6	9	9
stolní tenis	16	11	11	22
angličtina	31	52	35	31
logopedie	5	2	6	9
florbal	28	27	32	26
dramatický kroužek	17	-	-	12
výtvarný kroužek	14	-	14	-
informatika	15	-	25	23
volejbal	-	-	13	15
školní časopis	-	-	5	9
Celkem:	231 žáků	209 žáků	248 žáků	250 žáků

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv ZŠ Čáslav, Masarykova ul., Plzeň, 2018

Lze tedy konstatovat, že zájem žáků o volnočasové aktivity školy je vysoký, v procentech se jedná o cca 50% účast. Je nutné přihlídnout ke skutečnosti, že hlavní náplní této organizace není poskytování volnočasových aktivit, nýbrž vzdělávání. ZŠ Čáslav, Masarykova ul. každoročně provádí dotazníkové šetření, kterým zjišťuje účast žáků na dalších volnočasových aktivitách mimo působnost školy.

Za předcházející čtyři školní období žáci navštěvovali zájmové aktivity následovně:

- 78% účast (školní rok 2016/2017)
- 72% účast (školní rok 2015/2016)
- 84% účast (školní rok 2014/2015)
- 78% účast (školní rok 2013/2014)

Ve volnočasových aktivitách ve školním roce 2016/2017 věnovali učitelé práci se žáky 546 hodin, což vypovídá o jejich zájmu na výsledcích vzdělávání žáků a způsobu trávení volného času. (Výroční zprávy)

4.6.2.2 Volitelné předměty

ZŠ Čáslav, Masarykova ul. je výjimečná tím, že nabízí svým žákům možnost zařazení do programu s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů. Každoročně škola otvírá jednu takto zaměřenou třídu, čímž se snaží podporovat rozvoj nadaných žáků. Do uvedeného programu mohou být zapojeni žáci od 5. třídy. O zařazení žáka do skupiny s rozšířenou výukou rozhoduje ředitel školy na základě doporučení vyučujícího daného předmětu a se souhlasem zákonného zástupce žáka.

Dále žáci školy mohou využít možnosti volby volitelných předmětů, které si povinně volí z níže uvedené nabídky. Tyto předměty se žákům otvírají dle ročníku, který navštěvují (viz tabulka č. 12). V 2. – 3. ročníku navštěvují žáci povinné plavání, které je vyučováno v rámci tělesné výchovy v místních městských lázních. První možnost volby nastává ve 3. ročníku. Vzhledem k náročnosti 5. ročníku nejsou zařazeny do učebního plánu žádné volitelné předměty.

Tabulka č. 12 Volitelné předměty ZŠ Čáslav, Masarykova ul. pro školní rok 2016/2017

Ročník	Volitelné předměty	Počet hodin
3. ročník	Volitelná tělesná výchova Přírodovědné praktikum	1
4. ročník	Přírodovědné praktikum	1
6. ročník	Sportovní výchovy chlapci Sportovní výchovy dívky Volitelná výtvarná výchova	1 - 2
7. ročník	Sportovní výchova chlapci Sportovní výchova dívky Volitelná informatika Praktikum ze zeměpisu Seminář ze společenských věd Užité výtvarné činnosti Volitelná výtvarná výchova	2 - 3
8. ročník	Sportovní výchova chlapci Sportovní výchova dívky Praktikum ze zeměpisu	1 - 2
9. ročník	Sportovní výchova chlapci Sportovní výchova dívky Užité výtvarné činnosti	1 - 2

Zdroj: vlastní zpracování dle výročních zpráv ZŠ Čáslav, Masarykova ul., Plzeň, 2018

4.6.2.3 Pobytové akce a další akce

Žáci analyzované organizace se mohou účastnit řady pobytových akcí, jejichž účast je na ryze dobrovolné bázi. Páté třídy zpravidla jezdí na školy v přírodě, kde se žáci v dopoledních hodinách učí jako ve škole ve společných prostorách a v odpoledních hodinách se jim pedagogové věnují prostřednictvím připraveného programu (turistika, sportovní hry, stolní hry, lyžování, plavání apod.). Dále je pro páté ročníky připravován program „Nocování ve škole“, kdy žáci poznávají školu také z jiného úhlu pohledu. PEER aktivisté pro žáky připravují rozmanitý program, na který dohlíží pedagogové. Nocování probíhá ve školní tělocvičně, kde se také uskutečňují různé hry a aktivity, oblíbenou částí této akce je bojovka školou. Před nástupem na druhý stupeň základního vzdělání nastává

řada změn. Někteří žáci školu opouštějí do gymnázií, jiní žáci zase přicházejí např. z okolních vesnic, kde školy poskytují vzdělávání pouze do 5. třídy a také se tvoří třída s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů. Aby tyto změny žáky nestresovaly a přijaly je bez sebemenších problémů, organizuje škola koncem prázdnin před nástupem do 6. ročníku tzv. adaptační kurz, který trvá cca 3 noci a koná se v chatové oblasti nedaleko Čáslavi v kempu Zbýšov. Adaptační kurz, jak už název napovídá, slouží k tomu, aby se žáci navzájem poznali a nastupovali do svých tříd bez ostychu a strachu z nového prostředí či cizích lidí. Sedmé ročníky pak mohou absolvovat týdenní lyžařský výcvik, kde se mohou naučit nebo zdokonalit své lyžařské dovednosti. V neposlední řadě škola nabízí svým žákům možnost účastnit se zájezdu do Anglie. Výběr žáků probíhá na základě jejich úrovně angličtiny. V době pobytu v Anglii žáci žijí v hostitelských rodinách, které se o ně starají. Výlety a exkurze probíhají společně s pedagogy. Žáci 8. a 9. ročníků mají možnost výběru školního výletu v podobě dvoudenní pobytové akce v nedalekých kempových zařízeních.

Mezi další akce, kterých se žáci mohou účastnit, můžeme zařadit návštěvy divadel, kin, muzeí, školní výlety, exkurze. V prostorách tělocvičny probíhá např. přehlídka dravců vystoupení žáků ze zájmových kroužků ZUŠ a DDM, přednášky apod. Dále školu navštěvují i lidé různých povolání a diskutují se žáky na dané téma. Jedná se například o záchranáře, policisty, psovody, zaměstnance muzea, vrcholové sportovce atd.

4.6.2.4 Soutěže a olympiády

Také účast v soutěžích a olympiádách vypovídá o zájmu žáků podílet se vědomě na svém vzdělávání. MŠMT každoročně vyhlašuje soutěže různého zaměření:

- Olympiáda v anglickém jazyce
- Olympiáda v českém jazyce
- Olympiáda v německém jazyce
- Matematická olympiáda
- Pythagoriáda
- Matematický klokan
- Dějepisná olympiáda
- Olympiáda v zeměpisu
- Biologická olympiáda
- Chemická olympiáda

Každá olympiáda má několik kol, ve kterých se postupně zvyšuje náročnost. Základní kolo neboli školní kolo absolvují žáci přímo ve své škole. Po vyhlášení výsledků se zpravidla několik jedinců dostane do okresního kola, z kterého již extrémně nadaní jedinci postupují

do kola regionálního. Některé soutěže však mohou končit i kolem okresním. Stejně se postupuje i v případě sportovních a výtvarných soutěží, kterých se škola také účastní:

- Přespolní běh
- Florbal
- Košíková
- Odbíjena
- Mc Donald cup
- Atletická olympiáda
- Dopravní soutěž
- Pohár rozhlasu
- Štafetový pohár
- Požární ochrana očima dětí

Příprava na soutěže a olympiády probíhá individuálně ve volném čase žáků, prostřednictvím zájmových kroužků poskytovaných školou například v případě sportovních soutěží a také přípravou přímo s pedagogy. (Výroční zprávy)

4.6.2.5 Úspěchy žáků

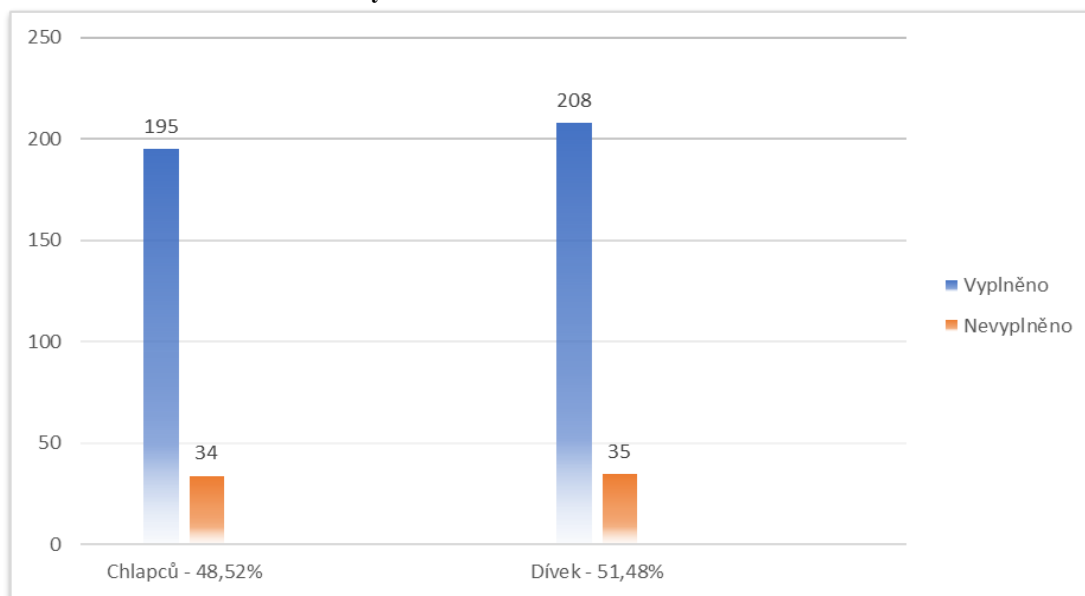
Z výše uvedených soutěží a olympiád, kterých se žáci účastní, musí zákonitě vyplývat i jejich výsledky, popřípadě významná umístění. Školního kola olympiád vyhlášených MŠMT se účastní všichni žáci mající dostatečnou úroveň vzdělání vztahující se k danému zaměření soutěže a kategorie.

Ve školním roce 2015/2016 se kromě chemické olympiády proboujvalo vždy cca 2 – 5 žáků do kola okresního. Mezi významná umístění můžeme zařadit 1. místa z olympiády v českém jazyce, dějepisu a matematiky. V olympiádách z českého jazyka a biologického zaměření postoupil z každého oboru 1 žák do regionálního kola a medailové umístění v podobě 2. místa bylo získáno v českém jazyce. Žáci ZŠ Čáslav, Masarykova ul. jsou sportovně zaměřeni, a tak je zcela zřejmé, že se škola může pyšnit i řadou trofejí z této oblasti. V uvedeném školním roce získali žáci dvě 1. místa v přespolním běhu, 1. místo v Mc Donald cupu v okresním kole a 2. místo v regionálním kole, v Požární ochraně očima dětí bylo získáno 1. místo v kole regionálním, další 1. místa žáci vybojovali ve štafetovém poháru a v poháru rozhlasu. Informace o úspěších žáků jsou uvedeny ve výročních zprávách této organizace a jejich výčet je široce obsáhlý. Výše zmiňuji jen stručný přehled nejzajímavějších úspěchů. (Výroční zprávy)

4.7 Anketa

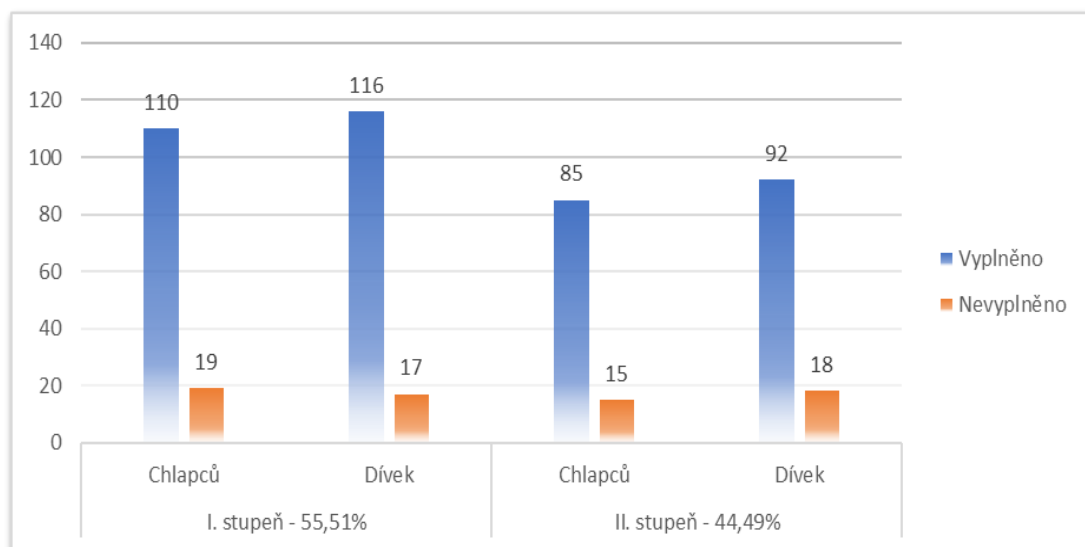
Návratnost dotazování prostřednictvím ankety činí 85,4% tj. ze 472 rozdaných anket je zpracováno 403 vyplněných anket. Vyplněné ankety jsem zpracovala prostřednictvím excelové tabulky, ze které jsem pomocí různých vzorců a grafů vyhodnocovala výsledky.

Obrázek č. 2 Návratnost ankety

Zdroj: vlastní zpracování, Plzeň, 2018

Obrázek č. 3 Návratnost ankety podle stupně základního vzdělání

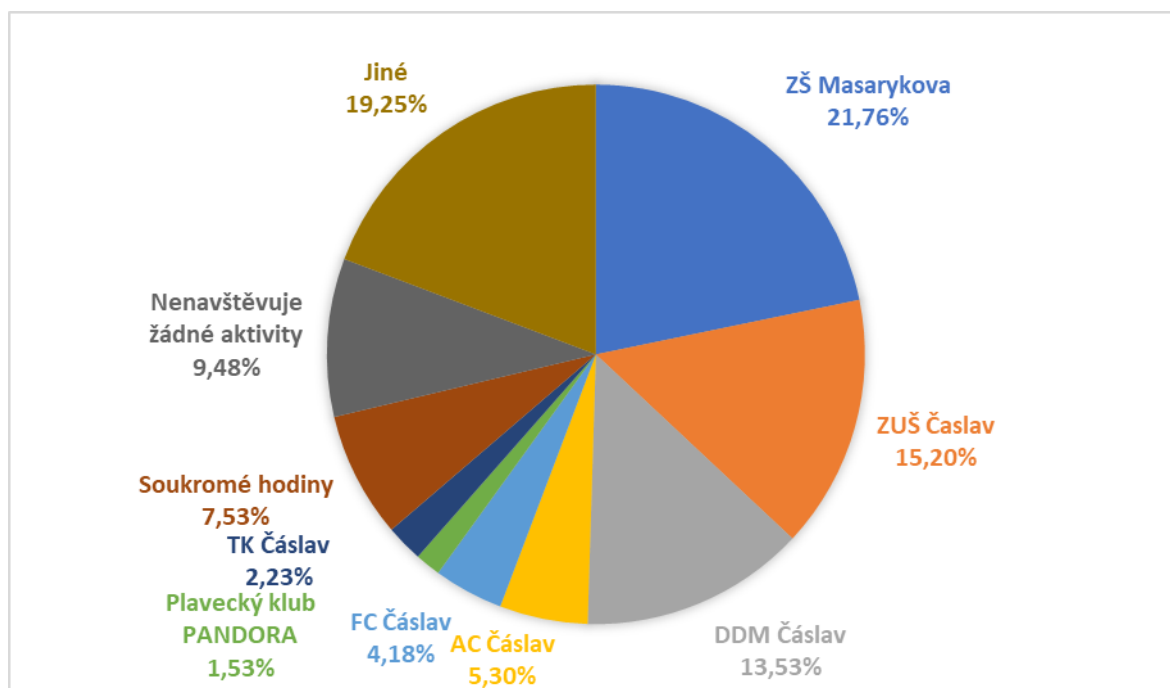
Zdroj: vlastní zpracování, Plzeň, 2018

Procentuální poměr mezi chlapci a děvčaty navštěvující ZŠ Čáslav, Masarykova ul. je patrný z obrázku č. 2. Z celkového počtu 229 chlapců vyplnilo anketu 195 chlapců. V případě dívek (celkem 243) jsem analyzovala 208 anket. Z obrázku č. 3 je zřejmé, že v počtu žáků převyšuje první stupeň nad druhým a sumy nevyplněných anket se u každého pohlaví v jednotlivých stupních základního vzdělání pohybují mezi 15 až 20.

Z celkového počtu 403 analyzovaných respondentů navštěvuje volnočasové aktivity školy 156 žáků, bez zájmu je 68 dětí a zbylých 179 žáků navštěvuje volnočasové aktivity v jiných institucích, anebo více subjektů zároveň včetně ZŠ Čáslav, Masarykova ul.

Mezi nejnavštěvovanější volnočasové instituce působící v městě Čáslavi patří Základní umělecká škola a Dům dětí a mládeže. Svou oblíbenost si mezi žáky samozřejmě také drží Základní škola, kterou navštěvují. Z necelých 20% žáci navštěvují jiné, menší čáslavské subjekty (pionýr, skaut, oddíl Juda, Sokola apod.) a také instituce v okolních obcích (dobrovolní hasiči, fotbalové kluby, drobné keramické dílny, jezdecké kluby či soukromé hodiny různého zaměření) zpravidla v případě dojíždějících žáků.

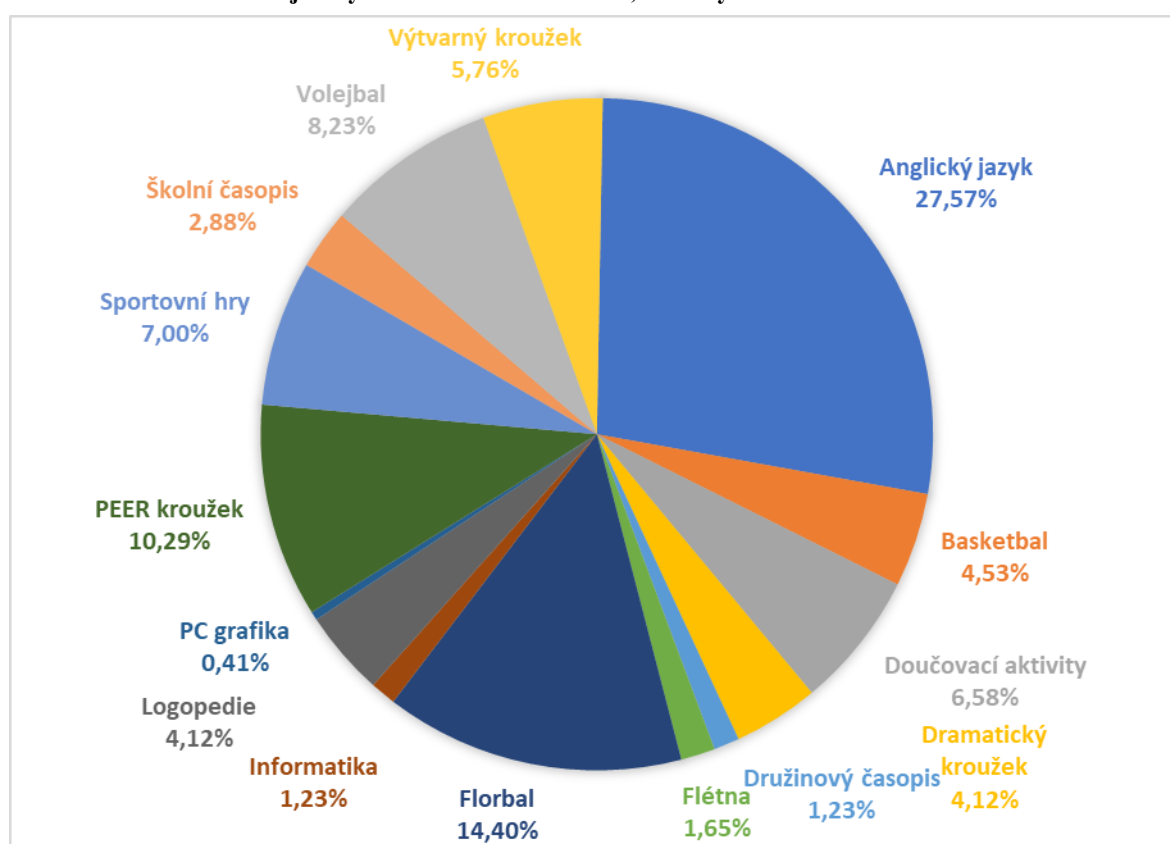
Obrázek č. 4 Návštěvnost volnočasových institucí žáky ZŠ Čáslav, Masarykova ul.

Zdroj: vlastní zpracování, Plzeň, 2018

Žáci ZŠ Čáslav, Masarykova ul. jsou zaměřeni jak na oblast sportovní, tak i oblast zručnosti, kreativity a samozřejmě také vzdělanosti. Ze sportovního zaměření žáci nejvíce navštěvují kroužek florbalu, ale i sportovních her, volejbalu a basketbalu. V kreativní činnosti se řada žáků podílí na tvorbě družinového a školního časopisu, navštěvují kroužek PC grafiky, rozvíjí se ve výtvarném či dramatickém kroužku nebo jako PEER aktivisté připravují program pro své vrstevníky při nejrůznějších příležitostech. Oblíbené jsou mezi žáky cizí jazyky, především anglický jazyk, o který projevují velký zájem. Převážně žáci prvního stupně pak využívají nadstandartních služeb školy v podobě doučovacích aktivit.

Obrázek č. 5 Účast na zájmových kroužcích ZŠ Čáslav, Masarykova ul.

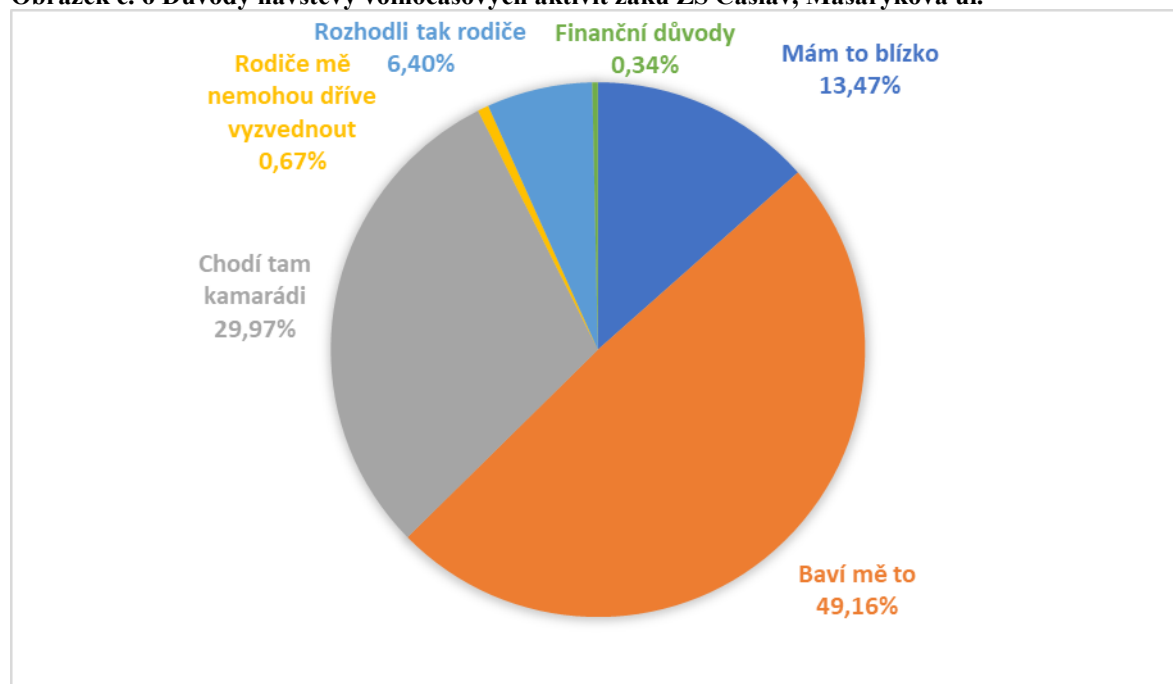

Zdroj: vlastní zpracování, Plzeň, 2018

Jedna z otázek obsažená v anketě se orientovala na důvody návštěvy zájmového kroužku přímo v ZŠ Čáslav, Masarykova ul. Při analyzování dotazníků jsem však shledala skutečnost, že žáci, kteří anketu vyplňovali, špatně vyhodnotili záměr otázky a odpovídali na tuto otázku v obecné rovině. Tedy na důvod návštěvy volnočasové aktivity konané ve všech navštěvovaných institucích. Tento názor vyplynul ze situace, kdy při vyhodnocování anket několik desítek žáků uvedlo, že volnočasové aktivity v ZŠ Čáslav, Masarykova ul. nenavštěvují a zároveň o dvě otázky níže zaškrtnli několik důvodů proč kroužky

v ZŠ Čáslav, Masarykova ul. navštěvují. Nižší vložený obrázek č. 6 tedy zobrazuje důvody návštěvy zájmových kroužků žáků ZŠ Čáslav, Masarykova ul. v různých volnočasových institucích.

Obrázek č. 6 Důvody návštěvy volnočasových aktivit žáků ZŠ Čáslav, Masarykova ul.

Zdroj: vlastní zpracování, Plzeň, 2018

Zásadní otázkou ankety byla část zaměřená na kroužky, které by si žáci přáli v nabídce své školy. Z dostupných anket odpovědělo na tuto otázku 83% respondentů. Jejich odpovědi byly velice různorodé a rozmanité, proto jsem se rozhodla přání žáků ZŠ Čáslav, Masarykova ul. zformulovat slovně, neboť grafické vyjádření by se jevílo poněkud chaotické. Jako nejvíce poptávané zájmové kroužky žáci zmínili následující:

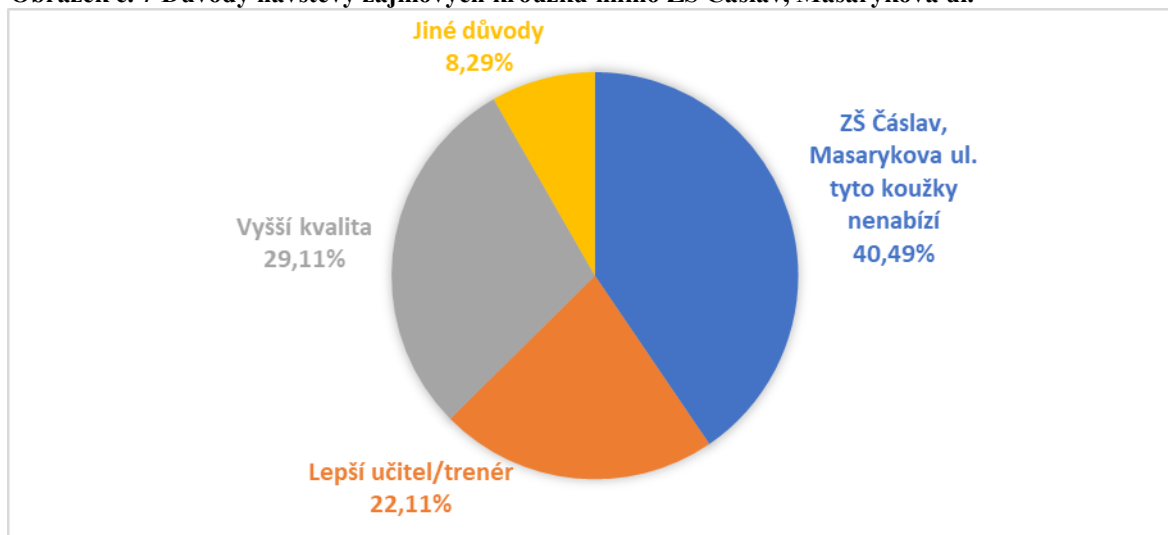
- tanec (aerobic, balet, twirling, společenské tance)
- bojové sporty (judo, karate, MMA, box)
- cizí jazyky (španělština, italština, francouzština)
- sportovní střelba (střelba, airsoft)
- hudební kroužek (hudební nauka, bicí, trubka)
- sporty (volejbal, florbal, tenis, fotbal, basketbal, hokej, plavání, stolní tenis, házená, jóga, gymnastika)

- kreativní kroužky (vaření, šití, pletení, keramika, výtvarný kroužek, malování, dílny, pracovní činnosti)
- stolní hry a šachy
- vzdělávací kroužky (matematika, filosofie, ekologie, přírodověda).

Závěr ankety se zaměřoval na důvody návštěvy zájmových kroužků v jiných institucích než v ZŠ Čáslav, Masarykova ul. (viz obrázek č. 7). Necelá polovina žáků uvedla jako hlavní důvod, že jejich ZŠ tyto kroužky nenabízí, jiní směřují za vyšší kvalitou a oblíbeným trenérem či učitelem. V sekci jiné důvody byly uvedeny tyto:

- nedostatek času
- poznání nových kamarádů
- vzdálenost od bydliště
- doporučení známých
- nedostatečná informovanost o zájmových kroužcích v ZŠ Čáslav, Masarykova ul.
- neochota trávit více času v prostorách školy.

Obrázek č. 7 Důvody návštěvy zájmových kroužků mimo ZŠ Čáslav, Masarykova ul.

Zdroj: vlastní zpracování, Plzeň, 2018

5 Diskuse a výsledky

V kapitole diskuse a výsledky zhodnotím zrealizovanou institucionální analýzu včetně provedené ankety. Hlavním cílem diplomové práce je zjistit, zda ZŠ Čáslav, Masarykova ul. plní své veřejné poslání a zda má pro tento účel dostatek prostředků.

Analýza instituce podle Bronislawa Malinowského vychází ze dvou rovin, tj. prostředky a funkce organizace. Jinak řečeno prostředky, kterými instituce disponuje, musí být natolik dostačující, aby obhospodařily veškeré její funkce z pohledu materiálního, finančního, personálního atd. Níže zhodnotím jednotlivé prostředky organizace, které jsou nebo mohou být využívány k různým účelům.

Pokud nahlédnu na situaci týkající se prostor, škola má k dispozici dvoupodlažní budovu, kde probíhají veškeré školní povinnosti a aktivity vztahující se k tomuto subjektu, a která zahrnuje nedávno zrekonstruovanou školní tělocvičnu využívanou k mnoha účelům, jejíž rozvrh je z velké části zaplněn. Dále škola disponuje druhým patrem nedaleko vzdálené budovy využívané pro účely ŠD. ZŠ Čáslav, Masarykova ul. patří mezi oblíbené školy, čemuž nasvědčuje její zcela naplněná kapacita a také skutečnost, že musí i některé specializované učebny využívat jako kmenové třídy. Prostory školy jsou dostačující pro maximální kapacitu 480 žáků. Ve školním roce 2017/2018 navštěvuje školu celkem 472 žáků. Jako drobnou nevýhodu odloučeného místa ŠD spatřuji nutnost personálního zajištění k odvádění žáků z a do prostor ŠD, což má ale škola zajištěno prostřednictvím vychovatelů ŠD. Škola se nachází v blízkosti hlavní silnice vedoucí městem Čáslav, což se může jevit jako nebezpečný faktor pro žáky samostatně přicházející a odcházející do a z prostor ZŠ. Město Čáslav však dbá na bezpečnost svých obyvatel a nechalo u přechodu vedoucím ke škole vybudovat semaforey, které tak usnadňují přecházení žáků.

Zařízení a vybavení školy řadím mezi velice moderní. Každá třída má k dispozici dataprojektor, promítací plátno a učitelský počítač, v mnoha případech i 2 – 3 počítače určené pro potřeby žáků. V celé budově školy je k dispozici internet v podobě WIFI sítě. Tato instituce se může chlubit řadou specializovaných učeben, které zpříjemňují a zatraktivňují výuku předmětů, jako jsou například fyzika, chemie, přírodopis, zeměpis, hudební výchova, výtvarná výchova atd. Pro účely zmíněných předmětů zahrnuje každá učebna potřebný zasedací pořádek, resp. rozestavení lavic a pomůcky vztahující se

k danému předmětu, kterých je dostatek, aby si každý žák mohl vše sám individuálně vyzkoušet.

Personál analyzované příspěvkové organizace je rozmanitý a dosahuje takových kvalit, které uspokojují potřeby hladkého chodu školy. Vedení se skládá z ředitele školy, zástupkyně ředitele, ekonomky a účetní, kteří sídlí každý ve své vlastní kanceláři, kromě ekonomky a účetní mající kancelář společnou. Pedagogický sbor má své zázemí ve sborovně, kde tráví svůj čas za účelem přípravy na vyučování nebo odpočinku mezi vyučovacími hodinami. Složení pedagogického sboru je stabilní a splňuje kvalifikační požadavky, které si neustále rozšiřuje prostřednictvím nejrůznějších školení a samostudia, avšak jeho nutné obnově se vedení školy nevyhýbá. Někteří učitelé odcházejí do důchodu, jiní na mateřskou dovolenou. Škola je schopna ihned zajistit náhradu s potřebnou kvalifikací. Práce učitelů v mimoškolních aktivitách a práce v přípravě žáků k olympiádám a soutěžím vyhlašovaných MŠMT ČR je školou vysoce ceněna. Svě prostory mají k dispozici také uklízečky školy a i správce tělocvičny žijící ve školním bytě. Také školník má ve škole své opodstatnění.

Škola funguje na základě mnoha pravidel, předpisů a zákonů přicházejících z interních či externích řad. Základní a výchozí informace jsou zakotveny ve zřizovací listině. Možnosti financování škol a školských zařízení ukládá školský zákon. Jelikož město jako zřizovatel je rozpočtová organizace, platí i pro ZŠ Čáslav, Masarykova ul. povinnost řídit se zákonem č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech USC. Protože se jedná o příspěvkovou organizaci zřizovanou obcí, tj. městem Čáslav, hospodaření této organizace nalezneme v §28 zákona č. 250/2000 Sb. Na evidenci hospodaření instituce se vztahují České účetní standardy, zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví a vnitřní účetní směrnice. Pro tyto účely využívá škola dva softwary (účetní a mzdový). Škola jako taková má 27 směrnic ředitele, které se týkají mnoha oblastí. Jedná se například o bezpečnost a ochranu zdraví žáků, požární řád, krizový plán, organizační plán, školní řád, pracovní řád apod.

Příspěvková organizace je veřejnoprávní neziskový subjekt. Jejím hlavním smyslem není tudíž generace zisku, ale takové hospodaření, které vede k bezproblémovému chodu organizace. ZŠ Čáslav, Masarykova ul. hospodařila za předchozí čtyři období vždy s kladným výsledkem hospodaření. V letech 2013, 2014 a 2015 instituce hospodařila se

ziskem, v roce 2016 se rovnal výsledek hospodaření nule. Kladný VH škola se souhlasem zřizovatele rozděluje do fondu odměn a rezervního fondu. Mezi příjmové složky ZŠ Čáslav, Masarykova ul. můžeme zařadit příspěvek od zřizovatele využívaný na náklady na provoz školy (plyn, elektřina, voda), opravy a udržování objektu, nákup spotřebního materiálu a veškeré služby; příspěvek od krajského úřadu financující veškeré odvody, koupi učebnic, platbu cestovného, školení pedagogů. Dalším příjmem jsou finanční a věcné dary, příspěvek z projektu EU a také nejrůznější poplatky od rodičů, které se sice evidují jako příjmy, ale škola jimi uhradí danou akci (divadlo, kino, lyžařský výcvik apod.) a neeviduje z nich žádný zisk. Podstatnou roli hraje vlastní činnost školy, do které jsou zpravidla zapojeni žáci. Jedná se o sběr druhotných surovin, pomerančové a citronové kůry, sběr víček od plastových lahví. Těmito aktivitami škola získává další finanční prostředky, jichž využívá z poloviny na nákup školních pomůcek a věcných darů pro nejlepší sběrače a druhou částí těchto financí hradí náklady spojené s chodem instituce. Celkové příjmy mají za čtyři předchozí období stoupající tendenci, stejně tak jako získaný příspěvek od zřizovatele přesahující od roku 2015 částku 2,5 mil. Kč; příspěvek od krajského úřadu blíží se k částce 18 mil. Kč. ZŠ Čáslav, Masarykova ul. má zpravidla od zřizovatele rozpočet stejný, ale může v průběhu roku požádat například o neplánovanou opravu, což vede k tomu, že město rozpočet navýší. Finanční prostředky z kraje rostou úměrně s navyšováním platů. V roce 2014 oproti ostatním vzrostly poplatky od rodičů na LVZ, ŠVP, exkurze a výlety až dvojnásobně, což zapříčinily pobytové zájezdy žáků do Velké Británie a Německa. Pokud nahlédnu do výdajové složky příspěvkové organizace, stojí za zmínku skutečnost, že v roce 2013 škola neevidovala žádné výdaje spojené s pracovní neschopností zaměstnanců, tedy měla nulovou nemocnost. Příčinou nulového výsledku hospodaření v roce 2016 jsou náklady spojené s opravami, které v předchozích třech letech byly nulové. V letech 2011 – 2014 byla škola součástí projektu „EU peníze školám“, který byl zařazen do Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, a který je v gesci MŠMT. Realizace projektu začala 1. 9. 2011 a celkově škola čerpala dotaci ve výši 2 105 290 Kč. Peníze z projektu byly použity na nákup hmotného majetku, softwaru, učebnic a učebních pomůcek pro žáky, dále bylo hrazeno další vzdělávání pedagogických pracovníků a mzdové náklady administrativní práce a účetní evidenci tohoto projektu.

ZŠ Čáslav, Masarykova ul. využívá pro účely pobytových akcí různé kempy či horské chaty, s jejichž provozovateli dlouhodobě spolupracuje a zajišťuje tak pro žáky a pedagogy zajímavé benefity (např. slevy na ubytování, skipasy apod.)

Rozmanitost volitelných předmětů včetně zájmových kroužků závisí na různorodosti složení pedagogického sboru a mění se v závislosti nejen na něm, ale také na zájmu žáků v jednotlivých letech. Ve školním roce 2013/2014 byla nabídka volitelných předmětů nejrozsáhlejší v celkovém počtu 12 předmětů. Postupem času až do letošního školního roku se nabídka volitelných předmětů zužovala až do aktuálního počtu 9 předmětů. Mezi předměty, které byly jako volitelné zrušeny, patří především jazyky, a to základy německého a ruského a také konverzace v angličtině, kterou nahradil kroužek angličtiny. Německý a ruský jazyk je však od druhého stupně základního vzdělání zakomponován do učebního plánu podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Zájmové kroužky ZŠ Čáslav, Masarykova ul. nabízí zcela bezplatně. Po konzultacích s ostatními základními školami v městě Čáslavi jsem zjistila, že i ony nabízejí své kroužky žákům bezplatně. V Čáslavi se v této záležitosti tedy nejedná o ojedinělý jev a školy si tak v oblasti hrazení zájmových kroužků nekonkurují. Volnočasové kroužky vyučují pedagogové s příslušnou aprobační zpravidla v době své nepřímé pracovní činnosti. Toho si však vedení školy váží a odměňuje pedagogy prostřednictvím mimořádných odměn zpravidla 2x ročně. S prostory pro výuku zájmových kroužků nesportovního charakteru škola dostává svým zázemím, v oblasti sportovní však značně naplněný rozvrh tělocvičny stěží uspokojí potřeby. ZŠ Čáslav, Masarykova ul. prezentuje doučovací aktivity, individuální práce se žáky s vývojovými poruchami, práce s integrovanými žáky a zájmové kroužky jako nadstandardní služby. Ve školním roce 2016/2017 se učitelé věnovali svým žákům v podobě volnočasových aktivit 430 hodin (z toho 159 hodin zájmových kroužků) na prvním stupni a 289 hodin (z toho 193 hodin zájmových kroužků) na stupni druhém.

Z výše doložených výsledků ankety je zřejmé, že se převážná většina žáků rozvíjí prostřednictvím nejrůznějších volnočasových aktivit, ať už přímo ve škole nebo v jiné instituci. Pouze 68 respondentů nevedlo žádnou organizovanou volnočasovou aktivitu, avšak 1/3 z nich zmínila, jak tráví svůj volný čas, tj. procházky se psem, běh v přírodě, turistika, sledování seriálů apod. Malá skupina žáků uvedla, že nemůže navštěvovat

volnočasové instituce v Čáslavi kvůli špatným dopravním spojům, a tak navštěvuje zájmové kroužky přímo ve své obci právě z tohoto důvodu nebo z důvodu většího komfortu v okolí svého bydliště. Mezi čáslavskými obyvateli je velice oblíbený lesopark Vodranty, kde je možno využívat mnoho sportovních organizací, které zmiňují i respondenti (fotbalový klub, tenisový klub, atletický klub, plavecký klub či hokejový klub). Přínosným zjištěním je záležitost důvodů návštěvy volnočasových aktivit, které žáci navštěvují za účelem vlastní zábavy a navazování kontaktů se svými či novými přáteli, nikoliv z povinnosti určené rodiči. Žáci ZŠ Čáslav, Masarykova ul. by uvítali v nabídce řadu nových zájmových kroužků, jejichž návrhům a doporučením je věnována kapitola Závěry a doporučení.

6 Závěry a doporučení

Na základě provedené institucionální analýzy podle Bronislawa Malinowského uvádím v tabulce č. 13 hodnocení prostředků ZŠ Čáslav, Masarykova ul., které využívá k realizaci a uspokojování svých funkcí. Hodnocení vychází z bodové škály 1 až 10, kdy 10 je nejlepší a 1 nejhorší bodové ohodnocení.

Tabulka č. 13 Hodnocení prostředků ZŠ Čáslav, Masarykova ul.

Charta	Body
Prostory	8
Zařízení a vybavení	9
Personál	9
Pravidla	10
Finance	10
Žáci	10
Celkem:	56 bodů

Zdroj: vlastní zpracování, Plzeň, 2018

Prostory budovy dostačují aktuální kapacitě žáků a dovolují realizaci nejen hlavního poslání této příspěvkové organizace, tj. vzdělávání, ale řadu vedlejších činností vztahujících se k funkcím školy, kterými jsou poskytování zájmových kroužků, doučovacích aktivit, organizace soutěží, pořádání workshopů, setkání, představení apod. Nevýhodu spatřuji v odloučeném pracovišti školní družiny, které se bohužel z důvodu prostor nedalo zakomponovat přímo do školy, avšak vedení má tuto záležitost personálně zajištěnou prostřednictvím vychovatelek ŠD, které se o děti starají včetně přesunů. Dalším aspektem snižující bodové hodnocení je zcela zaplněný rozvrh tělocvičny, která by mohla být využívána více pro účely zájmových kroužků žáků v odpoledních hodinách, místo poskytování prostor tělocvičny veřejnosti. Myslím si, že ztráta finančních prostředků získaných za využívání prostor tělocvičny veřejností nebude mít vliv na hospodaření školy, která tak může uspokojit přání svých žáků v oblasti sportovně zaměřených zájmových kroužků. Jak již bylo zmíněno, zařízení a vybavení školy je vskutku moderní. Vedení školy pečuje o prostory a průběžně vybavení obnovuje. ZŠ Čáslav, Masarykova ul. se může pyšnit mnoha specializovanými učebnami, především nedávno vybudovanou počítačovou učebnou. Personál školy dosahuje vysokých kvalit a neustále se podílí na sebevzdělávání.

Uspokojuje potřeby žáků, včetně žáků se specifickými potřebami, o které se starají asistentky pedagogů. Technické zázemí zajišťuje školník a správce tělocvičny, o čistotu a hygienu se starají uklízečky. Ve škole je zaměstnáno celkem 40 osob, skládajících se z vedení, pedagogického sboru, vychovatelů, asistentek pedagogů a zaměstnanců technického zaměření. Devíti body jsem ohodnotila personál z důvodu nedostačující kvalifikace pro zájmové kroužky, které žáci poptávají. Vnitřní pravidla školy jsou precizně propracovaná a hodnotím je deseti body stejně tak jako počet žáků využívající služby školy a jejich zájem se stát žákem školy. Co se týče hospodaření ZŠ Čáslav, Masarykova ul., zajišťují ho ekonomka spolu s účetní. V minulých letech příspěvková organizace hospodařila se zlepšeným výsledkem hospodaření, který přerozdělila do fondů odměn a rezervního fondu. V minulém roce hospodařila s nulou, což způsobila plánovaná oprava.

Pokud v závěru také zohledním výsledky provedené ankety, vzniká několik doporučení, která by mohla přispět k rozvoji a prosperitě ZŠ Čáslav, Masarykova ul. Žáci školy by uvítali v nabídce mnoho nejrůznější aktivit uvedených v kapitole 4.7. Respondenti převážně prvního stupně projevovali zájem o řadu sportovních kroužků, které již škola nabízí, ale pouze pro danou věkovou kategorii. Jednalo se o florbal, volejbal, basketbal. Vhodným řešením by byla realizace průzkumu u žáků prvního stupně zjišťujícího jejich vážný zájem o tyto aktivity. Jediným vzniklým nákladem v této záležitosti by byla nutná koupě florbalových holí pro děti menšího věku. Respondenti dále uváděli sporty jako je hokej a plavání, na které přímo v prostorách školy není zázemí a zároveň je v městě Čáslavi plavecký i hokejový klub. Kompromisem těchto přání by bylo zakomponování uvedených sportů do výuky tělesné výchovy a 1x v měsíci tyto sporty dětem dopřát. Tělocvik vyučují vždy dva pedagogové a ledová plocha je od bazénu vzdálena 50 m, tudíž by si žáci 1x do měsíce mohli vybrat, zda chtějí jít bruslit či plavat. ZŠ Čáslav, Masarykova ul. by také mohla zvážit otevření nových sportovně zaměřených zájmových kroužků jako např. házená, gymnastika či jóga, na což má škola jak zázemí, personál, tak i vybavení. Také bojové sporty a fitness cvičení je mezi žáky oblíbené. Přestože Čáslav nabízí několik fitness center a v ZŠ Čáslav, Sadová působí oddíl JUDA, mohla by ZŠ Čáslav, Masarykova ul. investovat alespoň například do cca 5 základních posilovacích strojů, dalšího fitness vybavení (činky, posilovací gummy apod.) a koupit boxovacího pytle s rukavicemi, na což by mohla použít finance ze sběru papíru. Převážně dívky školy touží po kroužcích, jako jsou šití, pletení, vaření. Poptávku po kroužcích nesportovního

zaměření může škola plně uspokojit, neboť disponuje řadou tříd, kde by tyto činnosti mohly být realizované. Oblíbené tanečky u dívek by jistě také udělaly v nabídce zájmových kroužků žákyním školy radost. Po menších skupinkách (cca 6 -10 žáků) mohou být tanečky vyučovány i ve třídách po úpravě rozestavení lavic. Mezi další kroužky konané ve třídách by žáci uvítali stolní hry, šachy a výuku cizích jazyků (španělština, italština, čínština), na kterou by škola musela zajistit externího vyučujícího. V mnoha případech bylo také uváděno, že by žáci stáli o kroužek keramiky, dílen a pracovních činností. Před několika lety využívala škola pro účely výuky dílen prostory ve sklepě, které hygiena zavrhl a škola je tak musela přestat používat. Nyní se ve škole dílny nevyučují, neboť na ně škola nemá prostory, aby však žáky alespoň trochu uspokojila, spolupracuje škola s VOŠ, SPŠ a OA Čáslav, kde cca 4x ročně žáci navštěvují dílny této průmyslové školy a pracují s nejrůznějšími materiály. Stejně tak jako škola zrealizovala vybudování počítačové učebny zastřešením balkónu v prvním patře, mým doporučením je vybudování dílny pro účely keramiky, pracovních činností, a technických prací v přízemí školy na stejném místě. Jednalo by se však o obrovskou investici, na kterou by bylo zapotřebí sehnat dostatek finančních prostředků např. z dotací Evropské unie. Mým závěrečným doporučením škole je modernizovat webové stránky, které jsou chaotické a nepřehledné, a jejíž podoba odpovídá skutečnosti, že se jednalo o sponzorský dar. Možná by pak nedocházelo k situaci, kdy respondenti uváděli, že nabídku zájmových kroužků neznali. V úvahu by pak přicházelo i rozdávání letáků s nabídkou zájmových kroužků školy žákům na začátku každého školního roku.

ZŠ Čáslav, Masarykova ul. plní své veřejné poslání, na které dostačuje svými prostředky. Drobné zjištěné nedostatky může škola využít ve svůj prospěch prostřednictvím výše uvedených doporučení.

Závěr

Oblast volného času dětí a mládeže je specifickým odvětvím, jehož problematika byla rozebrána v teoretické části diplomové práce na základě předchozího nastudování dostupných zdrojů a publikací. Volný čas zahrnuje řadu funkcí (psychologicko-sociologickou, terapeutickou a ekonomickou) a ovlivňuje ho několik činitelů, které hrají především u dětí a mládeže důležitou roli v jejich rozhodování. Volnočasové aktivity nabízí řada institucí mající různá členění, nejčastěji podle jejich zřizovatele. Pro účely diplomové práce jsem rozdělila volnočasové instituce působící v městě Čáslavi na veřejnoprávní (např. ZUŠ, DDM, Městské muzeum, Muzeum zemědělské techniky a zájmová činnost v základních školách) a soukromoprávní (např. Oddíl JUDA, Sokol Čáslav, V-team, T.B.D. art school, Doučovací centrum SOVA, TK Čáslav, FK Čáslav apod.).

Práce pokračovala institucionální analýzou vybraného subjektu, kterým byla Základní škola Čáslav, Masarykova 357, okres Kutná Hora a jako doplňkový materiál byly využívány též výsledky provedené ankety. Hlavním cílem bylo zjistit, zda škola plní své veřejné poslání a zda disponuje dostatkem prostředků. Zmíněný cíl byl zjištěn na základě podrobné analýzy charty zahrnující oblast prostorů, zařízení, personálu, pravidel a finančního zázemí ZŠ Čáslav, Masarykova ul., které využívá za účelem uspokojování svých funkcí, tj. zájmových kroužků, volitelných předmětů, organizací soutěží a olympiád, pobytových akcí, výletů, exkurzí a především vzdělávání. Hodnocení jednotlivých prostředků je zahrnuto v kapitole závěry a doporučení. Závěrem provedené analýzy je skutečnost, že ZŠ Čáslav, Masarykova ul. plní své veřejné poslání v maximální možné míře, neboť prostředky využívající ke své činnosti dostačují k bezproblémovému chodu této příspěvkové organizace, usilující o stabilní zázemí pro své zaměstnance i žáky, neustále budující dobré jméno své škoře a spolupracující s řadou přínosných subjektů.

7 Seznam použitých zdrojů

Literatura

- EGER, Ludvík a Dana EGEROVÁ, 2014. *Základy metodologie výzkumu: pro studenty ekonomických oborů*. V Plzni: ZČU. ISBN 978-80-261-0418-6.
- HÁJEK, Bedřich, Břetislav HOFBAUER a Jiřina PÁVKOVÁ, 2008. *Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-473-1.
- HÁJEK, Bedřich, Břetislav HOFBAUER a Jiřina PÁVKOVÁ. *Pedagogické ovlivňování volného času: trendy pedagogiky volného času*. Vyd. 2., aktualizovaní. [i.e. 3. vyd.]. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0030-7.
- HÁJEK, Bedřich, Břetislav HOFBAUER a Jiřina PÁVKOVÁ. *Pedagogika volného času*. 2., přepracované. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2010. ISBN 978-80-7290-471-6.
- HOFBAUER, Břetislav, 2004. *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-927-5.
- HOLLEGCHOVÁ, Michaela. *Analýza volnočasových aktivit dětí a mládeže v Čáslavi*. Plzeň: Západočeská univerzita, Fakulta ekonomická, Katedra marketingu, obchodu a služeb, 2016. 80 s. Vedoucí bakalářské práce Ing. Hana Kunešová.
- JANIŠ, Kamil. *Úvod do problematiky volného času*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik, Ústav pedagogických a psychologických věd, 2009. ISBN 978-80-7248-530-7.
- KNOTOVÁ, Dana. *Pedagogické dimenze volného času*. Brno: Paido, 2011. ISBN 978-80-7315-223-9.
- MALACH, Josef, 2007. *Teorie metodiky výchovy*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského. ISBN isbn978-80-86723-29-7.
- MALACH, Josef. *Teorie a metodika výchovy*. Ostrava: Ostravská univerzita, Pedagogická fakulta, 2004. ISBN isbn80-7042-374-9.
- MALINOWSKI, B. *Scientific Theory of Culture*. London: Routledge, 2002, ISBN 04-152-6251-8
- MERLÍČKOVÁ, RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace - vznik, účetnictví, daně*. Vyd. 11. Olomouc: ANAG, 2011, s. 8-9. ISBN 978-80-7263-675-4.
- MUSIL, Roman. *Pedagogika pro střední pedagogické školy*. Praha: Informatorium, 2014. ISBN 978-80-7333-107-8.
- PÁVKOVÁ, Jiřina, 1999. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-295-5.

PÁVKOVÁ, Jiřina, 2002. *Pedagogika volného času*. Vyd. 3., aktualiz. Praha: Portál. ISBN 80-7178-711-6.

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-579-2.

PŘADKA, Milan, 1987. *Aktuální otázky teorie výchovy*. Brno: Univerzita J.E. Purkyně.

Přednášky EUE96E, 2017

REKTOŘÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. aktualizované vydání. Praha: EKOPRESS, s.r.o., 2010. ISBN 978-80-86929-54-5.

SLEPIČKOVÁ, Irena, 2000. *Sport a volný čas*. Praha: Karolinum. ISBN 80-246-0044-7.

ŠERÁK, Michal, 2009. *Zájmové vzdělávání dospělých*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-551-6.

Elektronické zdroje

DOTACE EU, dotace pro školy, [online]. [cit. 2017-10-06]. Dostupné z: <http://www.dotacni.info/dotace-podle-oboru/skoly/>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY, Poslanci schválili změny financování pro školy, [online]. [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/poslanci-schvalili-zmeny-financovani-skoly-dostanou-penize>

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, slovníček pojmů, [online]. [cit. 2017-10-03]. Dostupné z: <http://www.opzp2007-2013.cz/sekce/414/slovnicek-pojmu/>

ZÁKLADNÍ ŠKOLA MASARYKOVA ČÁSLAV, charakteristika školy, [online]. [cit. 2018-02-09]. Dostupné z: <https://www.1zscaslav.cz/index.php?nid=753&lid=cs&oid=37602>

Ústní sdělení

Osobní konzultace s ředitelem Mgr. Jaroslavem Vostrovským dne 9.2.2018

Osobní konzultace s ekonomkou Janou Štěpánkovou dne 9.2.2018

Legislativní normy (zákony, vyhlášky, úmluvy)

Nařízení vlády č. 75/ 2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků

Úmluva o právech dítěte, 1989

Vyhláška č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních

Vyhláška č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí

Vyhláška č. 33/2005 Sb., o jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky a státních jazykových zkouškách

Vyhláška č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání

Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání

Zákon č. 128/2000 o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 129/2000 Sb. o krajích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích

Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů

Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Zákon č. 3/2002, Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících

Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník

8 Přílohy

Příloha č. 1 Anketa v písemné formě	101
Příloha č. 2 Výpis z rejstříku škol a školských zařízení – ZŠ Čáslav, Masarykova ul.	102
Příloha č. 3 Výčet nejčastějších účetních případů účtovaných v softwaru Fenix	104
Příloha č. 4 Struktura výplatního lístku ze softwaru Vema Brno	105
Příloha č. 5 Seznam pedagogů a jejich aprobace	106
Příloha č. 6 Směrnice ředitele ZŠ Čáslav, Masarykova ul.	107
Příloha č. 7 Účetní směrnice ZŠ Čáslav, Masarykova ul.	109

Příloha č. 1 Anketa v písemné formě

Vážení žáci ZŠ Masarykova Čáslav,

pro účely výzkumu na téma „Analýza nabídky a poptávky po volnočasových aktivitách ZŠ Masarykova Čáslav“ Vás prosím o vyplnění této anonymní ankety. Výsledky šetření budou obsahem mé diplomové práce.

Děkuji za Váš čas.

Bc. Michaela Hollegchová

Provozně ekonomická fakulta, Zemědělská univerzita v Praze

Datum vyplnění (den, měsíc, rok): .....

1. **Pohlaví (zakroužkuj):** CHLAPEC   DÍVKA

2. **Věk:** .....

3. **Třída:** .....

4. **Bydliště (zakroužkuj):**

- v Čáslavi
- obce do vzdálenosti 5 km od Čáslavi
- obce do vzdálenosti 6 – 10 km od Čáslavi
- obce do vzdálenosti více než 10 km od Čáslav

5. **Volnočasové aktivity navštěvují (možno zakroužkovat více odpovědí):**

• v ZŠ Masarykova	• Plavecký klub Pandora	• Nenavštěvují žádné kroužky/volnočasové aktivity
• ZUŠ Čáslav	• Tenisový klub Čáslav	• Jiné kroužky (uved):
• DDM Čáslav	• Soukromé hodiny	.....
• Atletický klub Čáslav		.....
• Fotbalový klub Čáslav		

6. **Které volnočasové aktivity nebo kroužky navštěvuješ v ZŠ Masarykova Čáslav (možno zakroužkovat více odpovědí)?**

• florbal	• angličtina	• družinový časopis
• volejbal	• francouzština	• doučovací aktivity
• hra na flétnu	• dramatický kroužek	• Nenavštěvují kroužky v ZŠ Masarykova Čáslav
• basketbal	• logopedie	• Jiné kroužky (uved):
• informatika	• výtvarný kroužek	.....
• sportovní hry	• PEER kroužek	.....
• počítačová grafika	• školní časopis	

7. **Jaký je důvod návštěvy volnočasové aktivity přímo ve škole, kterou navštěvuješ (možno zakroužkovat více odpovědí)?**

• Nenavštěvují kroužky v ZŠ	• Rodiče mě nemohou dříve vyzvednout	• Jiné důvody (uved):
• Mám to blízko	• Rozhodli tak rodiče	.....
• Baví mě to	• Finanční důvody	.....
• Chodí tam kamarádi		

8. **Jaké aktivity nebo kroužky bys uvítal/uvítala ve škole? Uved alespoň tři:**

.....

9. **Které volnočasové aktivity navštěvuješ mimo ZŠ Masarykova Čáslav? Uved alespoň tři:**

.....

10. **Proč navštěvuješ kroužky mimo ZŠ Masarykova Čáslav?**

- Škola tyto kroužky nenabízí
- Lepší učitel/trenér
- Vyšší kvalita
- Jiné důvody (uved): .....

Příloha č. 2 Výpis z rejstříku škol a školských zařízení – ZŠ Čáslav, Masarykova ul.

VÝPIS Z REJSTŘÍKU ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ

Název právnické osoby:

Základní škola Čáslav, Masarykova 357, okres Kutná Hora

identifikátor právnické osoby: **600 046 362**

adresa: Masarykova 330/7
Čáslav-Nové Město
286 01 Čáslav

telefon: 327 312 856
fax: 327 312 856

adresa el. vostrovsky@1zscaslav.cz; stepankova@1zscaslav.cz
pošty:

Ředitel: Mgr. Jaroslav Vostrovský, narozen 26. 12. 1960
adresa trvalého pobytu:
Lísková 1745
Čáslav-Nové Město
286 01 Čáslav

Ředitel je současně statutárním orgánem právnické osoby.

právní forma: příspěvková organizace IČO: 75 034 824

zřizovatel: Město Čáslav
právní forma: obec, IČO: 00 236 021

adresa: nám. J. Žižky z Trocnova 1/1
286 01 Čáslav

adresa el. kozena@meucaslav.cz
pošty:

Právnická osoba byla zřízena na dobu neurčitou.

Právnická osoba vykonává činnost těchto škol a školských zařízení:

1. Základní škola

kapacita: 480 cílová: 480 žáků
IZO: **102 226 521**

místo poskytování vzdělávání nebo školských služeb:

1. Masarykova 357/18, Čáslav-Nové Město, 286 01 Čáslav

Obory vzdělání podle Klasifikace kmenových oborů vzdělání a Rámcové vzdělávací programy:

79-01-C Základní škola

1. 79-01-C/001 Základní škola

denní forma vzdělávání	délka vzdělávání: 9 r. 0 měs.
počet žáků v 1. ročníku:	neurčen
nejvyšší povolený počet žáků v oboru:	480
dobíhající obor	

2. 79-01-C/01 Základní škola

denní forma vzdělávání	délka vzdělávání: 9 r. 0 měs.
počet žáků v 1. ročníku:	neurčen
nejvyšší povolený počet žáků v oboru:	480

Datum zápisu do rejstříku: 1. 1. 2005
Datum zahájení činnosti: 18. 9. 1895

2. Školní družina

kapacita: 62 cílová: 62 žáků
IZO: 113 400 047

místo poskytovaného vzdělávání nebo školských služeb:
1. Husova 526/15, Čáslav-Nové Město, 286 01 Čáslav

Datum zápisu do rejstříku: 1. 1. 2005
Datum zahájení činnosti: 12. 2. 1996

Právnícká osoba:

Datum účinnosti posl. rozhodnutí: 30. 11. 2015
Datum vystavení posl. rozhodnutí: 23. 11. 2015
Č. j. posledního rozhodnutí: 148084/2015/KUSK
Datum poslední aktualizace: 30. 11. 2015
Datum zápisu do rejstříku: 1. 1. 2005
Datum výpisu: 9. 2. 2018

Datum účinnosti posl. ukonč. rozhodnutí: 30. 11. 2015
Datum vystavení posl. ukonč. rozhodnutí: 23. 11. 2015
Č. j. posledního ukonč. rozhodnutí: 148084/2015/KUSK
Datum poslední provedené aktualizace: 30. 11. 2015

Příloha č. 3 Výčet nejčastějších účetních případů účtovaných v softwaru Fenix

1. Nákup materiálu v hotovosti: MD 501 / D 261
2. Příjem faktury za elektrickou energii: MD 502 / D 321
3. Zúčtování mezd předpis: MD 521 / D 331
4. Úhrada mzdy bezhotovostně: MD 331 / D 241
5. Předpis zákonného sociálního a zdravotního pojištění: MD 524 / D 336 (337)
6. Úhrada sociálního a zdravotního pojištění: MD 336 (337) / D 241
7. Předpis odvodu do FKSP: MD 527 / D 412
8. Úhrada příspěvku: MD 262 / D 241, a poté MD 243 / D 262
9. Faktura za opravu: MD 511 / D 321
10. Úhrada faktury: MD 321 / D 241
11. Nákup DDHM: MD 558 / D 321
12. Zařazení majetku: MD 028 / 088 Oprávky k DDHM
13. Úhrada faktur: MD 321 / D 241

Příloha č. 4 Struktura výplatního listku ze softwaru Vema Brno

Výplatní listek:		Identifikace		Pracovní vztah		období:
Pracoviště: Funkce: Druh PPV:	Výplatní místo: Kategorie: Činnost pro VL:	Zaměstnání: Zdr. pojistovna:	Zar mzda: Uvazek: Rozvrh:	Skupina: 0.00 1	Tarif: Příplatek osobní: Příplatky ostatní:	
Pracovní fond: Opracováno: Opracováno přesčas: Pracovní pohotovost: Neopracováno: Neplacené volno:	Pracovní fond: Základní plat: Základní: Ukolový: Za přesčas: Ostatní:	Náhrady: Dovolená: Svátek: Skolení: Osobní přek.: Přek. DPN: Přek. organizace: Ostatní:	Zákonné: Půjčky: FKSP: Pojistné: Spořeni: Odbory: Ostatní:	Srážky		
Průměr pro náhrady: Red. prům. pro DPN: Hod. výše náhrady - 60%: Prům. pro náhrady škody:	Průměry: Osobní: Vedení: Zvláštní: Prostředí: Přesčasový: So, Ne, noc: Svátek: Specializační: Ped. činnost: Ostatní:	Hrubý příjem: Mzdový náklad: Hrubá mzda: Hrubý příjem: - další činnost: - opravy do minulosti:	Nemoc: Ošetřovné: Mateřská: Otcovská:	DNP		
Letošní: Dřívější: Dodatková: Krácení: Čerpání: Propištění: Zůstatek:	Dovolená: 0.0d	Daň: Osvobozeno: Pojistné zamí.: Zvýšení základu: Základ daně: Záloha před slevou: z toho solidární zvýšení: Měsíční slevy: Slevy uplatněné: Daň, zv. - sleva: Zálohová daň: Daňový bonus: Srážková daň: Roční zúčtování: Korekce:	Čistý příjem: Čistá mzda: Půjčeno: Vráceno: Sraženo: Nesraženo: Zálohy:	Příjem 0 0 0 0 0 0 0 0		
Mimomzdová plnění: Penzijní a živ. pojistění: Stipendia: Cestovné: Ostatní:	Odměny: Prémie: Odměny: Jubilejní: Fond vedoucího: Ostatní:	K výplátě: 0 0 0 0 0 0				
Ostatní platby za práci: Dohody o PČ: Dohody o PP: Ostatní:	Ostatní složky platu: Pracovní pohotovost: Naturální: Ostatní:	Pojistné: Sociální - základ: Sociální - odvod: Zdravotní - základ: Zdravotní - odvod:	0 0 0 0 0			

www.vema.cz

Zpracováno systémem Vema, a. s.

Tisk 20.02.2018 8:22.14

Příloha č. 5 Seznam pedagogů a jejich aprobace

JMÉNO PŘÍJMENÍ	VZDĚLÁNÍ	ZÁKL. APROBACE
Zuzana Bláhová	VŠ	1st,
Ilona Borková	VŠ	1st,
Lenka Faulová	VŠ	Bi,Ch,
Lenka Gajdošová	VŠ	1st,Pč
Václava Hašková	VŠ	1st,Tv,
Petra Havlová	VŠ	Sp,
Jana Havránková	VŠ	Rj,Vv,
Magdaléna Hollegchová	VŠ	1st,
Olga Hyblerová	VŠ	Čj,
Jana Javůrková	VŠ	D,Ov,
Mirka Jilková	VŠ	1st,
Vlasta Martinovská	VŠ	Rj,Z,
Lukáš Menšík	VŠ	Tv
Michal Novák	VŠ	Aj,Z,
Kateřina Pokorná	VŠ	1st,
Milena Ramaislová	VŠ	1st,Hv,
Dana Smékalová	VŠ	M,Z,
Květoslava Stočková	VŠ	1st,Hv,
Šárka Švenková	VŠ	Aj,Čj,
Tatána Tekverková	VŠ	1st,
Pavčina Teplá	VŠ	Z,
Václava Vacková	VŠ	Čj,Ov,
Milan Valtr	VŠ	Čj,Ov,
Jitka Vančurová	VŠ	M,Z,
Petra Vavřínová	VŠ	1st,Dv,
Jana Vítková	VŠ	1st,Vv,
Jaroslav Vostrovský	VŠ	F,Ch,

Příloha č. 6 Směrnice ředitele ZŠ Čáslav, Masarykova ul.

1. Organizační řád
2. Školní řád
3. Pracovní řád pro zaměstnance
4. Kontrola práce neschopných zaměstnanců
  - 4.a) Provozní řád
5. Směrnice zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků
6. Požární řád
7. Řád ohlašovny požáru
8. Požární poplachová směrnice
9. Vnitřní platový předpis
10. Vnitřní směrnice k zajištění školení o BOZP a PO
11. Směrnice o čerpání a tvorbě FKSP
12. Směrnice pro vnitřní kontrolní systém školy
13. Směrnice o postupu při odškodňování pracovních úrazů
14. Poplatky ve školní družině
15. Směrnice k postupu při přijímání žáka do skupiny s RVM a PP
16. Směrnice k vyřizování stížností, oznámení a podnětů
17. Směrnice k poskytování cestovních náhrad

- 18 Informační systém
19. Postup při vyrovnávání rozdílů ve znalostech žáků vyplývající z odlišnosti školních vzdělávacích programů
20. Krizový plán
21. Vzdělávání cizinců
22. Směrnice upravující zadávání veřejných zakázek malého rozsahu
23. Pokyn ředitele k provádění kontrol zaměstnanců při podezření na požití alkoholu
24. Kritéria přijímání zapsaných dětí do prvních tříd
25. Používání tiskáren a kopírek
26. Směrnice k zahraničním výjezdům
27. Spisový a skartační řád

Příloha č. 7 Účetní směrnice ZŠ Čáslav, Masarykova ul.

č. 1 Oběh účetních dokladů

č. 2 Zásoby – jejich evidence, oceňování, postupy účtování

č. 3 Dlouhodobý majetek - evidence, oceňování, postupy účtování

č. 4 Účtová osnova

č. 5 Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků

č. 6 Směrnice k archivaci účetních písemností, uschovací doby

č. 7 Směrnice pro poskytování a účtování cestovních náhrad

č. 8 Směrnice pro časové rozlišování nákladů a výnosů, výdajů a příjmů

č. 9 Smlouvy o hmotné odpovědnosti

č.10 Harmonogram účetních závěrek v průběhu roku, roční účetní uzávěrky a závěrky

č.11 Směrnice pro inventarizaci majetků a závazků

č.12 Směrnice pro vnitřní kontrolní systém školy

č.13 Směrnice k fondovému hospodaření

č.14 Směrnice o závodním stravování

č.15 Směrnice k účtování transferů